

দুর্ধরিত অশ্রাব্যদ্যালয়

আলোচনী

Ripan

দুধনৈ মহাবিদ্যালয় আলোচনী

বার্ষিক প্রকাশ

সপ্ত বিংশতিতম বর্ষ : পঞ্চদশ সংখ্যা

তত্ত্বাবধায়কঃ

অধ্যাপক ড° বজত চন্দ্র বাভা

সম্পাদক :

শ্রী গৌতম কুমার বাভা

দুধনৈ মহাবিদ্যালয় আলোচনী

সম্পাদনা সমিতি

সভাপতিঃ	শ্রী ক্ষীৰোদ খাখলাৰী, ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ
তহাবধায়ক :	ড° ৰজত চন্দ্ৰ ৰাভা
সম্পাদক :	শ্রী গৌতম কুমাৰ ৰাভা
সদস্য/সদস্যবৃন্দঃ	শ্রী জীবেশ্বৰ কোচ শ্রী আশোক ৰঞ্জন ভট্টাচাৰ্য শ্রী দিপালী ডেকা ড° কল্যাণ বৰুৱা

বেটুপাতৰ শিল্পীঃ ৰিপন ৰয়

মুদ্ৰণ - অভিনৱ প্ৰিন্টাৰ্চ,

বাপুজীনগৰ, গোৱালপাৰা দূৰভাষ নং- ৪২২৬১

2001 - 02.

শুভেচ্ছা

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখনৰ বছৰেকীয়া প্ৰকাশৰ
ধাৰাবাহিকতা অব্যাহত থকাত আনন্দিত হৈছোঁ। আলোচনীখনৰ লগত
জড়িত থকা সকলোলৈকে আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনাইছোঁ।

তাং : ৩০/৭/২০০২

শ্ৰীক্ষীৰোদ শৰ্মা

ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ
দুধনৈ মহাবিদ্যালয়।

সম্পাদকীয়

প্রতিবেদন লিখনিৰ আৰুভাগিত মই
 আমাৰ দেশমাতৃৰ অস্তিত্ব বক্ষাৰ আৰ্থ
 মিসকল বীৰ শ্বহীদে দেশমাতৃৰ বুৰুত
 প্ৰাণ বিসৰ্জন দি বীৰত্ব প্ৰদান কৰিলে সেই
 মকলৈ মোৰ আশেষ শ্ৰদ্ধা আৰু
 সমবেদনা জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে
 ২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ দুখনে মহাবিদ্যালয়ৰ
 স্থল একতা সভাৰ আলোচনী সম্পাদকৰ
 বাবে মোক সোণা অগবঢ়োৱাৰ সুবিধাৰণ
 দিয়াৰ বাবে সমূহ বন্ধু-বান্ধৱী, জ্যেষ্ঠ তথা
 কনিষ্ঠ স্থল-স্থলীমকলৈ মোৰ আভৰিক
 ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা মাচিলো।

আলোচনীখনৰ সম্পাদকৰ কাম
 বহুৰূপে পৰিস্থিতি মাপক্ষে শ্ৰুততাৰ
 উপৰিও জান বহুতো আনুশাংগিক
 অসুবিধাৰ হেতুকে পলমকৈ প্ৰকাশ
 পালে। তাৰ বাবে মকলোৰে ওচৰত ক্ষমা
 বিচাৰিছো। তদুপৰি আলোচনী প্ৰকাশৰ

ক্ষেত্ৰত অজানিতে ষে সোণা তুল ক্ৰটিৰ বাবে
 কৰাশোৰে ক্ষমা বিচাৰিছো। সম্পাদকৰ
 ক্ষেত্ৰত আৰুভাগিৰ পৰা শোমলৈ সৰ্বাত্মক
 মহামোগ আগবঢ়াইছে তৰুধামক প্ৰবক্তা
 ড° বজ্জত চন্দ্ৰ ৰাভা প্ৰকাশৰ ক্ষেত্ৰত
 বিভিন্ন দিশত পৰামৰ্শ দান কৰা বাবে
 তাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষ শ্ৰীক্ষীৰোদ খাখলাৰী
 প্ৰবক্তা শ্ৰীজীৱেশ্বৰ কোচ, প্ৰবক্তা
 শ্ৰীঅশোক ৰঞ্জন ভট্টাচাৰ্য মহোদয়
 মকলোৰৈ আভৰিক কৃতজ্ঞতা জনাইছো।
 মোক বিভিন্ন কামত সহায় কৰা বিপন
 ৰয়, শ্যামজিত ৰাভা, বুলনদীপ তালুকদাৰ,
 জয়দেৱ ৰাভা, জনমেৰি দৈমাৰী এই মকল
 বন্ধুলৈ মোৰ মৰম আৰু শুভেচ্ছা জ্ঞাপন
 কৰিলোঁ।

মৰ্দো শেষত দুখনে মহাবিদ্যালয়ৰ
 উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি এই প্রতিবেদন
 সোমৰিলোঁ।

‘জন্মত দুখনে মহাবিদ্যালয়’
 ধন্যবাদ সহকাৰে
 শ্ৰীগৌতম কুমাৰ ৰাভা
 সম্পাদক, আলোচনী।

সূচীপত্ৰ

অসমীয়া বিভাগ

প্ৰবন্ধ -

- বিষ্ফুদ্ধ যুব মানসিকতা - এটি চমু আভাষ - আবুল হছেইন / ১
আইনষ্টাইনৰ বিশেষ আপেক্ষিকতাবাদ,
ল'ৰেণ্টজৰ সমীকৰণ আৰু কাল প্ৰসাৰণ - নৱৰাজ শৰ্মা / ৪
মানৱ জীৱন আৰু বিকিৰণ - ধ্ৰুৱ কলিতা / ৮
পাৰমানৱিক শক্তি আৰু ভাৰত - অজয় ৰাভা / ১২

গল্প-

- মৰমীৰ উপলব্ধি - সুৰ্ণ ৰায়, মিচ্ শিঙ্কা দেৱী ৰায় / ১৪
প্ৰথম প্ৰেম - কৃষ্ণ বাহাদুৰ ভূজেল / ১৮
বাস্তৱতাৰ আঁৰত - ৰাজীৱ ৰাভা / ২১
পৰনিন্দা - শ্যামজিত ৰাভা / ২৩

কবিতা

- স্মৃতিৰ সৰাপাত বিচাৰি - শিঙ্কা ৰাভা / ২৪
চাকৈ চকোৱা - প্ৰবোধ কলিতা / ২৫
নাৰী তুমি অৰ্ধ আকাশ - পদুমী নাথ / ২৬
নিজৰা - পূৰ্ণপাম বাইদা / ২৬

ৰাভা বিভাগ

প্ৰবন্ধ

- ৰাভা সমাজতি সম্পত্তিনি অধিকাৰ - মনোজ কুমাৰ ৰাভা / ২৭

কবিতা

- হান্দাৰকায় মাজাৰি - জয়ন্ত ৰাভা / ৩০
মুনি পাৰ কায় ফুল - অৰ্জুন কুমাৰ ৰাভা / ৩০
নাটিকায় তোপাক - মৃদুলা ৰাভা / ৩১
আলাং চালাং নিৰমনি নিৰচিন - বসন্ত কুমাৰ ৰাভা / ৩১

বডো বিভাগ

প্রবন্ধ

সমখৌ থিপৈ বাহায়নায়া জীউনি মোনসে গোনাংথার বাহাগো

- নবীন চন্দ্র খাখলারী /৩২

কলেজ: ফরায়নায়াব বর' ফরায়সানি জেনা

- মামনি খাখলারী /৩৩

কবিতা

আফা

- মুশ্রী জিতেন বসুমতারী /৩৪

সিমাংনি রজে

- প্রণয় ব্রহ্ম দৈমারী /৩৫

জাইরুলং সিমাং

- সন্জয় বসুমতারী /৩৬

মাসে সিখিরিনি দাহা

- নবীন চন্দ্র খাখলারী /৩৭

নাং আংনি আংগো জিউনি

- মামনী খাখলারী /৩৭

ENGLISH SECTION

ARTICLES

GEO-POLITICAL CHANGES OF

GOALPARA DISTRICT, ASSAM.

- Birbal Boro /৩৮

NEED OF ENVIRONMENTALLY SUSTAINABLE

AGRICULTURAL DEVELOPMENT IN INDIA.

- N.B. Sheikh /৪০

GREEN HOUSE GASES

AND THEIR IMPACT ON CLIMATE

- Abdul Kader /৪৬

PROFESSIONALISM

IN HIGHER EDUCATION

- Mrs. Parul Nath /৪৮

COMPUTER :

AN ESSENTIAL PART OF MODERN LIFE

- Ajay Das /৫১

POETRY

The Great God Makes All

- Ratanlal Rabha /৫৩

In the Heart of a seed

- Prafulla Kumar Sutradhar/৫৩

The Best Story

- Namita Kachari /৫৪

বিভাগীয় সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

RESULT OF ANNUAL COLLEGE WEEK 2001-2002

STARS OF THE DUDHNOI COLLEGE

বিক্ষুদ্ধ যুৱমানসিকতা :

- এটি চমু আভাস

বৰ্তমান যুৱমানসিকতালৈ বিভিন্ন মহলত আলোচনা-বিলোচনা হৈছে। বাতৰি কাকত আলোচনী আদিতো এই সম্পৰ্কে বহুত লেখক, বুদ্ধিজীৱিয়ে আলোকপাত কৰিছে। প্ৰকৃততে যুৱমানসিকতাৰ যি অৱক্ষয় হৈছে সি হঠাৎ হোৱা নাই। বিভিন্ন পৰিস্থিতি আৰু পৰিবেশত আজিৰ যুৱক যুৱতীসকল বিক্ষুদ্ধ হৈছে। বৰ্তমান আমাৰ চাৰিওফালে এনে অসুস্থ আৰু কদৰ্য পৰিবেশ বিৰাজ কৰিছে য'ত মানুহে মানুহক চিনি নোপোৱা হৈছে। মানুহৰ মানৱীয় গুণবোৰ ক্ৰমান্বয়ে হ্রাস হৈ হৈ এক যান্ত্ৰিক আৰু বেদনাদায়ক পৰিবেশত বসবাস কৰিব লগা হৈছে। শুদ্ধকৈ ক'ব গ'লে আজি বিশৃংখল যুৱমানসিকতাৰ দৰে সমস্যাবোৰক সৃষ্টি কৰা হৈছে, যাৰবাবে দায়ী উঠি অহা যুৱক-যুৱতী সকল নহয়। দায়ী হ'ল প্ৰত্যেকজন যুৱক-যুৱতীৰ পিতৃ-মাতৃ, দায়ী হ'ল সমাজৰ কৰ্ণধাৰ সকল দায়ী হ'ল শিক্ষকসকল আৰু দায়ী হ'ল দেশৰ ধৰণীস্বৰূপ শাসকগোষ্ঠী।

ৰক্ষণশীল সমাজত পিতৃ-মাতৃৰ লগতে

আবুল হুছেইন,
প্ৰবক্তা, ৰসায়ন বিজ্ঞান বিভাগ

আধুনিক চিন্তাচৰ্চাৰে পৰিপুষ্ট যুৱক যুৱতীসকলৰ দ্বন্দ্ব এক নৈমিত্তিক ঘটনা। আধুনিক জীৱন যাপনত মুঠেই আগ্ৰহশীল নোহোৱা পৰিয়ালৰ প্ৰধান চামৰ লগত উঠি অহা যুৱক-যুৱতীৰ চিন্তাচৰ্চাৰ প্ৰভেদ থকাত ঘৰুৱা পৰিবেশত সন্তানবোৰ ডাঙৰ দীঘল হয় ঠিকেই কিন্তু যৌৱনৰ দুৱাৰমুখ নেপাওঁতেই দিনটোৰ বেছিভাগ সময় কটায় বাহিৰত আড্ডা পিটি। কিছুমান যুৱকে কেৱল ৰাতি শোৱাৰ বাবেই ঘৰলৈ অহাও দেখা যায়। এনে এক পৰিস্থিতিত ল'ৰা সম্পূৰ্ণৰূপে পিতৃ-মাতৃৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাহিৰলৈ গুচি যায়। আকৌ ঘৰখনত স্বামী-স্ত্ৰীৰ মাজত যদি সঘনাই কাজিয়া হৈ থাকে তাৰ প্ৰভাৱ ল'ৰা-ছোৱালীৰ ওপৰত বেয়াধৰণে প্ৰতিফলিত হয়। এই ধৰণৰ পৰিয়ালত কেতিয়াবা কেতিয়াবা ল'ৰাই মাকৰ পক্ষলৈ দেউতাকক এঘৰীয়া কৰাও দেখা যায়। প্ৰথমতে ঘটনা বিলাক সৰু সুৰা বিষয়ৰ পৰাই সূত্ৰপাত

হয় যদিও, পিছলৈ তাৰ পৰিণতি হয় ভয়ানক। দিনযোৱাৰ লগে লগে পৰিৱেশ বিষাক্ত হৈ উঠে আৰু যৌৱনপ্ৰাপ্ত যুবক-যুৱতীসকল মানসিকভাৱে বিক্ষুব্ধ হয়। অবিশ্বাস্য হ'লেও সত্য যে, লোভ, মোহ, হিংসা আদি বেয়াগুণবোৰ ঘৰখনৰ পৰাই শিশুৱে শিকে; সময়ত কেৱল সেইবোৰ অভ্যাসত পৰিণত হয়। এবাৰ অভ্যাস গঢ়ি উঠিলে তাক ৰোধ কৰা কঠিন হৈ পৰে।

চিৰসত্য কথাটো হ'ল মানুহ সামাজিক জীৱ। প্ৰত্যেকজন মানুহেই সমাজৰ একো একোটা অংগ। সমাজৰ ভাল বেয়া পৰিবেশৰ দ্বাৰা সকলোৱে প্ৰভাৱিত হয়। বৰ্তমান সমাজত যুৱশক্তিৰ অহৰহ অপচয় হৈ আছে। অসামাজিক কাৰ্যকলাপ বাঢ়ি গৈ গৈ এক তিত্ত তথা বিষাক্ত পৰিবেশৰ সৃষ্টি হৈছে যাৰ পৰিণতিত যুৱকচাম বেয়াৰফালে ঢাল খাইছে। কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত নিজ আত্মীয় স্বজনৰ লগত যি দ্বন্দ্বৰ সৃষ্টি হয় তাৰপৰা পিছত হত্যাৰ নিচিনা জঘন্য কামো সংঘটিত হয় আৰু এনেবোৰ কাৰ্যত উঠি অহা যুৱকচামক আৱেগিক কৰি লিপ্ত কৰাও দেখা যায়। আৱেগ অনুভূতিৰে চালিত যুৱকসকলক সমাজৰ হৰ্তাকৰ্তা সকলে বিভিন্ন অসামাজিক কাৰ্যত নিয়োগ কৰি তেওঁলোকৰ চিন্তাৰ গভীৰতা কিমান তাৰ সম্ভেদ দিয়ে। বিভিন্ন অনুষ্ঠান, ক্লাব বা সেইলৈখীয়া আড্ডাত বহি তাচখেলাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি মদ জুৱা সকলো চলাইছে যুৱকচামৰ লগত। চল্লিশৰ দেওনা পাৰ হোৱা এনে বহুত ব্যক্তি ওলাব যি সকলে চৈধ্য পোন্ধৰ বছৰীয়া ল'ৰাৰ লগত তাচ, জুৱা বা মদৰ আড্ডাত বহি দিন কটাইছে। এনে অসূয়া-পৰিৱেশত আজিৰ যুৱকচাম মানসিকভাৱে পংগু হোৱাই নহয় নৈতিক চৰিত্ৰকো জলাঞ্জলী দিছে স্বতঃস্ফূৰ্ত ভাৱে।

যুৱমানসিকতাৰ স্থলন ঘটোৱাত যিবোৰ

কাৰকে ইন্ধন যোগাইছে তাৰ ভিতৰত শিক্ষক সকলৰ কাৰ্যকলাপো উল্লেখযোগ্য। অৰ্থাৎ যুৱমানসিকতাৰ গৰাখহনীয়াত শিক্ষক সমাজকো দোষাৰোপ কৰা হৈছে। প্ৰত্যেকজন ব্যক্তিয়ে জানে যে, শিক্ষানুষ্ঠানৰ পৰাই ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে ভৱিষ্যত জীৱনৰ ভেটি বান্ধি লয়। শিক্ষানুষ্ঠানবোৰ কেৱল শিক্ষাৰ কেন্দ্ৰই নহয়, শিক্ষানুষ্ঠান সমূহ হ'ল জ্ঞান মন্দিৰ য'ৰ পৰা জ্ঞানৰ পোহৰ চাৰিওফালে সিঁচৰিত হয়। প্ৰত্যেকজন পিতৃ-মাতৃয়ে নিজ সন্তানক এজন সৎ আদৰ্শ তথা পূৰ্ণ ব্যক্তিকৰূপে পৰিচিত পাবলৈ বিচাৰে আৰু সেই লক্ষ্য সন্মুখত ৰাখিয়েই শিক্ষা-দীক্ষাৰে জ্ঞানৰ পৰিসৰ বৃদ্ধি কৰিবলৈ ল'ৰা-ছোৱালীক শিক্ষানুষ্ঠানলৈ পঠায়। কোৱা বাহুল্য যে আঙুলিৰ মূৰত হিচাপ কৰিব পৰা আদৰ্শ শিক্ষকৰ বাদে আজিৰ শিক্ষকসকলৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰয়োজন যিনি আশা কৰিব নোৱাৰে। বাতৰি কাকত মেলিয়েই শিক্ষক সমাজৰ প্ৰতি ঘৃণাভাৱ জন্মে। শিক্ষকে ছাত্ৰীক ধৰ্ষণ কৰা, ছাত্ৰীক লৈ শিক্ষক পলাতক, দুৰ্নীতিৰ লগত জড়িত শিক্ষক, বিভিন্ন কুসংস্কাৰত লিপ্ত হৈছে শিক্ষক। এক কথাত ক'ব গ'লে নৈতিক চৰিত্ৰৰ অধঃ পতন ঘটিছে শিক্ষক সকলৰ। নৈতিক চৰিত্ৰৰ অধঃ পতন ঘটা শিক্ষকৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভাল দৃষ্টান্ততো ল'ব নোৱাৰেই বৰঞ্চ বেয়াগুণৰ প্ৰভাৱ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ চৰিত্ৰতো প্ৰতিফলিত হয়। অৰ্থাৎ আদৰ্শ শিক্ষকৰ পৰাহে ভাল চৰিত্ৰ আশা কৰিব পৰা যায় আৰু আদৰ্শ শিক্ষক মানেই যে, শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ তাক নক'লেও হ'ব। মনোবিজ্ঞানৰ মতে আকৌ যিজন শিক্ষক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শ্ৰদ্ধাৰ পাত্ৰ, সেইজন শিক্ষকৰ পাঠদানত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সদায় মনোযোগ দিয়ে অৰ্থাৎ শিক্ষণ পদ্ধতিটোত যিয়েই নেথাকক কিয় শিক্ষণ প্ৰণালীৰ সকলো নিৰ্ভৰ কৰে একমাত্ৰ

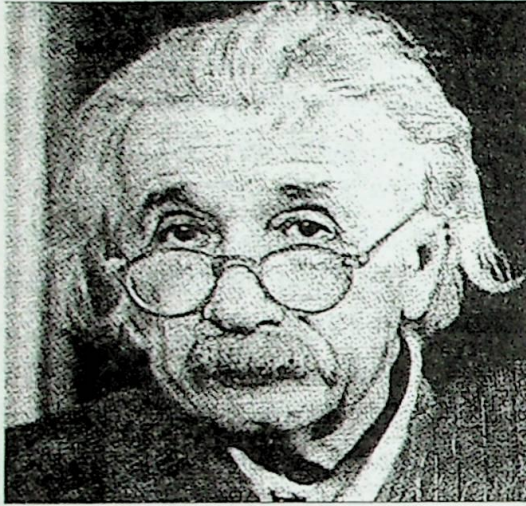
শিক্ষক সকলৰ ওপৰত। ইংৰাজ কবি লৰ্ড বাইৰণ স্কুল এখনৰ প্ৰধান শিক্ষক আছিল। শিক্ষক আৰু শাসক হিচাপে লৰ্ড বাইৰণৰ যথেষ্ট কৃতিত্ব আছিল। এদিন ইংলেণ্ডৰ ৰাণীয়ে বাইৰণৰ স্কুলখনলৈ যোৱাৰ অনুমতি বিচৰাত বাইৰণে অমান্তি হ'ল। লৰ্ড বাইৰণৰ যুক্তি আছিল ৰাণীয়ে স্কুলখনলৈ গ'লে ৰাণীৰ মৰ্যাদা অনুসাৰে শিক্ষকসকলে সন্মান যাচিব লাগিব আৰু সেই কাৰ্যৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ দৃষ্টিত শিক্ষকসকলতকৈয়ো ডাঙৰ মানুহ ইংলেণ্ডত আছে। বাইৰণৰ মতে, ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ দৃষ্টিত শিক্ষক সকল সদায় ডাঙৰ মানুহ আৰু তেনে মানসিকতা থাকিলেহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলে শিক্ষকৰ কথা আৰু কাৰ্য অনুসৰণ কৰে। ইয়াৰ পৰা বুজা যায় যে চৰিত্ৰবান শিক্ষকৰ পৰাহে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে প্ৰকৃত শিক্ষা ল'ব পাৰে।

সম্প্ৰীতি, নৈতিক দায়িত্বলৈ পিঠি দি ৰাজনীতিবাদৰ হাতৰ পুতলা হৈছে শিক্ষকসকল। শিক্ষক সকলেই যেতিয়া অসূয়া পৰিবেশৰ দাস হৈছে তেখেতসকলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কি শিক্ষা দিব পাৰে সেয়া এক আলোচ্য বিষয়। অৱশ্যে ভাল শিক্ষক নথকা নহয়। কিন্তু উলুৰ লগত বগৰি পোৰা দি দোষ ক্ৰটিবোৰ সকলোৰে গাত চিটিকি পৰাটো স্বাভাৱিক। আজিৰ যুৱক-যুৱতীসকলৰ বিক্ষুদ্ধ মানসিকতাত শিক্ষকৰ গ্লানিয়ে অবিহনা যে যোগাইছে সেয়া বাস্তৱ সত্য। আজি প্ৰায়বোৰ শিক্ষানুষ্ঠানতেই দুৰ্নীতিৰ শিৰা বিয়পাইছে। ইয়াৰ বাবে দায়ী কেৱল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকল নে? নক'লেও হ'ব যে শিক্ষক সকলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সৎপথত পৰিচালিত কৰিবলৈ অপাৰগ হৈছে। শিক্ষকসকলে তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত জীৱনৰ দৃষ্টান্তৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলক সৎপথত পৰিচালিত কৰিবলৈ অসমৰ্থ হৈছে। অৱশ্যে সকলো দোষৰ বোজা শিক্ষকসকলৰ গাত জাপি দিলেই নচলিব

আৰু যুৱক-যুৱতীসকল বা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলকো নিশ্চয় নিৰ্দোষী বুলি মানি ল'ব নোৱাৰি। আটাইতকৈ ঘৃণনীয় দিশটো হ'ল শাসকগোষ্ঠীয়ে যুৱকচামক সস্তীয়া দৰদামত ৰাজনীতিৰ পথাৰত সিঁচৰিত কৰি সুবিধা লুটিছে। এহাতে যেনেদৰে যুৱক চামক আৱেগিক কৰি ৰাজনৈতিক দলবোৰে হাতিয়াৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছে অন্যহাতে মাছ বজাৰত মাছ কিনাৰ দৰে লাখ লাখ টকাৰ বিনিময়ত চাকৰি কিনি লৈছে গৃহ-ভূমি বিক্ৰী কৰি। শিক্ষাৰ মানদণ্ডক তুচ্ছ জ্ঞান কৰি মাথোন টকাৰ বিনিময়ত চাকৰি দিয়া প্ৰথা যেতিয়া চালু হৈছে সঠিক অৰ্থতা সম্পন্ন গৰীৰ ল'ৰা ছোৱালীয়ে হতাশ হৈ অসং ৰাস্তা বাছি লৈছে জীয়াই থকাৰ তাড়নাত। এনে এক অসহায় অৱস্থাত যুৱক-যুৱতী সকলৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি ঘৃণাভাৱ জন্মাই নহয়, মানসিকভাৱে বিক্ষুদ্ধ হোৱাটো একো আচৰিত কথা নহয়। এতিয়া চাকৰিৰ নিলাম বজাৰত প্ৰয়োজনীয় অৰ্থতা হৈছে ধনৰ টোপোলা। যোগ্যতাৰ ভিত্তিত চাকৰি দিয়া নিয়ম একধৰণৰ অপৰাধত পৰিণত হোৱাত উৎসাহ, প্ৰেৰণা তথা মনোবল ভাঙি পৰিছে ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ। শাসকগোষ্ঠীৰ কৰ্মমুখী আঁচনি নথকা হেতুকে যুৱক যুৱতীসকল মানসিকভাৱে পংগু হৈছে। এনেদৰে দিনবোৰ গৈ থাকিলে ভৱিষ্যত প্ৰজন্মই কেৱল অন্ধকাৰতেই ডুবগৈ নাথাকিব, মানুহ হিচাপেও পৰিচয় দিবলৈ অসমৰ্থ হ'ব। সমাজৰ কৰ্ণধাৰ সকলে, বুদ্ধিজীৱি সকলে আৰু শিক্ষক সমাজে আত্মশুদ্ধিৰে এই বিষয়ে চিন্তাচৰ্চা কৰা উচিত। প্ৰকৃত সত্যৰ উদ্ঘাটন কৰি যুৱক-যুৱতীসকলক বাস্তৱমুখী আৰু কৰ্মমুখী কৰি গঢ় দিয়াৰ দায়িত্ব সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহেই ল'ব লাগিব নিশ্চয়। ইয়াৰ বাবে এক সুস্থ আৰু নিকা গণতান্ত্ৰিক পৰিবেশ নিত্যান্তই অপৰিহাৰ্য।

আইনষ্টাইনৰ বিশেষ আপেক্ষিকতাবাদ, ল'ৰেণ্টজ্ৰ সমীকৰণ আৰু কাল প্ৰসাৰণ

নৱৰাজ শৰ্মা

পদাৰ্থ বিজ্ঞান বিভাগ

মহাকাশ যাত্ৰাৰ শেষত পৃথিৱীত যানখন অৱতৰণ কৰাৰ ল'গে লগে শ শ সৈন্য আহি বেঢ়ি ধৰিলেহি - “কোন তোমালোক? ক'ৰ পৰা আহিছা?” - সৈন্য এজনৰ প্ৰশ্নত আগন্তুক মহাকাশযাত্ৰী কেইজন আচৰিত হ'ল। নিজৰ ভিতৰতে আলোচনা কৰি তেওঁলোক এটা সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ল যে নিশ্চয় ক'ৰবাত কিবা এটা সাংঘাতিক ভুল হৈ গৈছে। “কিন্তু যানখনৰ কম্পিউটাৰতো ঠিকেই নিৰ্দেশ দি আছিল” - এজন মহাকাশযাত্ৰীয়ে মন্তব্য কৰিলে। “আমি নিশ্চয় ‘কাল প্ৰসাৰণ’ৰ কবলত পৰিলো” - আন এজনে ক'লে।

আগন্তুক কেইজন উত্তৰ দিবলৈ নাপাওঁতেই - সৈন্য মুৰব্বী মেজৰ গুৰুঙে পুনৰ ক'লে- “বুজিলোঁ, নিশ্চয় তোমালোক কোনো শত্ৰু দেশৰ গুপ্তচৰ নাইবা ভিন্ন গ্ৰহৰ প্ৰাণী”।

“আমি এই ভাৰতৰেই নাগৰিক; কোনো

ভিন্ন গ্ৰহৰ বা দেশৰ প্ৰাণী নহয়” - মহাকাশ যাত্ৰী কেইজনৰ নেতা ড° নাৰায়ননে উত্তৰ দিলে। তেওঁক গুৰুত্ব নিদি মেজৰ গুৰুঙে পুনৰ ক'লে -

“অসম্ভৱ; ই কোনোপধ্যে হ'ব নোৱাৰে। বৰ্তমান তোমালোক একবিংশ শতিকাৰ ভাৰতবৰ্ষত প্ৰৱেশ কৰিছা। তোমালোকৰ পিছন-উৰণত আমাতকৈ প্ৰায় দুশ-তিনিশ বছৰ আগৰ সভ্যতাৰ চিনাকি দিছে। তোমালোকক সঠিক বিচাৰৰ বাবে আমাৰ মহামান্য ৰাষ্ট্ৰপতিৰ ওচৰলৈ লৈ যোৱা হ'ব।” - এইদৰে মহাকাশ যাত্ৰাৰ নায়ক ড° নাৰায়নন আৰু সংগীসকলক বন্দী কৰি ৰাষ্ট্ৰপতিৰ ওচৰলৈ লৈ যোৱা হ'ল।

ড° নাৰায়নন আৰু তেওঁৰ সংগীসকল ওঠৰ শতিকাৰ (মোগল সাম্ৰাজ্য) কোনো এটা দিনত পৃথিৱীৰ পৰা মহাকাশযানত উঠি কোনো অদৃশ্য গন্তব্যলৈ যাত্ৰা কৰিছিল। তেওঁলোকে যাত্ৰা কৰা যানখনৰ বেগ পোহৰৰ বেগৰ লগত তুলনা কৰিব পৰা বিধৰ আছিল। তেওঁলোকৰ নিজৰ হিচাপমতে প্ৰায় দুমাহৰ পিছত আকৌ একে ঠাইত অৱতৰণ কৰি দেখিলে যে কিবা এক সাংঘাতিক ভুলৰ বাবে প্ৰায় দুশ বছৰ পিছৰ ভাৰতবৰ্ষ আহি উপস্থিত হৈছে আৰু তেওঁলোকৰ চাৰিওফালে শ শ ভাৰতীয় সৈনিক।

অৱশেষত তেওঁলোকক মহামান্য ৰাষ্ট্ৰপতিৰ ওচৰত হাজিৰ কৰোৱা হ'ল। ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে সুধিলে - তোমালোক যে অন্য দেশৰ

কোনো চোবাংচোৱা বা অন্য গ্ৰহৰ লোক নোহোৱা তাৰ কি প্ৰমাণ দিবা ?

ড° নাৰায়ননে মহামান্য ৰাষ্ট্ৰপতিক 'সময় (কাল) প্ৰসাৰণৰ' বিষয়ে সবিশেষ বুজাই দিয়াত তেখেতে পতিয়ন গ'ল আৰু তেওঁলোকক আদৰিলে।

এয়াই হৈছে ড° নাৰায়নন আৰু তেওঁৰ সংগীসকলৰ মহাকাশ অভিযানৰ কাল্পনিক অভিজ্ঞতা।

কিন্তু এইয়া জাঁনো সম্ভৱ। ওঠৰ শতিকাত যাত্ৰা আৰম্ভ কৰি একৈশ শতিকাত (কাল প্ৰসাৰণৰ বাবে) নাইবা একৈশ শতিকাত যাত্ৰা আৰম্ভ কৰি ওঠৰ শতিকা বা তাৰো আগলৈ (টাইম বাৰ্গৰ বাবে) যোৱা সম্ভৱনে? বিভিন্ন বিজ্ঞান ভিত্তিক চিনেমা বা কল্পবিজ্ঞান কাহিনীবোৰত ইয়াৰ বিষয়ে জল্পনা-কল্পনা চলিছে আৰু চলি আছে। কিন্তু ইয়াৰ উত্তৰ দিয়াটো সম্ভৱনে?

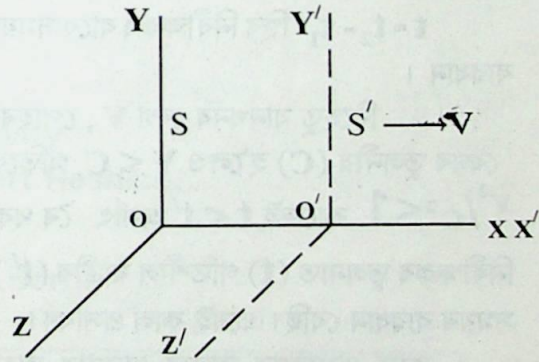
ইয়াৰ বিষয়ে ১৯০৫ চনত মহামতি আইনষ্টাইনে তেখেতৰ বিশেষ আপেক্ষিকতাবাদ (Special theory of relativity) আৰু ১৯১৬ চনত আগবঢ়োৱা সাধাৰণ আপেক্ষিকতাবাদৰ (General theory of relativity) মাজেৰে উত্তৰ দিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

নিউটনৰ মতে স্থান, সময় আৰু ভৰ পৰম (absolute) ৰাশি। কিন্তু আইনষ্টাইনৰ আপেক্ষিকতাবাদমতে উক্ত ৰাশি - কেইটা পৰম নহয়; ইহঁত পৰিবৰ্তনশীল। কোনো এজন মহাকাশযাত্ৰী পোহৰৰ বেগৰ লগত তুলনা কৰিব পৰা বেগত গতি কৰি তেওঁৰ হিচাপমতে ২ মাহ পিছত ঘূৰি আহি দেখা পাব যে পৃথিৱীখন প্ৰায় ২০০ বছৰ আগবাঢ়ি গ'ল। প্ৰকৃততে তেওঁৰ যানখনৰ বেগ ই মান বেছি আছিল যে পৃথিৱীবাসীৰ তুলনাত তেওঁৰ সময় অতি লাহে

লাহে আগবাঢ়িছিল। এই যাই হৈছে আপেক্ষিকতাবাদৰ ওপৰত কল্পনা কৰা সময় (কাল) প্ৰসাৰণৰ (Time dilation) এক ব্যাখ্যা।

ল'ৰেণ্টজ নামৰ এজন পদাৰ্থবিদে এই সম্ভৱনাৰ বিষয়ে এক গাণিতিক ৰূপান্তৰ সমীকৰণ (Transformation equations) দাঙি ধৰিছে।

ধৰা হ'ল স্থিৰ প্ৰসংগ প্ৰণালী (পৃথিৱী) S-ত O এজন নিৰীক্ষক আৰু গতিশীল প্ৰসংগ প্ৰণালী (মহাকাশযান) S' ত O' আন এজন নিৰীক্ষক (মহাকাশ যাত্ৰী)। S' যানখন Sৰ পৰা X অক্ষৰ দিশত V সুষম বেগেৰে আঁতৰি গৈছে। এতিয়া O স্থিৰ নিৰীক্ষকজনে তেওঁৰ ঘড়ীৰ দ্বাৰা নিৰ্দিষ্ট দূৰত্ব X ৰ বাবে লগা সময় আৰু গতিশীল যাত্ৰীজনেও তেওঁৰ নিজৰ ঘড়ীৰ দ্বাৰা একে পৰিমাণৰ দূৰত্বৰ (X) বাবে সময় গণনা কৰিব।

যদি গতিশীল যাত্ৰী আৰু স্থিৰ নিৰীক্ষক দুজনৰ ঘড়ীয়ে দেখুওঁৱা আদি আৰু অন্তিম সময়ৰ সংকেত দুটা ক্ৰমে t'_1, t'_2 আৰু t_1, t_2 হয় তেন্তে ল'ৰেণ্টজৰ ৰূপান্তৰণ সমীকৰণ মতে -

$$t'_1 = \frac{t_1 - v^x/c^2}{\sqrt{\delta - \frac{v^2}{c^2}}} \quad \text{আৰু} \quad t'_2 = \frac{t_2 - v^x/c^2}{\sqrt{\delta - \frac{v^2}{c^2}}}$$

য'ত,

V = মহাকাশযানৰ (গতিশীল যাত্ৰী) বেগ

C = পোহৰৰ বেগ

আৰু: X = যানখনে (গতিশীল যাত্ৰীয়ে)

অতিক্রম কৰা দূৰত্ব (স্থিৰ নিৰীক্ষকৰ বাবে)

উক্ত সমীকৰণ দুটাৰ পৰা

$$t'_2 - t'_1 = \frac{t_2 - t_1}{\sqrt{\delta - \frac{v^2}{c^2}}}$$

বা,

$$t' = \frac{t}{\sqrt{\delta - \frac{v^2}{c^2}}} \quad \text{--- (1)}$$

য'ত,

$t' = t'_2 - t'_1$, গতিশীল যাত্ৰীৰ বাবে সময়ৰ ব্যৱধান আৰু

$t = t_2 - t_1$, স্থিৰ নিৰীক্ষকৰ বাবে সময়ৰ ব্যৱধান।

যিহেতু যানখনৰ বেগ V , পোহৰৰ বেগৰ তুলনীয় (C) হ'লেও $V < C$ গতিকে $v^2/c^2 < 1$, কাজেই $t < t'$ অৰ্থাৎ বৈ থকা নিৰীক্ষকৰ তুলনাত (t) গতিশীল যাত্ৰীৰ (t') সময়ৰ ব্যৱধান বেছি। এয়েই কাল প্রসাৰণ।

কাল প্রসাৰণৰ বাস্তৱ ধাৰণাৰ বাবে ইতিমধ্যে বহু পৰীক্ষা সম্পন্ন হৈ গৈছে। এই ক্ষেত্ৰত টেক্সাচ্ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞানী ফ্ৰেংক টিপলাৰ আৰু সহকৰ্মীসকলে প্রমাণ কৰিছে যে 'পালচাৰ' নক্ষত্ৰই কাল প্রসাৰণৰ চৰ্তসমূহ পূৰণ কৰিব পাৰিছে। তাৰোপৰি কালপ্রসাৰণৰ সত্যাসত্য নিৰ্দ্ধাৰণৰ বাবে পায়ন (Pion) কণাৰ

ওপৰত সফল পৰীক্ষা হৈ গৈছে।

উচ্চ শক্তি ত্বৰক যন্ত্ৰত অতিশক্তিশালী প্ৰটনৰ দ্বাৰা কোনো লক্ষ্য পৰমানুত আঘাত কৰিলে এই পায়ন কণাৰ উৎপত্তি হয়। ইহঁতৰ ভৰ প্ৰটনৰ আৰু ইলেকট্ৰনৰ ভৰৰ মাজত আৰু আধান ধনাত্মক বা ঋনাত্মক যি কোনো হ'ব পাৰে। ত্বৰক যন্ত্ৰত উৎপন্ন এই পায়ন কণাবোৰৰ বেগ প্ৰায় পোহৰৰ বেগ (C) ৰ সমান ($0.99C$) হয়। দেখা গৈছে যে এই কণাবোৰ তেজস্ক্ৰিয় আৰু সিহঁতক যেতিয়া স্থিৰ অৱস্থালৈ অনা হয় ইহঁতৰ অৰ্ধজীৱন কাল প্ৰায় 1.99×10^{-8} ছেকেণ্ড হয়। অৰ্থাৎ 1.99×10^{-8} ছেকেণ্ডৰ অন্তৰালত সিহঁতৰ আধাসংখ্যক কনাৰ অৱক্ষয় হয়।

ত্বৰক যন্ত্ৰত ৰখা লক্ষ্য পৰমানুৰ (Target nucleus) পৰা নিৰ্গত পায়ন কণাৰ কিৰণে (Pion beam) $0.99C$ বেগত গতিকেৰে আৰু প্ৰায় 0.9 মিটাৰ ব্যৱধানত ইহঁতৰ প্ৰাৱল্য আধা হয়গৈ।

এই পৰীক্ষাটো শুদ্ধনে ?

যদি পায়নকণাৰ অৰ্ধজীৱন কাল (Half life) 1.99×10^{-8} ছেকেণ্ড বুলি ধৰা হয় আৰু ইহঁতৰ বেগ $0.99C = 2.99 \times 10^8$ মিটাৰ / ছেকেণ্ড; তেন্তে আধাসংখ্যক পায়ন কিৰণ অৱক্ষয় হৈ প্ৰাৱল্য আধা হ'বলৈ অতিক্রম কৰা দূৰত্ব - $d =$ বেগ $\times$ সময়

$$= 2.99 \times 10^8 \times 1.99 \times 10^{-8}$$

$$= 5.9 \text{ মিটাৰ}$$

যিটো পৰীক্ষনীয় মান $d = 0.9$ মিটাৰৰ সৈতে অমিল হৈছে।

এই অমিল হোৱাৰ কাৰণ হ'ল বৈ থকা অৱস্থাত পায়ন কণাৰ অৰ্ধজীৱন কাল আৰু গতিশীল অৱস্থাত অৰ্ধজীৱনকাল দুটা বেলেগ বেলেগ হয়।

আপেক্ষিকতা বাদ মতে বৈ থকা অৱস্থাত
অৰ্ধজীৱনকাল (সময়) t হ'লে গতিশীল অৱস্থাত
অৰ্ধজীৱনকাল

$$t' = \frac{t}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$$

য'ত,

$$t = 1.99 \times 10^{-8} \text{ ছেকেণ্ড}$$

$$v = 0.99c$$

$$t' = \frac{1.99 \times 10^{-8}}{\sqrt{1 - (0.99)^2}}$$

$$= 1.3 \times 10^{-9} \text{ ছেকেণ্ড}$$

এতেকে,

$$t = 1.99 \times 10^{-8} \text{ ছেকেণ্ড} < t' \text{ ৰ মান}$$

$$1.3 \times 10^{-9} \text{ ছেকেণ্ড।}$$

গতিকে দেখা গ'ল যে পৰীক্ষণীয় প্ৰণালীত
পায়নবোৰ উচ্চ গতি সম্পন্ন বাবে এই প্ৰণালীত
থকা ঘড়ীয়ে দেখুওঁৱা সময়ৰ ব্যৱধান বেছি হয়
অৰ্থাৎ ঘড়ীটো স্লো যাব।

গতিশীল পায়নবোৰৰ বাবে এই
অৰ্ধজীৱনকাল $t' = 1.3 \times 10^{-9}$ ছেকেণ্ড
হে শুদ্ধ অৰ্ধজীৱনকাল। গতিকে এই সময়ৰ
ব্যৱধানত পায়ন কিৰণবোৰৰ প্ৰাৰল্য আধা হ'বলৈ
অতিক্ৰম কৰা দূৰত্ব

$$d = v \times t'$$

$$= 0.99c \times 1.3 \times 10^{-9}$$

$$= 2.99 \times 10^8 \times 1.3 \times 10^{-9}$$

$$= 39 \text{ মিটাৰ (প্ৰায়) যিটো পৰীক্ষাগাৰত}$$

প্ৰমানিত শুদ্ধ উত্তৰ।

ইয়াৰ দ্বাৰা এইটো প্ৰতিপন্ন হয় যে
আইনষ্টাইনৰ বিশেষ আপেক্ষিকতাবাদমতে
গতিশীল অৱস্থাত সময়ৰ প্ৰসাৰণ হয়।

সহায় লোৱা গ্ৰন্থ সমূহ -

1. Introduction to Special Relativity

- Robert Resnick.

2. Einsteins theory of Relativity

- Max Born.

জীৱনৰ দুখ কষ্ট আৰু ঘাট প্ৰতিঘাট সহ্য কৰাত মদ আৰু মৰফিনতকৈ কামে
মানুহক বেছি সহায় কৰে। দীঘলীয়া আৰু কঠোৰ মানসিক পৰিশ্ৰমে মানুহৰ
চৰিত্ৰক মহত্ব প্ৰদান কৰে।

- গ্যেটে

সংগ্ৰাহক -

মিচ স্নিগ্ধা ৰাভা

মানৱ জীৱন আৰু বিকিৰণ

ঞৰ কলিতা
স্নাতক ১ ম বৰ্ষ (কলা)

এটা সাঁথৰেৰে প্ৰসংগটো আৰম্ভ কৰা যাওক। চাৰিটা আখৰেৰে শব্দটো গঠিত। চকু, কাণ, জিভা আৰু নাক এই চাৰিবিধ ইন্দ্ৰিয়ৰে যাৰ উপস্থিতি অনুভৱ কৰিব নোৱাৰি। মাত্ৰ ফটোগ্ৰাফিক প্লেটতহে যাৰ উপস্থিতিৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। অথচ ই মানুহৰ উপকাৰ আৰু অপকাৰ উভয়তে বৰঙণি যোগায়। এতিয়া শব্দটো কি হ'ব? শব্দটো হৈছে "বিকিৰণ"। এই প্ৰৱন্ধত বিকিৰণৰ বিষয়েই এটি চমু আলোচনা কৰিবলৈ লৈছো বিকিৰণৰ ইংৰাজী প্ৰতিশব্দ হৈছে 'ৰেডিয়েচন' পদাৰ্থৰ শক্তিয়ে যেতিয়া বিদ্যুৎ চুম্বকীয় তৰংগ ৰূপত গতি কৰে তাকেই বিকিৰণ বোলা হয়। পৃথিৱীৰ মানবজাতি প্ৰতি মূহূৰ্ততে কিছুমান প্ৰাকৃতিক অদৃশ্য বিকিৰণৰ সন্মুখীন হৈ আছে। ইয়াৰ ভিতৰত সূৰ্য্য আৰু বাহিৰৰ জগতৰ পৰা অহা বিকিৰণ আৰু ভূত্বকত পোৱা তেজস্ক্ৰিয় পদাৰ্থৰপৰা পোৱা বিকিৰণেই প্ৰধান। ইয়াৰ উপৰিও বায়ুমণ্ডল আৰু আমি গ্ৰহণ কৰা পানী আৰু আহাৰতো কিছু পৰিমাণে গেছীয় ৰূপত তেজস্ক্ৰিয় বিকিৰণৰ উপস্থিতি বৈজ্ঞানিক সকলে প্ৰমাণ কৰিছে।

বিকিৰণ মানেনো কি? - বিকিৰণ শব্দটোৰ এটা বহল পৰিসৰ আছে। বিকিৰণ বুলিলে সাধাৰণতে পোহৰ, ৰেডিঅ' তৰংগ আৰু বিভিন্ন 'আয়নীকৰণ' বিকিৰণক (Ionising Radiation) সামৰি লয়। আমি এই প্ৰৱন্ধত ইয়াৰ অৰ্থ আয়নীকৰণ বিকিৰণ হিচাপেহে ব্যৱহাৰ কৰিম। এই খিনিতে পাঠকৰ সুবিধাৰ বাবে আয়নীকৰণ বিকিৰণৰ বিষয়ে অলপ কোৱাৰ

প্ৰয়োজনবোধ কৰিছোঁ।

ধনাত্মক বা ঋনাত্মক আধানযুক্ত (বিদ্যুৎ পৰিবহণ কৰা সৰু কণাক আধান বোলা হয়।) সৰু সৰু কণাক সাধাৰণতে আয়ন বুলি কোৱা হয়। যি বিকিৰণে কোনো পদাৰ্থত খুন্দা মৰাৰ ফলত এই আধানযুক্ত কণা বা আয়নৰ সৃষ্টি কৰে সেই বিকিৰণকে আমি আয়নীকৰণ বিকিৰণ বুলি ক'ব পাৰো। এই আয়নীকৰণ মানুহৰ শৰীৰৰ বাবে অপকাৰী। যি বোৰ মৌলৰ পৰমাণুৰ পৰা এনেধৰণৰ আয়নীকৰণ বিকিৰণৰ উৎপত্তি হয় তেনে মৌল বা পদাৰ্থক তেজস্ক্ৰিয় মৌল বোলা হয়।

বিকিৰণৰ প্ৰকাৰ : বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ বিকিৰণ সমূহ হ'ল - ক) আলফা বিকিৰণ খ) বিটা বিকিৰণ গ) গামা বিকিৰণ ঘ) ৰঞ্জন ৰশ্মি আৰু ঙ) নিউট্ৰন বিকিৰণ। এই বিকিৰণ সমূহৰ মানবদেহত হ'ব পৰা ভেদ্যতা সম্পৰ্কে এটা সম্যক ধাৰণা দিয়া হ'ল।

ক) আলফা বিকিৰণ : ই সাধাৰণতে ধনাত্মক আধানযুক্ত কণাৰে গঠিত প্ৰাকৃতিকভাৱে পোৱা ইউৰেনিয়াম আৰু ৰেডিয়াম নামৰ মৌলই হৈছে ইয়াৰ মুখ্য উৎস। মানৱ দেহত ই চালৰ এক সামান্য অংশলৈ সোমাব পৰা ক্ষমতা আছে। এখন সামান্য ডাঠ কাগজৰ সহায়ত ইয়াক বাধা দিব পৰা যায়। কিন্তু আলফা ৰশ্মিৰ উৎস যদি কিবা প্ৰকাৰে উশাহ নিশাহত গেছ ৰূপে অথবা খোৱা বস্তুৰ লগত দেহৰ ভিতৰলৈ যায় তেন্তে ইয়াৰ ভেদশক্তি কম হোৱা বাবে দেহৰপৰা

বাহিৰলৈ ওলাই আহিব নোৱাৰে। ফলত ই দেহত মাৰাত্মকভাৱে ক্ষতি কৰে।

খ) বিটা বিকিৰণ : বিটা বিকিৰণ সাধাৰণতে ঋনাত্মক আধানযুক্ত ইলেকট্ৰনৰ সমষ্টি। এই বিকিৰণৰ ভেদশক্তি আলফা বিকিৰণতকৈ বেছি। ই অতি সহজভাৱে ১-২ ছেঃ মিঃ পানী অথবা মানব শৰীৰৰ মাজেৰে পাৰ হৈ যাব পাৰে। কেই মিঃ মিঃ মান ডাঠ এলুমিনিয়ামৰ সহায়ত ইয়াক বাধা দিব পৰা যায়।

গ) গামা বিকিৰণ : গামা বিকিৰণ সাধাৰণতে কিছুমান আধান বিহীন কণাৰ সমষ্টি। ইয়াৰ ভেদশক্তি আন দুবিধ বিকিৰণৰ তুলনাত বেছি। ই মানুহৰ দেহৰ মাজেৰে অতি সহজেই পাৰ হৈ যাব পাৰে। ইয়াৰ প্ৰায় ১ মিটাৰ ডাঠ কংক্ৰিটৰ বেৰৰ সহায়ত বাধা দিব পৰা যায়। কংক্ৰিটৰ উপৰিও সীহ নামৰ ধাতুটো ইয়াক বাধা দিবৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ঘ) এক্স-ৰে বা ৰঞ্জন ৰশ্মি : এইবিধ বিকিৰণৰ লগত প্ৰায় সকলোৱেই কম বেছি পৰিমাণে চিনাকী। এই বিকিৰণ গামা বিকিৰণৰ লগত প্ৰায় একেই। মাথো সিহঁতৰ উৎপত্তি প্ৰক্ৰিয়া বেলেগ বেলেগ এক্সেৰে'ৰ ভেদ শক্তি ই বহু কৰা শক্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। শক্তি বেছি হ'লে ইয়াৰ ভেদশক্তিও বাঢ়ি যায়।

ঙ) নিউট্ৰন বিকিৰণ : নিউট্ৰন পদাৰ্থৰ নিউক্লিয়াছত থকা এবিধ আধানবিহীন কণা। এই নিউট্ৰন কণাৰ সমষ্টিয়েই হৈছে নিউট্ৰন বিকিৰণ। ইয়াৰ ভেদশক্তিও অতি বেছি। উচ্চ অক্ষাংশৰ অঞ্চলত ইয়াক ধৰা পেলোৱাটো অতি কঠিন। এই ধৰণৰ বিকিৰণসমূহ সাধাৰণতে নিউক্লীয়া ৰিয়েক্টাৰৰ ভিতৰত উদ্ভৱ হয়। ইয়াক পানীৰ সহায়ত অতি সহজে বাধা দিব পৰা যায়।

বিকিৰণ ড'জ(Dose)বুলিলে আমি কি

বুজো ?

যিহেতু বিকিৰণ দৃশ্যমান নহয়, গতিকে ইয়াৰ উপস্থিতি অকল ইয়াৰ ফলত উৎপন্ন হ'ব পৰা বিক্ৰিয়াৰপৰাহে জানিব পৰা যায়। বিকিৰণৰ মাপ আৰু পৰিমাণক ড'জ বোলা হয়।

যেতিয়া আয়নিকৰণ বিকিৰণ কোনো পদাৰ্থৰ ওপৰত পৰে তেতিয়া কিছু পৰিমাণৰ বিকিৰণ শক্তি সেই পদাৰ্থটোৱে শুষি লয়। এক নিৰ্দিষ্ট ভৰৰ পদাৰ্থৰ বাবে এই শক্তিক শোষিত ড'জ (Absorbed Dose) বোলা হয়। ইয়াৰ একক হ'ল 'ৰেড' (Rad)।

মানবদেহ যেতিয়া কোনো বিকিৰণৰ সন্মুখীন হয় তেতিয়া মানুহৰ দেহৰ কিছু পৰিমাণৰ বিকিৰণ শক্তি শুষি লয়। বিকিৰণ 'ডজ'ৰ পৰিমাণ সাধাৰণতে বিকিৰণৰ হাৰ (প্ৰতি ছেকেণ্ডত পোৱা বিকিৰণৰ পৰিমাণ) আৰু বিকিৰণৰ প্ৰকাৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। কিন্তু যেতিয়া বিভিন্ন বিকিৰণে মানুহৰ দেহৰ ওপৰত ক্ৰিয়া কৰে তেতিয়া প্ৰত্যক্ষ বিকিৰণৰ বাবে বিভিন্ন অংগ যেনে : চকু, চাল আৰু হাওঁফাও আদিৰ ওপৰত হ'ব পৰা জৈৱিক ক্ৰিয়া সমূহ বেলেগ বেলেগ হয়। সেইবাবে শোষিত 'ডজ'ৰ আমি এনেক্ষেত্ৰত 'সমতুল্য শোষিত ডজ' বুলি কওঁ আৰু ইয়াৰ একক হ'ল ৰেম (Rem) অথবা মিলি ৰেম (Millirem)।

উদাহৰণ স্বৰূপে, এজন মানুহৰ বুকুৰ এক্সেৰে লোৱাৰ ফলত মানুহজনে পাব পৰা ডজৰ পৰিমাণ হ'ল ২০ মিলি ৰেম। যদি সমতুল্য শোষিত ডজৰ পৰিমাণ বেছি হয় তেতিয়া ইয়াক চিভাৰ্টত (Sievert) প্ৰকাশ কৰা হয়। এনেক্ষেত্ৰত প্ৰতি ১০০ ৰেমক এক চিভাৰ্ট হিচাপে প্ৰকাশ কৰা হয়।

প্ৰাকৃতিক বিকিৰণৰ উৎসসমূহ :-

প্রকৃতিত পোৱা বিকিৰণসমূহ সাধাৰণতে আমি তিনিটা মুখ্য উৎসৰ পৰা পাব পাৰো।

ক) ভূত্বকত পোৱা তেজস্ক্ৰিয় মৌলসমূহৰ পৰা Terrestrial Radiation

খ) মহাজাগতিক ৰশ্মিৰপৰা Cosmic Radiation আৰু গ) মানুহৰ দেহত থকা তেজস্ক্ৰিয় পদাৰ্থৰ পৰা।

বিকিৰণৰ কৃত্ৰিম ব্যৱহাৰসমূহ :-

যোৱা তিনি চাৰিটা দশক ধৰি কৃত্ৰিম বিকিৰণে মানুহৰ দৈনিক জীৱনৰ এক বহুমূলীয়া উপকাৰ কৰি আহিছে। বিভিন্ন ধৰণৰ তেজস্ক্ৰিয় আইছ'টপৰ (Isotope) পৰা পোৱা শৃংখলত বিকিৰণৰ (Controlled Radiation) সহায়ত বহু ধৰণৰ কাম কৰা হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে চিকিৎসা বিজ্ঞানত ব্যৱহৃত হোৱা বস্তুসমূহ নষ্ট নোহোৱাকৈ সংৰক্ষণ কৰা, উন্নত সচৰ বীজ উৎপন্ন কৰা, বিভিন্ন কল কাৰখানাত ৰেডিঅ'গ্ৰাফ লোৱাৰ বাবে ব্যৱহাৰ হোৱা তেজস্ক্ৰিয় কেমেৰা সমূহ, তেল কোম্পানীসমূহত ব্যৱহাৰ হোৱা নিউক্লিয়নিক গ'জ সমূহ (Nucleonic Gauge) পৰিবেশ বিজ্ঞান আৰু কৃষি বিজ্ঞানত ব্যৱহাৰ হোৱা পৰীক্ষা নিৰীক্ষাবোৰত বিকিৰণৰ ব্যৱহাৰ হয়। ইয়াৰ উপৰিও আগতে উল্লেখ কৰি অহা মতে চিকিৎসা বিজ্ঞানত অতিকৈ ব্যৱহাৰ হোৱা ৰঞ্জন ৰশ্মি আৰু কৰ্কটৰোগৰ নিৰাময়ৰ বাবে ব্যৱহাৰ হোৱা বিভিন্ন তেজস্ক্ৰিয় ৰশ্মিৰ উৎস, শক্তি উৎপন্ন কৰা নিউক্লীয় ৰিয়েক্টৰ আৰু প্ৰক্ৰিয়া সমূহ জানিবৰ বাবে বিভিন্ন ধৰণৰ তেজস্ক্ৰিয় আইছ'টপ জুলীয়া অথবা কেপচুল ৰূপত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

মানুহৰ প্ৰয়োজনৰ খাতিৰত যিহেতু বিকিৰণৰ ব্যৱহাৰ বৰ্তমান ক্ৰমাগতভাৱে বৃদ্ধি পাই আহিছে গতিকে ইয়াক বিপদমুক্ত ভাবে প্ৰয়োগ কৰাৰ বাবে ১৯২৮ চনত International Com-

mission on Radiological Protection অথবা চমুকৈ 'ICRP' নামৰ এটা বেচৰকাৰী অথবা স্বাধীনচিতিয়া কমিটি গঠন কৰা হয়। 'ICRP' সাধাৰণতে বিভিন্ন বিষয়ত পৰিদৰ্শিতা পৃথিবীৰ যি কোনো দেশৰ লোকৰে গঠিত। এজন মানুহ ইয়াৰ প্ৰতিনিধি হ'বৰ বাবে তেওঁ তলৰ যি কোনো এটা বিষয়ত ব্যক্তিগত ভাৱে পৰিদৰ্শিতা দেখুৱাব লাগিব। বিষয়সমূহ হ'ল - ৰেডিঅ'লাজ, ৰেডিয়েচন প্ৰটেকচন, পদাৰ্থ বিজ্ঞান, স্বাস্থ্য পদাৰ্থ বিজ্ঞান, জীৱ বিজ্ঞান, জেনেটিকচ্, জীৱ ৰসায়ন বিজ্ঞান আৰু জীৱ পদাৰ্থ বিজ্ঞান। যোৱা পাঁচটা দশক ধৰি 'ICRP' য়ে আগবঢ়োৱা তথ্যসমূহ পৃথিবীৰ সকলো দেশে অনুসৰণ কৰি আহিছে। 'ICRP' য়ে ১৯৭৭ চনত ইয়াৰ ২৬ নম্বৰ ৰিপ'ৰ্টত প্ৰকাশ কৰা মতে এজন বিকিৰণৰ সতে জড়িত ব্যক্তিয়ে (Radiation Worker উদাহৰণ - এক্সে-ৰে টেকনিচিয়ান) বছৰি ৫০ মিলি-চিভাৰ্টতকৈ বেছি ড'জ পোৱাটো বিপদজনক কিন্তু দ্বিতীয় মহাসমৰত পৰমানু বোমাৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হোৱা হিৰোচিমা আৰু নাগাচাকিত বাস কৰা লোকৰ ওপৰত চলোৱা অধ্যয়নৰ দ্বাৰা এইটো প্ৰমানিত হৈছে যে সুৰক্ষিতভাৱে কাম কৰাৰ বাবে এই নিৰ্ধাৰিত সীমাৰ মান বহুত বেছি। সেইবাবে ১৯৯১ চনত আকৌ 'ICRP' য়ে ইয়াৰ ৬০ নম্বৰ ৰিপ'ৰ্টত সাধাৰণ লোক আৰু বিকিৰণৰ সতে জড়িত লোকৰ বাবে ড'জৰ সীমা আগতে দিয়া দৰে প্ৰকাশ কৰিলে।

বিকিৰণে মানুহৰ দেহত বিভিন্ন ধৰণৰ ক্ৰিয়া যেনে দেহৰ ভিতৰত হৈ থকা জৈৱিক ক্ৰিয়াসমূহত বাধা জন্মাব পাৰে। অতিমাত্ৰা বিকিৰণে মানুহ এজনক মৃত্যুৰ মুখতো পেলাব পাৰে। যদি ১০০ জন মানুহৰ গোটেই দেহত ৬ চিভাৰ্ট পৰিমাণৰ ড'জ দিয়া হয় তেন্তে তাৰে ৫০

জন মানুহৰ মৃত্যু অবশ্যাস্তাৰী। এজন মানুহৰ দেহত বিকিৰণে ক্ৰিয়া ঘটাব পৰা কাৰণসমূহ হৈছে -

ক) বিকিৰণৰ প্ৰকাৰ। খ) বিকিৰণৰ হাৰ (প্ৰতি ছেকেণ্ডত পোৱা বিকিৰণৰ পৰিমাণ)। গ) মানুহজনৰ বয়স, লিংগ আৰু স্বাস্থ্য।

ইয়াৰ উপৰি বৈজ্ঞানীকসকলে কেম্বাৰৰ দৰে মাৰাত্মক এটা ৰোগৰ বিভিন্ন কাৰকৰ ভিতৰত বিকিৰণো এটা কাৰক হিচাপে নিৰ্ণয় কৰিছে। যদি ১০ মিলিচিভাৰ্ট পৰিমাণৰ ড'জ এক নিযুত লোকৰ সৰ্বদেহত দিয়া হয় তেন্তে তাৰে ৫০০ জন লোক কেম্বাৰ ৰোগত ভোগাটো সম্ভৱ। সেইবাবে বৰ্তমান যুগত এজন বিকিৰণ ক্ষেত্ৰত কাম কৰা মানুহৰ সুৰক্ষাৰ বাবে বিকিৰণৰ বাধা (Radiation Protection) নিতান্ত্যই প্ৰয়োজন। বৰ্তমান গোটেই ভাৰতবৰ্ষতে সকলো বিকিৰণ ক্ষেত্ৰত কাম কৰা লোকৰ বাবে বম্বেম ট্ৰেন্সেণ্ট আৱস্থিত 'ভাবা এটমিক ৰিচাৰ্ছ চেণ্টাৰ'ৰ 'ৰেডিঅলজিকেল প্ৰটেকচন' বিভাগত থকা পাৰ্চনেল মনিটাৰিং শাখাই 'ফিল্ম বেজ'ৰ (Film badge) সহায়ত মাহেকীয়া ড'জৰ পৰিমাণ উন্নত বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে জুখি উলিওৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ইয়াৰ বাবে কোনো লোকে বিকিৰণৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁ পাব পৰা ড'জৰ মান জানিবৰ বাবে কামৰ সময়ত বিভিন্ন ফিলটাৰযুক্ত ৰেডিঅ'গ্ৰাফিক ফিল্মেৰে গঠিত ফিল্ম বেজৰ পৰা পৰিধান কৰা উচিত। ফিল্ম বেজৰ পৰা পোৱা মানৰপৰা এজন লোক তেওঁৰ বিপদমুক্ত কাৰ্য্যৰ প্ৰতি নিঃসন্দেহ আৰু সচেতন হ'ব পাৰে। যদি কোনো লোকে 'ICRP' য়ে উল্লেখ কৰা সীমাতকৈ অধিক পৰিমাণৰ ড'জ পায় তেন্তে তেওঁৰ প্ৰয়োজনীয় মেডিকেল চেক আপ কৰাই অলপ দিনৰ বাবে কামৰপৰা ছুটি দিয়া প্ৰয়োজন।

উল্লেখযোগ্য যে আমাৰ অসমৰ বিভিন্ন ব্যস্ত এক্সৰে চেণ্টাৰ সমূহৰ বেছিভাগতে Film badge ৰ ব্যৱহাৰ নাই।

বৰ্তমান উন্নত দেশবোৰত বিকিৰণ সংক্ৰান্তীয় গোচৰসমূহ নিষ্পত্তি কৰাত সেই দেশৰ আইন কানুনে এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা লৈছে। সেইবাবে দেশত ৰোগীৰ অনুমতি নাপালে কোনো এজন চিকিৎসকে প্ৰয়োজনতকৈ অধিক এক্সৰে ল'ব নোৱাৰে। কিন্তু ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে এখন উন্নতশীল দেশত মানুহে এই কথালৈ মুৰ ঘমোৱাৰ প্ৰয়োজন বোধ নকৰে। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল সাধাৰণ মানুহৰ মাজত থকা বিজ্ঞান শিক্ষাৰ অভাৱ।

ভাৰতত বিপদমুক্ত বিকিৰণৰ প্ৰয়োগৰ বাবে ১৯৮৩ চনত এটমিক এনাৰ্জি এক্টৰ ২৭ নম্বৰ অনুচ্ছেদ অনুসৰি ৫ জন সভ্যৰে 'Atomic Energy Regulatory Board' গঠন কৰা হয়। বৰ্তমান বিকিৰণৰ সকলো কামকাজ এই বৰ্ডৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয়। বিভিন্ন 'ডায়গনেষ্টিক' চেণ্টাৰসমূহত এক্সৰে লোৱাৰ সময়ত ৰোগীয়ে বিভিন্ন অংগসমূহৰ (যেনে: চকু, স্তন, ছাল ইত্যাদি) পাব পৰা ড'জ নিৰ্ণয় কৰাৰ বাবে 'AERB' য়ে ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইৰ ১৫ টা কেন্দ্ৰত ৰিছাৰ্চ প্ৰজেক্টৰ কাম আৰম্ভ কৰিছে। উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে গুৱাহাটী মেডিকেল কলেজত এই প্ৰজেক্টৰ কাম চলি আছে। এই প্ৰজেক্টৰ কাম সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পাচত হয়তো বহুতো তথ্য পোহৰলৈ আহিব। □

পাৰমানৱিক শক্তি আৰু ভাৰত

আমি প্ৰায় সকলোৱে পাৰমানৱিক শক্তি বা আনৱিক শক্তি এক অনিষ্টকাৰী শক্তি বুলি ভাবোঁ। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল ইয়াৰ আৱিষ্কাৰ হৈছিল দ্বিতীয় মহাসমৰৰ সময়ত। ১৯৪২ চনৰ ২ ডিচেম্বৰ তাৰিখে এনৰিক ফাৰ্মিৰ নেতৃত্বত এদল আন্তৰ্জাতিক বিজ্ঞানীয়ে চিকাগো বিশ্ববিদ্যালয়ত প্ৰথম বাৰৰ বাবে পাৰমানৱিক ক্ৰিয়া শৃংখলাবদ্ধভাৱে ঘটাবলৈ সক্ষম হয়।

বিজ্ঞানৰ মতে ই এটা বৰ পৰিতাপৰ বিষয়। কাৰণ যি শক্তিৰ দ্বাৰা মানৱ সমাজৰ ইমান উপকাৰ হয় আনহাতে সেই একে শক্তিৰ দ্বাৰা ভবিব নোৱাৰা ধ্বংসও সংঘটিত হয়। মহাসমৰৰ সময়ত প্ৰথম আণৱিক বোমাটো ১৯৪৫ চনত ৬ আগষ্টত জাপানৰ হিৰোশ্বিমা মহানগৰীৰ ওপৰত পেলোৱা হৈছিল আৰু ইয়াৰ তিনি দিনৰ পাছতে জাপানৰ নাগাচাকি নামৰ শিল্প প্ৰধান মহানগৰীখনৰ ওপৰত আন এটা বোমা পেলোৱা হৈছিল। দুয়োটা বোমাৰে মাটিৰ পৰা দহ মিটাৰ ওপৰত বিস্ফোৰণ ঘটিছিল। ইয়াৰ ফলত যি ক্ষতি হ'ল সি সম্পূৰ্ণ অভাৱনীয়। দুয়োখন ধূণীয়া মহানগৰী ধ্বংস স্তূপত পৰিণত হ'ল। ঘৰ-দূৰাৰ ধ্বংস হ'ল, হাজাৰ হাজাৰ মানুহ হয় মৃত্যুৰ মুখত পৰিল, নহয় বিকলাংগ হ'ল। দুয়োটা বিস্ফোৰণতে এক লাখৰ ওপৰ মানুহ মৃত্যুৰ মুখত পৰিল আৰু প্ৰায় পইসত্তোৰ হাজাৰ মানুহ আহত বা সন্ধানহীন হ'ল। পাৰমানৱিক শক্তিৰ এনে বিধ্বংসী প্ৰয়োগ সম্বন্ধে বহু বিতৰ্কিত বিষয় হৈ আছে। ইয়াৰ প্ৰয়োগ সম্বন্ধে এটা খাটাং সিদ্ধান্ত কৰিব পৰা হোৱা নাই।

অজয় ৰাভা

উঃ মাঃ ২ য় বৰ্ষ (বিজ্ঞান)

১৯৪০ চনত বোমা তৈয়াৰ কৰা আৰম্ভ হয়। পাৰমানৱিক বোমা তৈয়াৰ কৰাৰ পাছতো নতুন আৱিষ্কাৰক সকল ক্ষান্ত নাথাকিল। ইয়াতকৈও ভয়াবহ মাৰণাস্ত্ৰ তৈয়াৰ কৰা হ'ল। হাইড্ৰ'জেন বোমা ইয়াতকৈও এহেজাৰ গুণে অধিক শক্তিশালী। গধুৰ মৌলৰ কেন্দ্ৰ ভাঙি এই বোমা তৈয়াৰ কৰা হোৱা নাই; পাতল পৰমানুৰ কেন্দ্ৰবোৰ লগ লগাই গধুৰ 'এটম' তৈয়াৰ কৰি হাইড্ৰ'জেন বোমা তৈয়াৰ কৰা হয়। ইয়াতকৈও ভয়ংকৰ মাৰণাস্ত্ৰ হ'ল 'কোৱাল্ট বোমা'। এই সকলোবোৰ বোমাকে পৰমাণু কেন্দ্ৰৰ শক্তিলৈ তৈয়াৰ কৰা 'পাৰমাণৱিক বোমা' বোলা হয়।

১৯৪৫ চনত মুম্বাইৰ 'টাটা ইনষ্টিটিউট অৱ ফাণ্ডামেণ্টেল ৰিচাৰ্চ' নামৰ প্ৰতিষ্ঠানটোত ভাৰতৰ পাৰমানৱিক গৱেষণাৰ সূত্ৰপাত হয়। আন্তৰ্জাতিক খ্যাতি সম্পন্ন বিজ্ঞানী ডঃ ভাৰা ভাৰতৰ পাৰমানৱিক শক্তিৰ পথ প্ৰদৰ্শক। ১৯৫৬ চনত ট্ৰম্বেত ভাৰতৰ প্ৰথম পাৰমানৱিক 'ৰিয়েক্টাৰ' স্থাপন কৰে। ইয়াক কেন্দ্ৰ কৰিয়ে 'ভাৰা পাৰমানৱিক গৱেষণা কেন্দ্ৰ গঢ়ি উঠিছে। লাহে লাহে পাৰমাণৱিক গৱেষণাৰ ক্ৰমোন্নতি হয় আৰু বিভিন্ন ঠাইত ইয়াৰ শক্তি উৎপাদন কেন্দ্ৰ গঢ়ি উঠে। ১৯৬৫ চনত 'তাৰাপুৰ'ত ভাৰতৰ প্ৰথম পাৰমানৱিক শক্তি কেন্দ্ৰ স্থাপিত হয়। ইয়াৰ উপৰিও ৰাজস্থানৰ 'ৰাণা প্ৰতাপ সাগৰ' (কোটা), তামিলনাডুৰ 'কলপক্কম' আৰু উত্তৰ প্ৰদেশৰ 'নাৰোৰা'ত পাৰমানৱিক শক্তি কেন্দ্ৰ গঢ়ি উঠিছে।

'Atomic Energy Commission' নামক সংস্থার অধীনত ভারতীয় পৰমানু বিজ্ঞান বিশ্বৰ আন আন উন্নতকামী ৰাষ্ট্ৰৰ সমানে দক্ষতা অৰ্জন কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ৰাচিয়া আৰু কানাডাৰ সহযোগত ভাৰতে প্ৰথম ৰিয়েক্টৰৰ কাম আৰম্ভ কৰে। বৰ্তমান ভাৰতে সেই ক্ষেত্ৰত স্বাৰলম্বিতা অৰ্জন কৰিছে। আমাৰ দেশত এই বিষয়ৰ বিজ্ঞানী, কাৰিকৰী কৌশল আৰু ইয়াৰ বাবে আৱশ্যকীয় বিভিন্ন উপাদানৰ অভাৱ বৰ্তমান নাই।

১৯৭৪ চনৰ মে মাহৰ ১৮ তাৰিখটো ভাৰত বুৰঞ্জীত এটা স্মৰণীয় দিন। সেই দিনটোতে ৰাজস্থানৰ 'পোখৰাণ' নামৰ ঠাইৰ ভূগৰ্ভত ভাৰতৰ প্ৰথম পাৰমানৱিক বোমাৰ বিস্ফোৰণ কৰা হয়। ভাৰতে এই বিস্ফোৰণত কৃতকাৰ্যতা লাভ কৰি পৃথিৱীত ষষ্ঠ পাৰমানৱিক শক্তিৰ অধিকাৰী বুলি বিশ্বৰ দৰবাৰত সন্মান লাভ কৰিলে। দীৰ্ঘদিন ব্যাপী সাধনাত লিপ্ত হৈ থকা ভাৰতীয় গৱেষকসকলে সিদ্ধি লাভ কৰিলে। পৃথিৱীৰ আন আন ৰাষ্ট্ৰই বিস্মিত চকুৰে ভাৰতক সমালোচনাও কৰিলে। পাৰমানৱিক শক্তিক লৈ দঙ কৰি থকা ৰাষ্ট্ৰসমূহৰ আত্মমৰ্যাদাত ভাৰতে যেন কুঠাৰাঘাত কৰিলে। বিশ্বৰ নানা সমালোচনাৰ মোখনি মাৰি ভাৰতে দঢ়াই দঢ়াই আজিও কৈ আহিছে যে ভাৰতে এই শক্তি কেৱল শান্তিৰ বাবেহে ব্যৱহাৰ কৰিব। বিধ্বংসকাৰী মাৰণাস্ত্ৰ হিচাপে ভাৰতে ইয়াক কেতিয়াও ব্যৱহাৰ নকৰে। ভৱিষ্যতৰ বাবে ভাৰতৰ ই এক আশাৰ বাণী। কিয়নো প্ৰকৃতিয়ে দিয়া কয়লা আৰু তেল পৃথিৱীত ইমান বেছিকৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে যে সময়ত নাইকীয়া হৈ এদিন এই শক্তিবোৰ লোপ পাব। বিশ্বৰ মানুহে আশা কৰিছে এদিন পৰমানু শক্তিয়ে এক বিকল্প শক্তিৰ উৎস স্বৰূপে মানৱ সভ্যতাত ইন্ধন যোগাব।

পাৰমানৱিক শক্তিয়ে এতিয়া আমাৰ

উন্নতিৰ বাবে আগবাঢ়ি আহিছে। এটা বিস্ফোৰণতে ইয়াৰ কেন্দ্ৰত থকা শক্তিসমূহ আৱশ্যক নকৰে। যান্ত্ৰিক কৌশলৰদ্বাৰা শক্তিসমূহক নিয়ন্ত্ৰিত কৰা হয় আৰু ইয়াকেই 'নিউক্লিয়াৰ ৰিয়েক্টৰ' বোলা হয়। এনে ৰিয়েক্টৰ বিলাকে ইতিমধ্যে কাম আৰম্ভ কৰিছে। সময়ত ই অন্য উৎসৰ পৰাও শক্তি আহৰণ কৰিব। গতিকে বৰ্তমান ব্যৱহাৰ কৰি থকা শক্তিসমূহ যদি সময়ৰ সোঁতত নাইকীয়া হৈ যায়, তথাপি আমাৰ কাম বন্ধ নহ'বগৈ বুলি আশা কৰা হৈছে। নিউক্লিয়াৰ ৰিয়েক্টৰে আচৰিত ধৰণে কাম আৰম্ভ কৰিছে। ই জাহাজ আৰু চাবমেৰিণক শক্তি যোগাইছে আৰু নিউক্লিয়াৰ চাব-ষ্টেচনত বিজুলি শক্তি উৎপন্ন কৰিছে। পাৰমানৱিক শক্তিৰ সহায় লৈ 'নৌটিলাচ' নামৰ চাবমেৰিণখনে উত্তৰ মেৰুৰ বৰফৰ তলেদি প্ৰশান্ত মহাসাগৰৰ পৰা আটলান্টিক মহাসাগৰ পাৰ হৈ আহিছিল। এই শক্তি শূণ্যত দীঘলীয়া যুদ্ধৰ বাবেও উপযোগী হ'ব। চন্দ্ৰত যদি কেতিয়াবা মানুহে চুবুৰি পাতি বাস কৰিব খোজে, তেন্তে তাত প্ৰয়োজনীয় শক্তিৰ ইন্ধন ইয়ে যোগান ধৰিব।

সেয়ে ভাৰতে পৰমানু শক্তি বিধ্বংসকাৰী মাৰণাস্ত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ নকৰি শান্তিৰ বাবে নানা কামত খটুৱাবলৈ যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰি আহিছে আৰু তাৰ বাবে গৱেষক সকলে কঠোৰ সাধনাত লিপ্ত হৈছে। ভাৰতৰ আদৰ্শ হ'ল শান্তি, অহিংসা আৰু সহায়স্থান। ভাৰত যদিও আজি পৰমানু শক্তি অধিকাৰী তথাপি এই আদৰ্শৰ পৰা বিচলিত নহয় বুলি দৃঢ় ভাৱে বিশ্বত ঘোষণা কৰিছে। মানৱ কল্যাণৰ বাবে এই শক্তিয়ে নতুন নতুন বাট মুকলি কৰিছে। ইয়াৰ বহু বিস্ময়কৰ কথো ইতিমধ্যে আমাৰ মাজলৈ আহিছে আৰু বহুতো আহিবলৈ এতিয়াও বাকী আছে।

মৰমীৰ

উপলব্ধি

সুৰ্গৰ ৰায়, মিচ্ শ্বিগ্গা দেৱী ৰায়
স্নাতক ২য় বৰ্ষ, কলা

If you are coming down through
The narrow of the river king
Please let me know before hand
And I will come out to .....

হঠাৎ মৰমীৰ মনত পৰিছিল এজৰা (EZRA) পাউণ্ডৰ এই কৰুণ কবিতাফাঁকিলৈ। স্তব্ধ হৈ গৈছিল তাইৰ হাঁহি। চকুলো বৈ গৈছিল ক্লাচ কামৰ ভিতৰতে। সিদিনা ক'লেজলৈ গৈ মৰমীয়ে মাকৰ কথা ভাবি উচুপি বৈছিল। মাকে তাইক বহু কষ্টৰে ডাঙৰ কৰিলে। তাইৰ তিনি বছৰ বয়স হোৱাৰ সময়তে তাইৰ দেউতাকৰ মৃত্যু হৈছে। এজৰা পাউণ্ডৰ এই কবিতাফাঁকিত থকাৰ দৰে মৰমীৰ মাকেও অকাল বৈধব্যৰ যন্ত্ৰণা পাইছিল। দেউতাক নথকাৰ বাবে মৰমীৰ জীৱনলৈ নামি আহিছে অজস্ৰ দুখ-যাতনা। আজি কলেজলৈ গৈয়ো তাই হতাশা অনুভৱ কৰিছে। এতিয়া তাই ভাল সাজ পোচাক পিন্ধিবলৈ নেপায়, দেউতাক নথকাৰ বাবে। সেইবাবে তাই কলেজলৈ গৈয়ো হতাশা অনুভৱ কৰিছে। কলেজীয়া জীৱন মৰমীৰ বাবে হৈ পৰিছে অকলশৰীয়া।

মৰমী দাস, এগৰাকী উচ্চতৰ মাধ্যমিক
২য় বৰ্ষৰ ছাত্ৰী। তাই এখন সৰু চহৰৰ কলেজত

পঢ়ে। চহৰখনৰ পৰা তিনি কিঃ মিঃ দূৰৰ গাওঁ
এখনত তাইৰ ঘৰ।

তাই শ্ৰেণীকোঠাত বহি আছে অৰ্থনীতি
বিজ্ঞানৰ ক্লাচ কৰিম বুলি। ঘড়ীটোলৈ চাই
দেখিলে বেল পৰিবলৈ বেছি সময় নাই। মাথোন
২ মিনিট বাকী। যথ সময়ত তাইৰ হাত ঘড়ীটোৱে
১১.১৫ মিনিটৰ কাটা অতিক্ৰম কৰিলে। লগে
লগে চিনাকী অচিনাকী বহুতো ল'ৰা-ছোৱালী
সোমাই আহিল কামটোলৈ। সকলোৰে উদ্দেশ্য
অৰ্থনীতি বিজ্ঞানৰ ক্লাচটো। মৰমীয়ে সকলোৰে
মুখলৈ দৃষ্টি নিক্ষেপ কৰি দেখিলে যে তাইৰ
বান্ধৱী কৰবী আৰু মাজনী আজি দুয়োজনীয়ে
অহা নাই। সেইবাবে আজি তাই অকলশৰে বহি
থাকিবলগীয়া হৈছে।

শ্ৰেণীকোঠাটোত এক গুমগুমীয়া শব্দ
বাজি আছে। মৰমীয়ে ভাবিলে ! কিহৰ শব্দ এয়া।
এয়া জানো মানুহৰ মুখেৰে ইজনে সিজনৰ আগত
প্ৰকাশ কৰা কণ্ঠস্বৰ নহয়? এক সপোন পোৱাৰ
দৰে ধপ্কে উঠিল তাইৰ কলিজাতো। কামটোত
ইমান কোলাহল পূৰ্ণ পৰিৱেশ এটাৰ সৃষ্টি হৈছে
অথচ তাই অকলশৰে বহি আছে নীৰৱে। আজি
মৰমীয়ে কথা পাতিবলৈ এজন বন্ধু বা বান্ধৱী
এজনী বিচাৰি পোৱা নাই। তাইৰ ওচৰত বহুতো
ল'ৰা-ছোৱালী বহি আছে যদিও সকলোৱে ব্যস্ত

নিজকে লৈ। প্ৰায় সংখ্যক বেঞ্চত কথা-বতৰা চলিছে ল'ৰা-ছোৱালী উভয়ে উভয়ৰ মাজত। অৱশ্যে দুই-এখন বেঞ্চত কেৱল ছোৱালী-ছোৱালীয়ে কথা-বতৰা পতা নাই বুলি ক'ব নোৱাৰি।

ইতিমধ্যে দহ মিনিট সময় পাৰ হৈ গ'ল। কিন্তু শ্ৰেণীত শিক্ষক অহা নাই, মৰমীয়ে অলপ বিৰক্তি অনুভৱ কৰিলে। তাই ভাবিলে যদি এই ক্লাচটো নহয় তেতিয়াহ'লে তাই এনেদৰে গছৰ-মূৰাৰ দৰে বহি থাকিব লাগিব। কাৰণ কলেজত প্ৰত্যেকৰে এজন বা দুজন প্ৰকৃত বন্ধু-বান্ধৱী থাকে। কিন্তু আজি তাইৰ বান্ধৱী দুয়োগৰাকী অনুপস্থিত সেইবাবে আজি তাই অকলশৰে বহি আছে। আন আন ল'ৰা-ছোৱালীবোৰ মৰমীৰ ওচৰতে বহি আছে যদিও তাই আটাইকে চিনি নাপায়। তাৰোপৰি প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাৰ সংখ্যা অধিক। আৰু কিছুমান ছোৱালীৰ লগত তাই মিলিব নোৱাৰে। বিশেষকৈ স্মাৰ্ট গালবোৰৰ লগত মৰমীয়ে মিলিব নোৱাৰে। কাৰণটো কি তাকেই তাই ভাবি আছে এখন বেঞ্চৰ কাষত বহি। মৰমী বহি থকা বেঞ্চখনত এহাল ল'ৰা ছোৱালী আছে যদিও সিহঁত দুজন খুব ব্যস্ত। সিহঁতক দেখিলে ভাব হয় যেন কাৰোবাক ঘূৰি চাবলৈ সিহঁতৰ অকনো সময় নাই। মৰমীয়ে ভাবিলে-

ঃ নিশ্চয় ইহঁত প্ৰেমিক-প্ৰেমিকা !
তাৰোপৰি তাইৰ তুলনাত সিহঁত দেখাত খুব স্মাৰ্ট।

ভাদমহীয়া দিন। বতৰৰ অৱস্থাও ভাল নহয়। আকাশখন ক'লা মেঘে ঢাকি ধৰিছে। শিক্ষক শ্ৰেণীত নহা বাবে বহুতো ল'ৰা-ছোৱালী ওলাই গ'ল ৰুমটোৰ পৰা। মৰমীয়ে ওলাই যাব বিচাৰিছিল। কিন্তু কাৰ লগতনো যাব। কাৰণ তাইৰ Boy friend নাই আৰু Girl friend যো কমসংখ্যক। সংগী বিচাৰি নাপাই অকলশৰেই

বহি থাকিল তাই ৰুমটোত।

মৰমীয়ে ভাবি থাকোতে ছন্দোময় গতিত নামি আহিল এজাক বৰষুণ। জিৰ জিৰ শব্দ। সেই সুৰ, আদ্ৰতা আৰু বতাহৰ মিশ্ৰিত শব্দত যেন সংকুচিত হৈ আহিল উন্মাদ চৌদিশ। এক অন্ধকাৰময় পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হ'ল কলেজখনত। বৰষুণৰ এই উন্মাদনাই শিক্ষকক ক্লাচ লোৱাত বাধা প্ৰদান কৰিলে। কিছুমান ৰুমত শিক্ষকে ক্লাচ কৰি আছিল যদিও বৰষুণৰ টোপালবোৰৰ ফলত ব্যৰ্থ হ'ল। সেইবাবে বৃদ্ধি হ'ল কলেজীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰৰ কলেজত আনন্দ, ফুৰ্তি, তামাচা। কিছুমানে ব্যস্ত হৈ পৰিল প্ৰেমত। কিছুমানে ধূৰ্তিমি, উদ্ভাঙালি আদিত। আন এজাকে হয়তো জুম বান্ধি বহি ভাল কথাকেই আলোচনা কৰিছে।

মৰমীয়ে হাত ঘড়ীটোলৈ চাই দেখিলে সময় ১১.৪০ মিনিট। তেতিয়া তাই বুজি পালে এই ক্লাচটো আৰু হোৱাৰ সম্ভাৱনা নাই। ইয়াৰ পিছৰ ক্লাচটোও যে হ'ব তাৰো সম্ভাৱনা কম। কাৰণ বৰষুণ ক্ৰমান্বয়ে বেছি হৈ আহিছে। গতিকে, এতিয়া তাই কি কৰে। তাই অকলশৰে বহি থকাৰ বাবে হয়তো কিছুমান ল'ৰা-ছোৱালীয়ে তাইক মাজে সময়ে লক্ষ্য কৰিছে। সেইবাবে অলপ লাজো পালে তাই।

তাই বহি থকা ৰুমটোত খুব কোলাহ'ল পূৰ্ণ পৰিৱেশ এটাৰ সৃষ্টি হৈ আছে। কিছুমানে ব্যস্ত হৈ আছে প্ৰেমত। আনহাতে কিছুমান ধূৰ্ত ল'ৰাই হিন্দী চিনেমাৰ নায়কৰ (হিৰ) দৰে ৰূপ ধাৰণ কৰি ইজনে-সিজনৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিছে। দুই এখন বেঞ্চত বন্ধু-বান্ধৱী সমূহৰ মাজত খুব ৰোমাণ্টিক গল্প। মৰমী তাৰ মাজত অকলশৰীয়া। হঠাৎ তাই ভাবিলে : এয়াই জানো কলেজীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কাম, ক্লাচ নহ'ল বুলি ইমান গণ্ডগোল কৰিব লাগেনে।

শেষত উপায় নাপাই ওলাই গ'ল তাই
 কমটোৰ পৰা। হয়তো কোনোবা কোঠাত তাইৰ
 চিনাকী ছোৱালী থাকিব পাৰে। কিন্তু গৈ দেখিলে
 কলেজৰ চাৰিওপিনে একেই পৰিবেশ। অৱশেষত
 তাইৰ দৃষ্টিত পৰিল এটা কোঠাত কেইজনমান
 ছোৱালী জুম বান্ধি কথা পাতি আছে। সেই কমটো
 খুব সৰু। তাত প্ৰেমিক-প্ৰেমিকা বা ল'ৰা-
 ছোৱালীৰ কোলাহল কম, সেইবাবে তাইও সেই
 কমটোতেই সোমাই গ'ল আৰু এখন কিতাপ
 উলিয়াই লৈ বহি থাকিল। কিতাপখন হাতত
 ল'লে হয়, কিন্তু মৰমী কিতাপৰ কথাত মনোযোগ
 দিব পৰা নাই। লগে লগে তাই পুনৰ উচুপি ব'ল
 আৰু মাকৰ কথা মনলৈ আহিল। মাকে তাইক
 কলেজত সকলোৰে লগত মিলি থাকিবলৈ কয়।
 কিন্তু তাই মিলি থাকিবলৈ ব্যৰ্থ হৈছে কিয় ?
 এইবোৰ কথা আজি তাইৰ বাবে এক প্ৰশ্নত
 পৰিণত হৈছে। তাই আজি নিজকে ঘিণ কৰিছে
 জীৱন, যৌৱন আদিৰ বিষয়ে। কলেজত ইমান
 ল'ৰা-ছোৱালী অথচ তাইৰবাবে বন্ধুৰ অভাৱ।

তাইৰ কিয় দুজনেই মাথো বান্ধৰী বাৰু ?
 তাই নিজকে প্ৰশ্ন কৰিলে, কিন্তু তাই লগে লগে
 মনতে ভাবিলে যে -

ঃ নিশ্চয় মই দেখিবলৈ বেয়া নহয়তো
 মই আজলী নাইবা মই লাজকুৰীয়া স্বভাৱৰ।

কলেজত আজিলৈকে মোলৈ কোনেও
 প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱ দিয়া নাই। কিন্তু দৈনিক কিমান
 ন'ৰাই কিমান ছোৱালীক প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱ দি আছে
 তাৰ লেখ-জোখ নাই। গতিকে, নিশ্চয় মই
 দেখিবলৈ কুৎচিত।

কিন্তু এনেদৰে ভবাৰ লগে লগে তাইৰ
 মনলৈ আৰু এটা কথা জাগিল। সেয়া হ'ল যিবোৰ
 ছোৱালী প্ৰেমত ব্যস্ত, সিহঁতো অতি ধুনীয়া নহয়।
 কিন্তু তেনেস্থলত ..... নিজে প্ৰশ্ন কৰি উত্তৰ

উলিয়ালে।

ঃ অ বুজিছো, সিহঁতৰ ফেচ (মুখ) কাটিং
 বেয়া যদিও পোচাক-পাটিয়ে বেচ জিলিকাই
 তুলিছে। দামী চুৰিদাৰ পৰিধান কৰাৰ ফলত
 সিহঁতক হিন্দী চিনেমাৰ হিৰোইন যেন লাগে।
 তাৰোপৰি সিহঁত অতি চঞ্চলা। চঞ্চলা গাভৰুৰ
 কলেজত ফিল .....। এটা কবিতা লিখাৰ কথা
 ভাবিলে মৰমীয়ে চঞ্চলা হ'লে ল'ৰাবোৰে
 তৎক্ষণাত মাতিবলৈ সাহস কৰে আৰু চঞ্চলা
 গাভৰুৰ লগত সকলো ল'ৰাই ধেমালি কৰি ভাল
 পায়। কিন্তু মোৰ দৰে দেউতাক নথকা দুখীয়া
 পৰিয়ালৰ ছোৱালী এজনীয়ে কেতিয়াও সিহঁতৰ
 সৈতে Standard মিলাই চলিব নোৱাৰিম।

নিশ্চয় ধনী মানুহৰ ল'ৰা-চোৱালী
 এইবোৰ। বেচ দামী পোচাক পৰিধান কৰিছে।
 ফলত সিহঁতক একেলগে থকাত চিনেমাৰ হিৰো-
 হিৰোইন যেন লাগিছে। কিন্তু মই জানো সিহঁতৰ
 লগত মিলিব পাৰিম। নাই, নোৱাৰিম। কলেজীয়া
 জীৱনত স্মাৰ্ট গাৰ্ল বোৰৰ লগত মই কেতিয়াও
 মিলিব নোৱাৰিম। কাৰণ মোৰ দৰে দুখীয়া
 ছোৱালী এজনীৰ মুখৰ কাটিং ভাল যদিও মই
 ষ্টাইল কৰিব নাজানো। কিন্তু আমাৰ কলেজৰ ধনী
 পৰিয়ালৰ ছোৱালীবোৰ ষ্টাইলত বেচ আগবঢ়া।
 ষ্টাইল কৰি নিজকে এজনী ধুনীয়া ছোৱালীৰূপে
 ফুটাই তুলিব জানে। তাৰোপৰি চঞ্চলা। সেইবাবে
 সিহঁত কলেজত গোলাপ ফুলৰ দৰে। কিন্তু মই
 হ'লো অতি নিঃকিন। মোৰ দৰে ছোৱালীবোৰ
 হ'ল মদাৰ ফুলতকৈও তলত। গতিকে সিহঁতৰ
 লগত মই আৰ্থিক পৰিস্থিতিয়ে মোক কলেজীয়া
 জীৱনত কেতিয়াও এজনী ধুনীয়া ছোৱালীৰূপে
 ফুটাই নুতুলিব। মোৰ Standard নাই বাবে
 কলেজত বন্ধু-বান্ধৰীৰ অভাৱ। মোৰ দৰে
 ছোৱালীবোৰক স্মাৰ্ট ছোৱালীবোৰে ঘিণ কৰে।

ল'ৰাবোৰেও ঘিণ কৰে। নকৰে বন্ধুত্ব স্থাপন।
হয়, আজি মই উপলব্ধি কৰিব পাৰিছোঁ।
আজিৰ যুগত প্ৰেম এক স্বার্থপৰ বস্তুত পৰিণত
হৈছে। Friendship ৰ ক্ষেত্ৰতো স্বার্থই প্ৰাধান্য
লাভ কৰিছে। যি প্ৰেম এসময়ত গঙ্গাজলৰ দৰে
পৰিত্ৰ আছিল তাত এচাম যুৱক-যুৱতীয়ে বিষ
ঢালিলে। গতিকে, এনেকুৱা স্বার্থপৰ প্ৰেমৰপৰা
মই নিজকে আঁতৰাই ৰাখিম, যি বন্ধুত্বৰ ক্ষেত্ৰত
স্বার্থ ভৰি আছে। তেনেকুৱা বন্ধুত্বৰ পৰাওঁ আতৰি
থাকিম। স্বার্থপৰ বন্ধু-বান্ধৱীৰ আশ্ৰয় নলও
কলেজীয়া জীৱনত। আজিৰ পৰা সব বন্ধ। প্ৰেম
বন্ধুত্ব সকলো পৰিহাৰ কৰিলো। আদৰিঁলো
ত্যাগক। নকৰো প্ৰেম, নালাগে কলেজত ভাল

বন্ধু-বান্ধৱী। কলেজত অকলশৰে থাকি হ'লেও
নিজকে এগৰাকী সৎ-স্বভাৱৰ ছাত্ৰী ৰূপে চিনাকী
দিম।

এনেদৰে এক বুজন পৰিমাণৰ চিন্তাই বেৰি
ধৰিছিল সিদিনা মৰমীৰ মনটোক, হয়তো সিদিনা
তাই ক'ব পৰা নাছিল, তাই হেনো ক'ত আছে।
এটি ক্লাচৰ অপেক্ষাৰত অৱস্থাত এটি কোঠাত
অকলশৰে বহি ভাবি গৈছিল জীৱন, যৌৱন, প্ৰেম,
বন্ধুত্ব আদিৰ বিষয়ে, তাইৰ কলেজখনৰ অস্তিত্বও
হেৰাই যোৱা কোঠাতো তাই উপলব্ধি কৰিছিল।
মানৱ জীৱন আৰু তাৰ উদ্দেশ্যৰ বিষয়ে
সেইদিনাই তাই উপলব্ধি কৰিছিল। মুঠতে
উপলব্ধিৰ অন্ত নাছিল সিদিনা মৰমীৰ।

হাঁহি ৰ খুনপাক

স্বাস্থ্য মন্ত্ৰী তেওঁৰ অধীনস্থ মানসিক চিকিৎসালয় এখন পৰিদৰ্শন কৰিবলৈ গ'ল। তেওঁ ডাক্তৰক
ক'লে, “মই আৰোগ্য হোৱা এজন ৰোগীৰ লগত ৰোগীৰ লগত কথা পাতিব খোজোঁ।” ডাক্তৰে
অলপ সুস্থ হোৱা ৰোগী এজনক মাতি দিলে।

মন্ত্ৰীয়ে ৰোগীক ক'লে - “তুমিক জানানে মই কোন? মই এই ৰাজ্যৰ স্বাস্থ্য মন্ত্ৰী।”

ৰোগী অলপ হাঁহি - “চিন্তা নকৰিবা ভাই, তুমিও ইয়াত সুস্থ হৈ উঠিবা। যেতিয়া মই
ইয়ালৈ আহিছিলোঁ, মইতো নিজকে প্ৰধান মন্ত্ৰী বুলিয়ে কৈছিলোঁ।

কণপিতৌ - “অই, ঘৰৰ ভিতৰৰ পৰা কি গালি পাৰিছ’। দম আছে যদি বাহিৰলৈ ওলাই আহ;
বাপেৰৰ বিয়া দেখুৱাই দিম, বাপেক্লে।

বাপুকন - তই মোক কি বিয়া দেখুৱাবি? মই দেউতাৰ বিয়া ভি.টি.পি. কেছেটত দেখিছোও, যা।

শিক্ষক - “কচোন ৰঘু, ‘ৰাম এটা ভাল ল’ৰা’ - এইটো ভৱিষ্যত কালত ক’লে কি হ’ব?

ৰঘু - “ৰামে ভৱিষ্যত ভাল স্বভাৱ ল’লে ভাল হ’ব আৰু বেয়া স্বভাৱ ল’লে বেয়া হ’ব।

সংগ্ৰহ - অমৃত কলিতা

স্নাতক - ১ ম বৰ্ষ (কলা)

সন্ধ্যা নামিছে তেতিয়া। নিৰ্মল আকাশৰ
কোনোবা এঠাইৰ পৰা জোনবাইয়ে ছটিয়াই দিছে
স্নিগ্ধ জোনাকৰ আভা আমাৰ মাজলৈ। আৰু
অলপ পিছতে হয়তো কুঁৱলিৰ মৃদু পৰশ পৰিব
আমাৰ মাজত। পাতল কুঁৱলিৰ মাজেৰে নিৰ্মল
আকাশৰ পৰা জোনবাইটোৱে ছটিয়াই দিয়া স্নিগ্ধ
জোনাকৰ নিশা এয়া। কুঁৱলিৰ পৰশে প্ৰকৃতি

সেমেকি উঠাৰ সময় এয়া।
মৃদু মলয়াছাটিৰ সৈতে
কৰবাৰ পৰা ভাহি আহিছে
শেৰালিৰ সুগন্ধি।
গা-মন যেন শিয়ৰি উঠিছে,
তেনে লাগে। চাওঁ-নে
চাওঁকৈ আছে ঠাণ্ডাৰ
বতাহজাকে, প্ৰকৃতিৰ
এয়াই সন্তৰ মায়া।
নিজে নিজৰ মাজত
হেৰাই যোৱা মায়া এয়া।
ক'ব নোৱাৰোঁ প্ৰেমৰ
পৰিবেশৰ বাবেও হ'ব পাৰে।
“তোমাৰ সৈতে চিনাকি
নোহোৱা হ'লেই ভাল আছিল,
অচিনাকি চাৱনিৰে কথা ক'ব পাৰি আতঁৰে

প্ৰথম

প্ৰেম

- কৃষ্ণ বাহাদুৰ ভূজেল
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা)

আতঁৰে, জুখি চাব পাৰি বুকুৰ ভিতৰে বাহিৰে।
নিসংকোচে থ'ব পাৰি চকুত চকু, ...

ডিভানখনৰ ওপৰত গাৰু এটা ভেজা দি শুই
আছে মই, কাষতে জ্বলি আছে সুগন্ধি ধূপডাল।
ডিভানখনৰ সন্মুখত এটা টাপত নাচি বাগি আছে
এজোপা জোপোহা সেউজীয়া কিবা গছ।
টাপৰ গছজোপাৰ কোমল পাতবোৰ এতিয়াও
সেমেকা নাই। পৰিবেশটোৱে প্ৰেমৰ। হয়টো এনে

পৰিবেশত প্ৰেমৰ কথাবোৰ নকওঁ

বুলিও ওলাই আহে
অজানিতে। মোৰো হয়তো
তেনে হৈছে। সেয়ে
প্ৰেমৰ সেই চিৰন্তন সত্য
কথাবোৰ যি হয়তো
কঁহুৱা বনতকৈয়ো
কোমল, কুঁৱলিতকৈও
মনোৰম। শৈশৱকালত

প্ৰেম মানে ভুল ধাৰণা এটা
আছিল। কিন্তু, বয়স হৈ অহাৰ
লগে লগে প্ৰেমৰ ওপৰত থকা
সেই ধাৰণাও সলনি হৈ
আহে। জীৱনৰ
অভিজ্ঞতাবোৰৰ
পৰাই আমি

আচলতে কিবা এটা ধাৰণা কৰি লওঁ। প্ৰেমৰ
ওপৰত কৰা আমাৰ ধাৰণাবোৰো জীৱনৰে একো
একোটা অভিজ্ঞতা বুলি ক'ব পাৰি।

মোৰ বয়স তেতিয়া ১৯/২০ বছৰ। মোৰ
লগৰ একে ক্লাছতে পঢ়া ছোৱালী এজনীক মোৰ
কিবা এটা ভাল লাগে তেতিয়া। ছোৱালীজনীৰ
লগত মই অতি সহজ ভাবে চিনাকি হ'লো। কথা
পাতিলো ভালদৰে। লাহে লাহে ছোৱালীজনীৰ
প্ৰতি মোৰ দুৰ্বলতা আহিব ধৰিলে। প্ৰেম বুলি
ক'ব পাৰিনে নাই নাজানো যদিও তাইৰ প্ৰতি এক
অদ্ভুত আকৰ্ষণ, মৰম আছে মোৰ মাজত। তাইক

প্রতিদিনে লগ পাব লাগিব মই। নহ'লে মন যে নামানে তীৰ অভিমানে আছে আমাৰ মাজত। আমি প্ৰায়েই একেলগে ফুৰো। 'মিষ্টিমুখত' বা 'লক্ষী কেবিনত' প্ৰায়েই চাহ খাওঁ। মুঠৰ ওপৰত আমাৰ মাজত এক অদ্ভুত সম্পৰ্ক গঢ়ি উঠিছিল। সেয়া কি ক'ব নোৱাৰোঁ। হয়তো প্ৰেম। ছোৱালীজনীৰ কথা আনে ভালকৈ ক'লে মোৰ কিবা এটা ভাল লাগি উঠে। কোনোৱে যদি তাইৰ বিষয়ে কিবা বেয়াকৈ কয় মই যেন তাক মাৰি পেলাম তেনে লাগে। কোনোবা ল'ৰাই যদি তাইৰ হাতত ধৰি ভালকৈ কথা পাতে তেতিয়া মোৰ খং উঠে। ক্লাছলৈ কেতিয়াবা তাই নাহিলে মোৰ ক্লাছত অলপো মন নবহে। বহু ছোৱালীৰ মাজত কেবল তাইৰ প্ৰতি এনে ভাব কিয় আহিছিল মই অলপো বুজা নাছিলোঁ। সেই সময়ত সাধাৰণতে ল'ৰা-ছোৱালীৰ মাজত অলপ জোকোৱা-জুকুৰি হয়। সেই ছোৱালীজনীৰ প্ৰতিহে মোৰ বিশেষ দুৰ্বলতা আছে সেই কথা বন্ধু-বান্ধৱীবোৰে গম পাইছিল। সেয়ে হয়তো তেওঁলোকে আমাৰ দুয়োকে জোকাবলৈ ধৰিলে। তাইকো লগৰ ছোৱালীবোৰে জোকায় মোৰ লগত। এনেদৰে জোকোৱাৰ ফলতে মই অজান শিহৰণত জাগি উঠোঁ মাজে মাজে। মনৰ কোনোবা কোণত যেন ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে অকণমান ঠাই আলফুলেৰে অধিকাৰ কৰি লৈছে ইতিমধ্যে তাই। তাইৰ প্ৰতি গভীৰ দুৰ্বলতাৰ ভাব জাগি উঠিল মোৰ মনৰ মাজত। এই দুৰ্বলতাই প্ৰেম নেকি বাৰু ? কিয় মই ইমান ছোৱালীৰ মাজত কেৱল তাইৰ প্ৰতি ইমান দুৰ্বল হৈ পৰিছোঁ ?

এয়াই হয়তো প্ৰেম। কেতিয়াও বুজি নোপোৱা এই প্ৰেম। সকলো বুজিও একোকে নুবুজা এই প্ৰেম। কেতিয়াবা বহুতৰ মাজত কেতিয়াবা কাৰোবাক ভাল লাগে। কিয় ভাল লাগে সেয়াও আমি নাজানো। সেয়াও আমি

নাজানো। সেয়াই যে প্ৰেম তাক দৃঢ়তাৰে ক'ব নোৱাৰিলেও এয়া যে প্ৰেমৰে এক ৰূপ সেয়াও মাজে মাজে অনুভৱ হয়। যেতিয়া আমি কিবা বিচাৰোঁ দাবী কৰোঁ আশা কৰো গভীৰ ভাবে। প্ৰেমিকাৰ ওচৰত দাবী কৰাৰ দৰে হয়তো মোৰো তেনে হৈছিল যদিও সেয়া যে প্ৰেম বুজা নাছিলোঁ তেতিয়া। কলেজ বন্ধত ঘৰলৈ গলে মোৰ যে তাইলৈ লাজ লাগে অলপ অলপ। কিয় এই লাজ ভাব আহে একোকে ক'ব নোৱাৰোঁ মই। কিন্তু, এই লাজ ভাবৰ মাজতে যে প্ৰেম আছে সেয়া মই প্ৰথমবাৰৰ বাবে অনুভৱ কৰিছোঁ। হয়তো তাইলৈ অজানিতে কৰা এই লাজৰ পৰাই মোৰ প্ৰথম প্ৰেমৰ অনুভৱ হ'বলৈ ধৰিলে মনৰ কোনোবা কোণত। সেই সময়ৰ মোৰ এজন ভাল বন্ধু কৰণে ক'লে যে যদি মই তাইৰ আগত স্পষ্টৰূপে কথাবোৰ ক'ব নোৱাৰোঁ তেন্তে এখন চিঠিৰ যোগেদি মনৰ ভাৱ প্ৰকাশ কৰিব লাগে। বন্ধুজনৰ উৎসাহ আৰু লগৰবোৰৰ কথাৰ জোৰতে এদিন তাইলৈ বুকুৰ মাজত অতদিনে সযতনে ৰাখি থোৱা কথাবোৰৰ বাবে প্ৰেম পত্ৰ লিখিলোঁ এবাৰ সুবিধা পাই মনে মনে হাতৰ টিপতে সযতনে ৰাখি থোৱা চিঠিখন তাইক দিলোঁ।

মোৰ যেন আৰু তাত ৰ'বলৈ সাহস নাই। লগে লগে ঘৰলৈ দৌৰি দিছোঁ। হৃদপিণ্ডৰ স্পন্দন যেন মই নিজেই শুনিবলৈ পাইছোঁ। প্ৰচণ্ড ভাবে যেন মেঘে গৰ্জিছে মোৰ বুকুৰ মাজত। এতিয়া বা কি হয়। কিন্তু সকলোবোৰ জল্পনা-কল্পনাৰ অন্ত পেলাই পাতল কুঁৱলীৰ মাজেৰে ওলাই অহা শাৰদীয় জোনটোৰ দৰে ভাল লগাকৈ দুদিনমানৰ পিছত তাইৰ পৰা এখন চিঠি আহিল। আহিল মোৰ আশাক, মোৰ কল্পনাক পূৰ্ণ সঁহাৰি জনাই তাইৰ পৰা প্ৰত্যুত্তৰ। শাৰদীয় নিৰ্মল স্নিগ্ধ জোনাকৰ কুঁৱলিৰ মাজত যেন মই নিজকে এৰি দিম এনে লাগিছিল মোৰ। ক'ব নোৱাৰোঁ মোৰ

কিমান স্মৃতি লাগিছিল তেতিয়া। বহুদিনৰ পৰা বুকুত সাঁচি ৰখা মনেৰে আশা কৰা কাৰোবাৰ পৰা সঁহাৰি পালোঁ। মই যেন সেই মুহূৰ্তত পৃথিৱীৰ সবাতোকৈ সুখী ব্যক্তি। সঁচাকৈ এইটোৱে মোৰ জীৱনৰ প্ৰথম আৰু শেষ প্ৰেম। এনেকৈয়ে বহুদিন যোৱাৰ পিছত আমাৰ দুয়োৰে মাজত ভুল বুজা-বুজিৰ সৃষ্টি হ'ল। বুকুৰ কোনোবা কোণত খুন্দা মাৰি ধৰিছে মোক শোকে। গুচি আহিলোঁ ঘৰলৈ। চকু দুটা যেন মোৰ সেমেকি উঠিছে। তাইক আৰু কেতিয়াও জীৱনত মাতিব নোৱাৰিম নেকি? তাই যদি মোক দেখিলেও নেদেখাৰ ভাও ধৰে। ইমান আপোন ছোৱালীজনী যদি এতিয়া অচিনাকী হৈ যায়। কান্দি উঠিলো মনে মনে মই। কিয় এনে হয় বাৰু? ঘৰলৈ আহি বিছনাত গাৰু এটা সাৰটি শুই দিলোঁ। ৰাতিটো টোপনি নাহিলেই মোৰ। চকুৰ আগত কেৱল ভাহি থাকিল তাইৰ মুখখনি। সেমেকা চকুৰে টোপনি আহিল শেষ নিশা। পিছদিনাখন ঘৰত যে মন নবহে একোকে কৰিবলৈ মন নাযায় দুখ যে মোৰ লগৰী। কি কৰিম মই! বন্ধুবোৰে বুজায় মোক। তেওঁলোকে লগ ধৰে ফুৰিবলৈ। কিন্তু মোৰ যে একোকে অলপো ভাল নালাগে। পায়ো হেৰুওৱাৰ বেদনা বহু কষ্টকৰ। বিশাল পৃথিৱীৰ ক'ৰবাত যেন হেৰাই গ'ল মোৰ বুকুৰ মাজত আলফুলেৰে ৰাখি থোৱা প্ৰেম। ভগবানে এয়া মোক কি দিছে। কিয় ইমান দুখ দিয়ে মোক। মই দুৰ্বল হৈ পৰিলোঁ। সেইবোৰ তাই এবাৰো বুজি নাপালে। সেমেকা চকুৰে চাওঁ

নে চাওঁকৈ মোলৈ হয়তো চাই আছে তাই। মইনো কেনেকৈ বুজোঁ। মই একোকে নুবুজোঁ। তাৰোপৰি মই তাইক বহুতো বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিলোঁ। কিন্তু, ইয়াত মই কেতিয়াও উপকৃত হ'ব পৰা নাই। হেৰাই গলো মই মোৰ নিজৰ পৰা। এটাই কথা ভালদৰে বুজি পাওঁ যে মই তাইক বহুত ভাল পাওঁ আৰু অনাগত ভৱিষ্যৎলৈকে ভাল পাই থাকিবলৈ বিচাৰোঁ। কাৰণ “প্ৰকৃত প্ৰেমৰ সদায় জয়”। কিন্তু তাই কিয় সেই কথা অকনো বুজিও নুবুজে। তাই ছাগে ভাবিছে মোৰ লগত ভালপোৱাৰ অভিনয় কৰা বুলি, ঠিক আছে, তাইৰ যদি এয়াই সিদ্ধান্ত ঠিক আছে। জোৰ কৰিতো কাৰোবাক ভাল পাব নোৱাৰি। এনেদৰে মানসিক ভাবে মই ভাগি পৰিলোঁ।

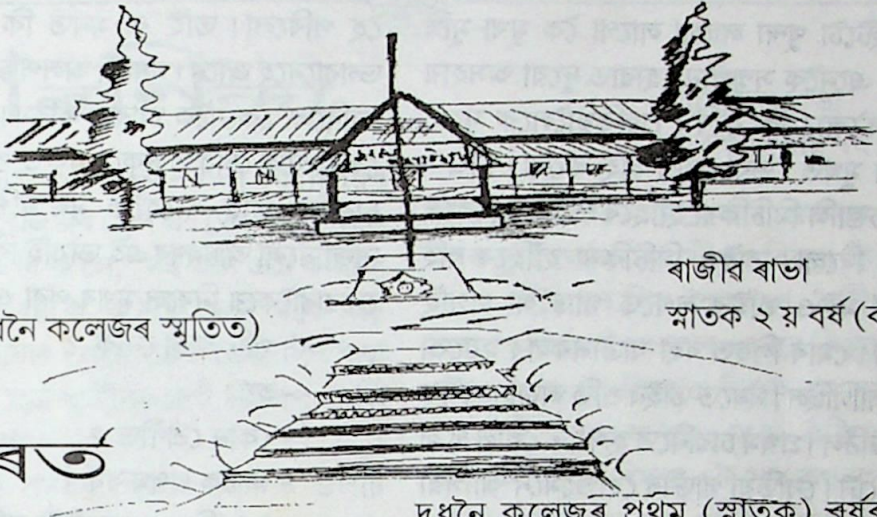
এটা সময়ত মোৰ বন্ধু এজনৰ ঘৰত বহু ৰথী-মহাৰথীৰ আড্ডা বহিছিল। সেই সময়ত মই গৈ তাত উপস্থিত হলোঁ আৰু মোৰ দুখৰ কথা কৈ দিলোঁ এদিন। তেওঁলোকৰ আগত মোৰ দুখৰ কথা কোৱাৰ লগে লগে মোৰ হাতত মদিৰাৰ গিলাচ তুলি দিলে দুখ আঁতৰাবৰ বাবে। আৰু মই মোৰ দুখৰ পৰা দূৰত থকাৰ আশাৰে জীৱনত প্ৰথম বাৰৰ বাবে ‘মোক’ আৰু ‘ড্ৰিংকছ’ হাতত তুলি ললোঁ। এনেকৈয়ে বহু মূল্যবান সময় মই নষ্ট কৰিলোঁ জীৱনত প্ৰথম বাৰ। বহুকেইটা সোণালী দিন গুচি গ'ল, মোৰ ওপৰেদি এনেকৈয়ে। মই সাংঘাতিক ভাৱে দুখ পাইছোঁ মোৰ এই প্ৰথম প্ৰেমৰ বাবে। এইটোৱে মোৰ প্ৰথম প্ৰেমৰ দুখ কিমান কষ্টকৰ কিমান ধৰাল তাৰ প্ৰমাণ মই বহুদিনে পালোঁ।

প্ৰেম ভালপোৱাৰ প্ৰতি মোৰ অলপো বিশ্বাস নোহোৱা হ'ল। এই পৃথিৱীত যেন ভালপোৱাৰ কোনো মূল্য নাই। মৰম নামৰ যেন একোৱে নাই এই পৃথিৱীত। সকলোবোৰ কেৱল একো একোটা নিৰ্জীৱ শব্দ, এক খেলা।

বাম্বৰ আঁৰত

(দুধনৈ কলেজৰ স্মৃতিত)

বাজীৰ বাভা
স্নাতক ২ য় বৰ্ষ (কলা)

জীৱনটো এটি খালী বটলৰ নিচিনা যদিহে প্ৰেমৰ জগতত যৌৱনৰ ধুমুহাই উতলা কৰা নাই, সেয়ে হিয়া দিয়া নিয়াৰ পৰা হয়তো কোনেও হাত সাৰিব পৰা নাই। এই হিয়া দিয়া নিয়াৰ মাজতে থাকে প্ৰত্যেকৰে এটি চিৰসত্য গোপনীয়তা। এই গোপনীয়তাত থাকে মানুহৰ সুখ, আনন্দ আৰু বিবাদ। কিছুমানে এই গোপনীয়তাক লুকাই ৰাখি পাহৰি যাবলৈ যত্ন কৰে, আন কিছুমানে ইয়াক প্ৰকাশ কৰি হাঁহিৰ মাজেৰে উৰুৱাই দিয়ে। আজি বাৰুকৈয়ে খেলিমেলি লাগি গ'ল গাড়ীত লগ পোৱা ছোৱালীজনীৰ সান্নিধ্যত। কি যে নিটোপল চকু, অবুজ চাৰনি। চালে ৰ লাগি চাই থাকিবলৈ মন যায়। অৱশ্যে কলেজীয়া জীৱনৰ বাবে এইটো স্বাভাৱিক। এনেকৈ ভাবি খিৰিকিৰে বাহিৰলৈ চাই থাকোতে ভন্টিয়ে আহি জোকাৰি দিয়াত অলপ সংযত হ'লো

- কি ভাবিছা দাদা ?

- নাই এনেয়ে।

- চাহকাপ ঠাণ্ডা হৈ যাব, এইবুলি ভন্টিয়ে ৰুমৰ পৰা ওলাই গ'ল। চাহকাপ শেষ কৰি পুনৰ উভতি গ'লো স্মৃতিৰ চাকনৈয়াত। তেতিয়া মই

দুধনৈ কলেজৰ প্ৰথম (স্নাতক) বৰ্ষৰ ছাত্ৰ। এডমিচন কৰা আজি বাৰ দিন হ'ল। ঘৰৰ পৰাই অহা যোৱা কৰি আছে। সেইদিনা আছিল বুধবাৰ। ক্লাছলৈ বুলি অলপ সোনকালে বাছ ষ্টেণ্ডত উপস্থিত হ'লো। ঠিক তেনেতে গুৱাহাটীলৈ যোৱা বাছ আহিলত; ভাবিলো ঠিকেই হ'ল। সময়ত গাড়ী পালো। ন বজাৰ মেজৰ ক্লাছ নিসন্দেহ লব পাৰিম। গাড়ীত ভৰি দি চকু ফুৰালো। কৰবাত ছিট আছে নেকি বুলি। ছিটবোৰত অ'ত ত'ত যাত্ৰী আছে। বিশেষকৈ গাড়ীৰ একেবাৰে পিছৰ (ঠিক পিছতো নহয়) আৰু ড্ৰাইভাৰৰ কেবিনৰ ছিট খালী। ভাবিলো পিছত যোৱাতকৈ কেবিনটে বহা যাওক। ইতিমধ্যে গাড়ী আহি শোলমাৰীত ৰখালে। কেবিনট বহি আমনি লাগিল। কৰবাত আৰু খালী ছিট আছে নেকি বুলি চকু ফুৰালো। নাই পিছৰ ছিটবোৰৰ বাহিৰে ক'তো নাই। গাড়ীৰ ড্ৰাইভাৰৰ ঠিক চিধাকৈ পিছৰ ছিটত দুজনী মাইকী মানুহ বহি আছিল। হয়তো সিহঁত আগিয়ালৈকে যাব। এনতে আমাৰ গাড়ী কিছু পলম কৰাত বিৰক্তি হৈ আগৰ গাড়ীত যাও বুলি ধাপলি মেলিলে। মইও এই সুযোগতে আগপিছনাভাবি খৰ খেদাকৈ সেই ছিটতো দখল কৰিবলৈ উঠি গ'লো। আকৌ

সেই ছিটটো খুন্দা লাগো লাগো কৈ মুখা-মুখি হ'লো। এনেকৈ সন্মুখীন হোৱাত দুয়ো অসহায় ভাবে ৰ'লো। কি কৰিম তেতিয়ালৈকে দুয়ো দুয়োৰে মুখত ভেবা লাগি চাই ৰ'লো। নিজক অলপ চম্ভালি মিচিকিয়া হাঁহিৰে তাইক বহিবলৈ ইংগিত দিলো। তাইও মিচিকিয়া হাঁহিৰে বহি পৰিল। মইও তাইৰ লগতে গাত গা লগাই বহিলো। মোৰ পিছত বহা যাত্ৰীসকলৰ হয়তো ঈষাই লাগিছিল। মনতে তাইৰ প্ৰতি অজান পুলক জাগি উঠিল। প্ৰথম চাৰনিত হৃদয়ত খেলি গ'ল প্ৰেমৰ টো। যেতিয়া গাড়ীৰ হেণ্ডমেনে আগিয়া আগিয়া বুলি চিঞৰিলে তেতিয়াহে মন বাস্তৱলৈ ঘূৰি আহিল। নিজে নিজৰ মনক প্ৰবোধ দিবলৈ ধৰিলো। চিঃ মনটো ইমান নিচ নে? সাধাৰণ এজনী ছোৱালীৰ বাবে ইমানখিনি ভাবিলোঁ। নিজকে দোষী দোষী যেন বোধ কৰিলোঁ। তাইৰ ফালে চাই শুধিলো -

- আপুনি কলৈকে যাব ?
- মই বকোলৈকে যাম (মিচিকিয়া হাঁহিৰে)
- আপুনি ?
- অ মই দুধনৈ লৈকে যাম। মানে কলেজলৈ।
- এই পিনে ক'ৰ পৰা আহিলে ? (আকৌ শুধিলো)
- গোৱালপাৰা মাহীহঁতৰ ঘৰৰ পৰা। বেছ এইখিনিয়ে শুধিলো। ছোৱালীজনী কথাত স্পষ্ট। তাতেই চমু। নিৰবে বাহি আহি থকাত গাড়ীৰ পৰা ভলিউম বাজিলে -
- ‘নহলে পৰিচয় হিয়াৰে ,
- চিনাকি জানো কোনো হ'ব পাৰে .....
- নিৰৱতাৰ মাজত এই গীত শুনি আৰু নিৰৱ কৰি দিলে। গীত শুনি দুয়ো আত্মবিভোৰ

হৈ পৰিলো। তাই বা মনত কি ভাবি আছে ভগৱানেহে জানে। মনটো অলপ চঞল হৈ গ'ল ভাবিলো কেনেকৈ আৰম্ভ কৰিম। তাইৰ ফালে কেৰাহিকৈ চোৱাত চকুৱে চকুত পৰি গ'ল। এই চাৰনিত তাই লাহেকৈ মূৰ দপিয়াই দিলে। নাজানিলো আচৰণৰ এই ভাষাই কি বুজায়। ক'ব নোৱাৰাকৈয়ে নিৰলে মুখৰ পৰা ওলাই গ'ল -

- পঢ়ি আছা নেকি ?
- হয়।
- কোন শ্ৰেণীত ?
- স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ।
- আপুনি ? (ওলোটাই শুধিলে)
- অ মইও স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষত।
- কিহত মেজৰ লৈছে ? (আকৌ শুধিলো)
- এডুকেছনত।
- এহ মইও এডুকেছনত লৈছে। ইমান মিল। তেন্তে আমি একে নাৱৰে যাত্ৰী। তাই তলমূৰকৈ হাঁহিছিল।
- অনুগ্ৰহ কৰি ক'বা নেকি তোমাৰ নাম। তুমি বুলি ক'লো বেয়া নাপাবাদেই।
- নাই কিয় বেয়া পাম। মোৰ নাম কৰবী।
- কৰবী কি মানে উপাধি ?
- অ কৰবী বৰা।
- আপোনাৰ ?
- এহ মোৰনাম কি কম। কৃত্ৰিম হাঁহি মাৰি। মোৰ নাম ৰাজীৱ। মানে ৰাজীৱ দাস।
- এইখিনি কথা হওঁতে কেতিয়া যে দুধনৈ আহি পালো গমকে নাপালোঁ। তাই গাত গাৰে জোকাৰি ক'লে দুধনৈ আহি পাইছাহি। এৰা হয়তো মইয়ে ইয়াত নামিব লাগিব পাহৰিয়েই গৈছিলো।
- ধন্যবাদ দি নামি আহিলো।

বিঃ দ্ৰঃ এই গল্পটি শিক্ষাতত্ত্ব মেজৰৰ সমূহ বন্ধু-বান্ধৱীলৈ আগবঢ়ালো।

পৰনিন্দা

শ্যামজিত বাভা

স্নাতক দ্বিতীয় বর্ষ (কলা)

এদিনাখন এখন বুনিয়াদী বিদ্যালয়ৰ তৃতীয় বৰ্গত বেজিষ্টাৰ হৈ গ'ল। তেতিয়া শিক্ষকে এটা পাঠ বাছি দি ক'লে, “মই আন এটা কামলৈ যাওঁ। তোমালোকে পাঠটো মনে মনে পঢ়ি থাকা।” কথাষাৰ কৈয়ে তেওঁ কোঠালিৰ পৰা ওলাই গ'ল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও কিতাপ মেলি পঢ়িবলৈ ধৰিলে।

অলপ সময়ৰ পিছতে শিক্ষক উলটি আহিল। তেতিয়া কমল নামেৰে ল'ৰা এজনে ক'লে, ‘ছাৰ, অমলে বাহিৰৰ পিনে চাই আছিল, সি কিতাপ পঢ়া নাই।’ শিক্ষকে খং কৰি তাক সুধিলে, ‘আৰু তুমি কি কৰি আছিলি? তোমাৰ চকু কিতাপত আছিল নে অমলৰ পিনে আছিল?’

কমলে কিবা কওঁ বুলি থিয় হ'ল; কিন্তু ক'বলৈ একো উত্তৰ বিচাৰি নাপালে। সি লাজতে তলমূৰ কৰি বহি পৰিল। শ্ৰেণীৰ সকলো ছাত্ৰই হাঁহিবলৈ ধৰিলে। কমলৰ কথা শুনি অমলৰ খং উঠিল হয়; কিন্তু শিক্ষকৰ আগত সি ফুটাই একো ক'ব নোৱাৰিলে। তেতিয়া শিক্ষকে ক'বলৈ ধৰিলে, ‘এই দোষ অকল কমলৰ নহয়। জগতৰ বহুতো মানুহে এনেকুৱা দোষ কৰি থাকে। তেওঁলোকে আনৰ দোষ দেখে; কিন্তু নিজৰ দোষ দেখিবলৈ সময়কে নাপায়। পৰৰ বেয়া ক'বলৈ আৰু শুনিবলৈ তেওঁলোকৰ বৰ আগ্ৰহ; কিন্তু নিজৰ দোষ শুধৰাবলৈ হেপাঁহ নাই। আৰু এটা আমাৰ দোষ এই যে কোনোবাই আমাৰ দোষ দেখুৱাই দিলে তেওঁক ধন্যবাদ নিদি বৰং তেওঁৰ ওপৰত খংহে কৰোঁ। আনকি তেনেকুৱা মানুহক শত্ৰু বুলিও ভাবোঁ। বাক, এতিয়া সেইবোৰ কথা এৰি দিয়া। এটা সাধু কথাকে কওঁ শুন। তোমালোকে যীশুখৃষ্টৰ নাম শুনিছানে?’

কেইজনমানে ক'লে, হয় ছাৰ!

শিক্ষকে হিটলাৰ নামেৰে ল'ৰা এজনক সুধিলে, “বাক তুমি কোঁৱাচোন, যীশুৰ বিষয়ে কি জানা?”

হিটলাৰে থিয় হৈ ক'লে, “যীশু খৃষ্টান বিলাকৰ ধৰ্মগুৰু। আমাৰ ওচৰৰে কিছুমান মানুহ খৃষ্টান হৈছে তেওঁলোকে যীশুৰ নাম লয়।”

শিক্ষকে ক'লে, বাক এতিয়া সেই মহাপুৰুষ যীশুৰ বিষয়ে এটা সাধু কথা কওঁ শুন। এদিন কিছুমান মানুহে এজনী তিৰোতাক হাতে ডিঙিয়ে বান্ধি নি যীশুৰ আগত হাজিৰ কৰাই ক'লে, “প্ৰভু, এই তিৰোতাজনীয়ে মহাপাপ কৰিছে। তাইৰ পাপৰ কাৰণে সমাজৰ ঘোৰ অনিষ্ট হৈছে। গতিকে তাইৰ মৃত্যুদণ্ড হ'ব লাগে। আপুনি আদেশ দিয়ক। মানুহবিলাকৰ কথা শুনি যীশুখৃষ্টই ক'লে, “ভাল কথা, তাই যদি এনেকুৱা গুৰুতৰ পাপ কৰিছে তেনেহ'লে তাইক বধ কৰাই ভাল। মই আদেশ দিছোঁ, তাইক মাৰি পেলোৱা। কিন্তু তোমালোকৰ ভিতৰত যাৰ অন্তৰত অলপো পাপৰ চেকা নাই তেওঁৰেহে এই কাম সমাধা কৰিব পাৰিব। যীশুৰ কথা শুনি মানুহ কেইজনে ইজনে সিজনৰ ফালে চোৱা-চুই কৰিবলৈ ধৰিলে। তাৰ পিছত এজন এজনকৈ আটাই কেইজনেই তাৰপৰা আঁতৰি গ'ল। কিয়নো সকলোৱেই কিবা নহয় কিবা পাপ কাম কেতিয়াবা কৰিছেই। অৱশেষত মহাপুৰুষ যীশুখৃষ্টই তিৰোতাজনীক ক্ষমা কৰি আৰু শুচি কৰিবলৈ খৃষ্টান ধৰ্মত দীক্ষা দিলে। তাৰ পিছত তাইক নিজ ঠাইলৈ পঠাই দিলে। এই ঘটনাটোৰ পৰাই এইটো বুজা যায় যে পৰৰ দোষ বিচৰাতকৈ নিজৰ দোষলৈহে আগতে চকু দিব লাগে। পৰক নিন্দা কৰিলে পাপহে হয়।

স্মৃতিৰ সৰাপাত বিচাৰি

মিচু স্নিগ্ধা ৰাভা

স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ (কলা)

জীৱন নামৰ দলিচাখনত
আঁকিছিলো ক'ত ৰঙৰ ছবি,
অলেখ তৰাৰে গৰ্খা জালখনত
নিজেই হ'লো বন্দিনী ।

জীৱনৰ প্ৰথম পাতত
যি তুলিকাৰে ৰঙ বোলালো
হয়তো সি আছিল অতি সুলভ
যি এজাক বৰষুণত মচু খাই গ'ল
বেটুপাতৰ ছবি ধূসৰ হ'ল ।

তেজৰঙা বেলিৰ প্ৰথম কিৰণ
স্মৃতিশিখা হৈ দহিছে হিয়াত
মৌনতাৰ গৰাহত নিজক ঢাকি
কৰিছে চলনা নিজক ।

হাঁহিক কৰিছে বিষাদৰ আৱৰণ
জীৱন দলিচাৰ এয়াই সোঁৱৰণী
হেৰোৱা সপোনৰ ৰং
দুনাই নাহে ঘূৰি
এৰি অহা বাটত শেৱালি ফুলে
স্মৃতিৰ শলিতা জ্বলে ।

চাকৈ-চকোৱা

প্রবোধ কলিতা

স্নাতক প্রথম বর্ষ (কলা)

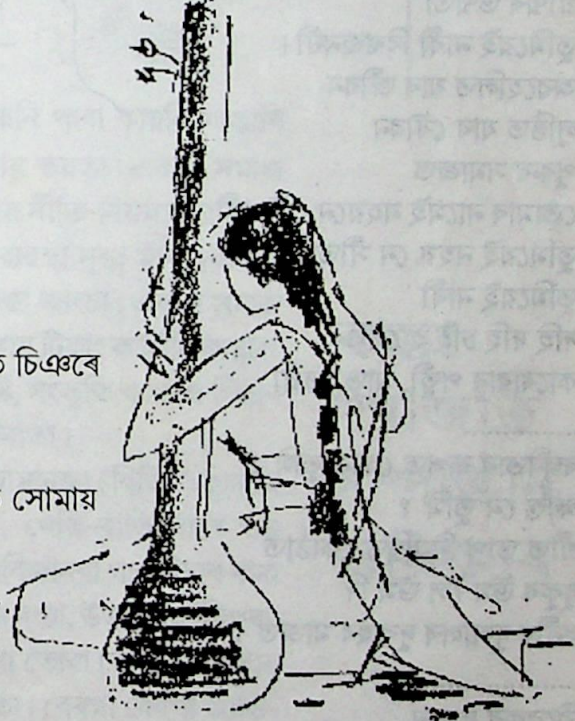
চাকৈ চকোৱা বোৰে এতিয়া
দিনৰ পোহৰত কথাকে নেপাতে

সংগীতৰ মুৰ্ছগাত
ঝংকাৰিত হৈ উঠে
কেৱল মৃত্যুৰ আৰ্তনাদ।

বোৱাৰীৰ শিৰৰ সেন্দূৰকণো
কোনোবাই মচি লৈ যায়
মাতৃৰ কোলাত শত শত মৃত পুত্ৰৰ
নিথৰ মৃতদেহ।

বগা কাপোৰেৰে ঢকা
মৃতদেহৰ কাষত কণমানিহঁতে চিঞৰে
দেউতা তুমি কিয় নেমাতা;
গাভৰু বোৰে এতিয়া
সাজ হোৱাৰ লগে লগে ঘৰত সোমায়

নিশা যেতিয়া ফেঁচাই কিৰিলিয়াই
কোনোবায় যেন কৰি উঠে আৰ্তনাদ...
জানোচা যৌৱনৰ গোক্ৰ পাই
সেউজীয়া সাজ পিন্ধা পশুবোৰে
কাৰোবাৰ দুৱাৰত টুকুৰীয়ায় ?

নাৰী তুমি অৰ্ধ আকাশ

পদুমী নাথ

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (কলা শাখা)

নাৰী তুমি অৰ্ধ আকাশ
 তোমাৰ বুকুত থাকে
 শৰতৰ শেৰালি সুবাস
 তোমাৰ দেহে প্ৰাণে বৈ থাকে
 বসন্তৰ উতলা উন্মাদ
 তোমাৰ শৰীৰত থাকে
 গ্ৰীষ্মৰ উদ্ভাতা
 তুমিয়েই নাৰী বিশ্বজননী।
 অৱহেলিত যাৰ জীৱন
 লুপ্তিত যাৰ যৌৱন
 পুৰুষ সমাজত
 তোমাৰ নামেই নহয়নে দ্ৰৌপদী
 তুমিয়েই নহয় নে সীতা
 তুমিয়েই নাৰী
 দহি দহি চাই হ'লেও
 কাৰোবাৰ পত্নী, মাতৃ, ভগ্নী
 .....
 বক্ষীতাৰ ৰূপত কোন তুমি ?
 ক্ষান্ত নে তুমি ?
 শীত তাপ নিয়ন্ত্ৰিত কোঠাত
 বুকুৰ উম লৈ উম দি
 ধনীৰ দুলালৰ দুবাহুৰ মাজত ।
 .....
 বিবেকৰ দংশন
 ..... হৃদয়ত দাবানল পুহি
 তথাপি তোমাৰ মুখত
 সৰিয়হ ফুলৰ হাঁহি .....
 সেয়ে তোমাৰ সুন্দৰ উপমাৰ সংযোজন
 “নাৰী তুমি অৰ্ধ আকাশ”
 তুমি গাই যোৱা
 নাৰী তুমি অৰ্ধ আকাশ ।

নিজৰা

পূৰ্ণপাম বাইদা
 স্নাতক চূড়ান্ত বৰ্ষ

চঞ্চলা খৰশ্ৰোতা নিজৰা
 এচলু ধাৰা হৈ
 ক'ৰপৰানো আহিলি ?
 তুমি ভাবিছা নেকি -
 চিৰ প্ৰবাহমান মাথো তুমিয়েই ?
 জোনাকে জানো নিদিয়ে জেউতি
 তোমাক পোহৰাবলৈ ?
 বৈ যোৱা বৈ যোৱা
 পাৰতো দি যোৱা এক আঁজলি পলস ।
 তোমাৰ অপেক্ষাত মৰহি যায়
 পাৰৰ তৃষ্ণাতুৰ দুবৰি,
 আৰু তুমি
 শিল খুন্দিয়াই আঁতৰি যোৱা
 তুমি বাৰু ভাবিছানে কেতিয়াব'
 তোমাৰ খুন্দাত টুকুৰা-টুকুৰ হয়
 ক'তয়ে সৰু সৰু শিল !
 শুনিবাচোন এবাৰলৈ বৈ
 শুনা পাবা শিলৰ বুকুতো প্ৰতিধ্বনিত হয়
 নিঃসঙ্গ হৃদয়ৰ হাঁহাকাৰ ।
 .....

ৰাভা বিভাগ

হা-নক হামে হাদাম গচায় তঙা ৰাবায়নি পাৰা কায়নি মাজাৰি সমাজ ব্যৱস্থা চলায় ৰিবিনাতা আৰো তেবা চলায় তয়তা। একায় সমাজ ব্যৱস্থাত নীতি-নিয়ম খায় তানকায় তোৰা। একায় নীতি-নিয়ম কায়নিয়ান খাকায়। দৌমদাক জাতি, হৰিনি মাজাৰি একায় ব্যৱস্থা নুঙা মানা। একায় সমাজ ব্যৱস্থাও ৰাখাতে কায় ছাক্চাবা খেঙে তঙা জাংচা। একায় সমাজ ব্যৱস্থান গছ জাতিনি যুগ-যুগনি পাৰা ৰুঙে তানকায় টিকাং কালিনি কায়টাং ই চিন্তা, ভাৰনা, আদৰ্শ, ছাস্তাৰ, সাহিত্য, কলা-কৃষ্টি, সংস্কৃতি আতাও পিদান কায়টাঙা তাচি-চোকে ৰাখুকায় দায়িত্ব ৰায় ৰিবিনাতা।

টিকাং কালিনি পাবান উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলনি জামানজা (বিভিন্ন) হাদামি জামানজা জাতি-জনজাতিৰিজান হা-নক হামে, খেতি-বাতি খাৰে তয় ৰিবিনাতা। অকায় জাতি জনজাতিনি মাজৰি ৰাভাবিজানবা গচা হিচাব ৰানা লাগিকায় জনজাতি। ৰাঙাটাংবিজান মাত্ৰ অসমিচান দংচা, উত্তৰবংগ, ত্ৰিপুৰা, বাংলাদেশ, বিহাৰ আ-ৰো জানবায়নি নেপালতিবা তোৰা। ৰাভাটাংবিজান জামানজা পৰিবেশতি জামানজা উপাধি ৰায় তয়তা। বেৰগা বেৰগা জাতি-গোষ্ঠীনি গান্দা ৰাভাটাং বিজাননি মাজাৰিবা সমাজ ব্যৱস্থা তোৰা আৰো একায় সমাজ ব্যৱস্থানি পাৰা ওৰঙি নীতি-নিয়ম, আচাৰ-ব্যৱহাৰ কলা, কৃষ্টি-সংস্কৃতি আতানি বিষয়ি ফামানা জাভা। ৰাভাটাং বিজাননি সমাজ ব্যৱস্থাত সম্পত্তি অধিকাৰ বা উত্তৰাধিকাৰ নি বিষয়ি আলোচনা খাৰনা বেংদং ৰাভা সমাজতি বাৰাচুং না জিৰাচুং অ-কাথাও আলোচনা খাৰনা লাগিনো।

ৰাভা সমাজতি সম্পত্তি নি অধিকাৰ

শ্ৰী মনোজ কুমাৰ ৰাভা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)

সমাজ তাকে বাবাকায়নি ফালাংনি পাৰা চিদং বা খেয়াল খাৰদং নুঙা মানা যে, বাভা সামজ প্রথমবে জিৱাচুং সমাজ মিয়ন। কিন্তুনা আন্দ্রে অন্দ্রে বাৱাচুং সমাজনাচে ফেনে বেংজো। উত্তৰাধিকাৰনি নিয়ম, হা-নক চলায়কায়, বংশনি বিয়ানি চাবান উস্বা-মিচিকনি হা-নক - এগান্দাকায় খেয়াল খাৰে গচা সমাজ বাৱাচুং না জিৱাচুং অবো বাচায়া। বিয়ানি চাবান উস্বানি নকিনা যদি মিচিক বাবাতা আৰো মিচিক যদি উস্বনি বাৱা-জিৱা পাকে গচা পৰিয়ালতি ধাঙে ৰাআ, অগান্দাকায় পৰিয়াল নি সমাজনা বাৱাচুং সমাজ নে তেপা। একায় ফালাংই পাৰা ৰাভা সমাজ বাৱাচুং সমাজ। কিন্তুনা যদি বিয়ানি ভাবানি উস্বাচে মিচিকনি নকিনা ৰেঙা লাগিয়া, অগান্দাকায় সমাজবে জিৱাচুং সমাজতে ফেনা। মুংতাং (গাৰো), খাচী আতা জাতিনি সামজ গান্দা। জিৱাচুং সমাজনি নিয়ম মতে মিচাটাংনি তাচিতি মূকান অধিকাৰ, মুচাটাংনি কনো অধিকাৰ তংচা। বাভা সমাজনি নক-খুংকায় বিয়ানি ব্যৱস্থাও জিৱাচুং নে ৰিমে ৰাণা জাঙা।

ৰাভা সমাজনি জামানজা ডালায়বিজানও নেমেখাৰে খেয়াল খাৰদং নুঙামানা যে মুচা-মিচা ছাৱা জিৱানি 'বাৰায় (হীসুগ) ধাঙে ৰা-আ। যদি বাৱানি বাৰায় 'হাডু' আৰো জিৱানি বাৰায় 'হাটো' উনদং ছাৱানি বাৰায় চাঙো 'হাটো'। একায় নিয়ম মতে ৰাভাবিজান জিৱাচুংনে ৰিমে ৰানা জাঙা। উত্তৰাধিকাৰনি ফালাংনি পাৰা চিদং নুঙা মানা যে, জিৱানি বাৰায়নি ফালাংনি পাৰা যা-তেনচোক মিচাটাং বাৰায়নি জন্ম চাঙা অ-বিজান 'মাহাৰী' আৰো ওৰঙি মাহাৰীনি নিয়ম মতে কাফায়-নি মাহাৰী নি সম্পত্তিনি অধিকাৰতি পূৰা দাবি তোৰা।

ফালাংচা বাৱ বৰায় একে দংচদংবা বাৱ-মুচাটাংনি সম্পত্তি মুচা-ছাৱা দিমদাকায় ভাগ মানা

ছাকচা বাৱানি যদি ছাৱা তংচাৰাঙে ছিয়া উনি দাদ মমোৰং (জিৱা গচানি ছাৱা) প্রথম অধিকাৰী হিচাপে দাবি খাৰনা জাঙা। উত্তৰাধিকাৰী বা জাঙা বাৱাচুং সমাজনি নিয়ম মতে।

চাংবা বিধবা মিচিকো যদি ছি-কায় উস্বানি ভাই বিজান কায় ছাকচাবা বিয়া খাৰচা আৰো যদি অ বাৱা-জিৱানি নকিনা জাৰে ৰেঙা উনদংবে ছিৱাকায় (ছি-কায়) উস্বানি সম্পত্তিনি কাৰায় উনি ভাই বিজাননিবা কনো অধিকাৰ তংচা। অকায় সম্পত্তিনি অধিকাৰী চাঙা উনি মুচা ছাৱাচে। একায়তি মিচা ছাৱানি কনো অধিকাৰ তংচা। আনা-ইন্দংবে জিৱানি সম্পত্তিছে ছাৱা-মিচা মানা।

বিধবা মিচিক চাংবা বেৰগা বাৰায়নি কায় যদি বিয়া খাৰা, উনদংবে বিধবা মিচিক পাকে ৰিবিকায় (টিকাঙি উস্বানি ছাৱা) মুচা ছাৱা পিধান উস্বতি সম্পত্তিনি কাৰায় কনো অধিকাৰ দাবি খাৰানা জাংচা। একায় চাৱাবে টিকাং-ই বাৱা নি সম্পত্তিনি অংশ মানাবা জাঙা, মানচানাবা জাঙা। অকায়বে ছিৱাকায়নি (বাৱা) 'দায়দী' আপোচ বিজাননি ইচ্ছা।

ৰাভা সমাজতি বাৱা/স্বত্ব আৰো জিৱ-স্বত্ব একায় দুইটা অধিকাৰনি নিয়ম তংদংবা বৰ্তমান/তেগাব তংকায় 'দায়দী' আপোচ নি বিবেচনা আৰো অনুগ্রহ/নাছিকায় মতে কনো সম্পত্তি বা অনি অংশ বাৱা স্বত্ব নি পাৰা জিৱাস্বত্ব নায়বা জিৱাস্বত্ব নি পাৰা বাৱা-স্বত্ব না দান হিচাপি ত্ৰায়কায় নুকা বা নুঙা মানা। একায় নিয়ম ৰাভাটাংই দিমদাক শাখানি সমাজি মানিয়া।

মুংতাং/গাৰো আৰো খাচী সমাজতি নিচাটাং নি হাদাম জানাম চুয়া। ৰাভা সমাজনি মাজাৰি-বা মিচাটাংনি হাদাম অগান্দা দংচাদংবা-মিচাটাং মুচাটাংনি কামায় দংচা। ৰাভা সমাজতি মুচাটাং মিচাটাংনা মূলকায় জ্ঞান খাৰচা। কাথা গচায়

উনা বংদংবে বাভা সমাজতি মিচাটাংনিবা হাদাম/স্থান তেৱা।

টিকাংকালি 'কোচ বাভা' সমাজতি মিচাটাং নি হাদাম মুচাটাংনা কাৰা কাৰায় মিন। ছাৰা-মিচা বাৰা-জিৱানি ধন-সম্পত্তি মানা। ছাৰা-মিচাও নকি বাচামে নেমকায় মুচা বাৰায় সমাজনি নিয়ম মতে বিয়া/জোৰা খাৰে বাখুতা-মিন। অকায়ন 'কেলাং দাঙি নেম' নেম উনা (তেপা)। অকায় সময়তি মুচাটাং মিচাটাংনি নকিনা ৰেঙে তঙা কাতিয়া-মিন। বিয়ানি ছাবান উম্বন নাকিনি/নকনি চুংবাকায় ফেনা-মিন, কিন্তুনা উম্ববে ধন-সম্পত্তিনি ক্ষেত্ৰয় অধিকাৰী চাঙা জাংচা-মিন। তেগাব উম্বান ধন সম্পত্তিনি ক্ষেত্ৰয় অধিকাৰী চাঙা জাংচা-মিন। তেগাব উম্বান ধন-সম্পত্তিনি অধিকাৰী চাংজো। তেবে

মিচাও বিয়া খাৰে উম্বানি নকনা বাবাকায় সমাজতি চলায়না চং বাজো। একায়ো "বৌ ফেইঙি নেম" নে উনা।

এগান্দা বাভা সমাজতি সম্পত্তি নি অধিকাৰ বা উত্তৰাধিকাৰনি বিষয়ে বিচাৰ খাৰে চিদং নুঙা মানা যে বাভা সমাজতি দুই ৰকম সম্পত্তি তোৱা/গছা চাঙাত "মাহাৰী সম্পত্তি" আৰো বেৰাগা চাংজো "বাৰ-মূচা সম্পত্তি"। কিন্তুনা তেগাব মাহাৰী সম্পত্তি প্ৰায় কমি ৰেংজো। বাভাবিজাননি সমাজ ব্যৱস্থাৰ পাঙা বক্ৰ সমাজয়ান বাৰাচুং ব্যৱস্থাও চোকে ৰাজো, যানি বাদাং মুকান ধন সম্পত্তিয়ান বাৰা মূচা নি ফেনা চংজো। অৱশ্যে মাহাৰী সম্পত্তি বা একেবাৰে মায়ৰেংকায় দংচা।

হাইঁ ৰ খুনপাক

বাসু - "দেউতা, তোমাৰ জন্ম ক'ত হৈছিল?

দেউতাক - 'ধুবুৰীত'।

বাসু - মাৰ জন্ম ক'ত হৈছিল?

দেউতাক - ডিব্ৰুগড়ত।

বাসু - দাদাৰ জন্ম ক'ত হৈছিল?

দেউতাক - দুলাইজানত।

বাসু - মোৰ জন্ম ক'ত হৈছিল?

দেউতাক - গুৱাহাটীত, কিন্তু কিয় সুখিলি?

বাসু - আমি যে ক'ৰ, ক'ৰ পৰা আহি লগ লাগিছোঁ নহয়।

সংগ্ৰহ - অমৃত কলিতা

স্নাতক - ১ ম বৰ্ষ (কলা)

মুনি পাৰ কায় ফুল

শ্ৰী অৰ্জুন কুঃ বাভা
বি,এ, দ্বিতীয় বৰ্ষ

আং ঘে .....
নাঙো নেম তা-আ,
নাঙেন .....
বাৰাং-বাৰাং
চুন ৰায়ে
জুমাঙি প্ৰোঙা মানা ॥

নাঙি মুঙি .....
ঠংচা চিঠি লিখিবায়ান
আঙি টেবুলনি,
ম'ম মতে বেঙা;
লেম চোনাৰা
কেৰাচিন মে তংছা ॥

মুনি পাৰ কায়
নাঙি কাথা .....
মুনিয়ান দাগাতে মুঙা;

বিবিকায় বহাগী
নাঙো নুঙো নে
মুনি পানচু পাৰ পাৰা;
ডালায় পাকে তাংকায়
কুলি ত'বা .....
বং মানে পৌৰা ;
আং ঘে .....
নাঙো নেম তা-আ ॥

হান্কাৰকায় মাজাৰি

শ্ৰী জয়ন্ত বাভা
স্নাতক ২ য বৰ্ষ (কলা)

হান্কাৰা ..... হান্দাৰা
পেৰেঙেয়ান হান্কাৰা
আঙে বেছেৰে মানজো আৰো হান্কাৰকায়
আঙ কিন্তু ফামানচা
আতো চাঙো আঙি চাৰপাক্টি ।

তঙছা ইবিজান ৰাম
তঙছা ইবিজান চিপানবা নায়কায় ।

অ নায়কায় ! নায়কায়
নাঙান আঙা ৰাম টুনুকায়
নাঙ আঙা ৰাখু মুঙি
ইকায় আতো ! নাঙান আঙা লাগিতা ।

ইকায় বিজান আতানিয়ান বা টো
ইকায় আঙি কাম খাৰকায় বিজান,
কিন্তু আঙিবা তোৰা নেমছাকায়
ইকায় হান্কাৰকায়
তোৰা তোৰা আঙি ৰামবিজান ।

অ নায়কায় নাঙ আনা ফিচাজো
বাজিঙান নাঙ বাঙা-নামা নাঙ আঙি চাৰপাক
নেমকায় গছ ছাক-ছাককায় গোলাপ পাৰ ।

আলাং চালাং নিৰমনি নিৰচনি

নাচিকায় তোপাক

মিচ্ মৃদুলা বাভা
স্নাতক ১ ম বৰ্ষ (কলা)

নাচিকায় তোপাক তোৰা আঙি গচা
এনচেক কান নেমা উকায় তোপাক
আঙি বোমায়না বিবিতা পুৰে ।
অ' নুকে আঙি মন বাংখানা আনা
আতো চায় ঝুঙা উকায় তোপাক
আং গোচাবা ফামান্চা উনি কাথা ।
নাচিকায় আঙি উকায় তোমাক
ফাৰি জিমাংঙি আঙা কানিয়া
কাকায়নি দুখনি কাথা বিজানো ।
অনাবা আং উনি দুখনি কাথাও
ফামানা মুংছা আনা নেকে ।
তংচা গোচাবা আঙি অনা কানিনা কাথা
আতো উনে কানিনো তে আং,
নাচিকায় তোপাক নান উনে ফিচানো আং অনা
অ' বায় নাং তং বংমানে মুনি
মনিকিদাং ফিচানাং তোপাকনা জিমাংঙি ফাৰি ।

শ্ৰী বসন্ত কুমাৰ বাভা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)

ভাবি চিন্তিছে ছান পাৰেতা,
বিব্রাহং উপায় মান ছয়তা
উত্তনুকে কায়টাং বিত্ৰা,
ৰামপাৰ তাচা কুমপাক্ছাৰা ।
চাপকি নানানটা ঘটয়া,
তংচা ছাক্ছানিবা দয়াময়া ।
জয় দিনিবে জয়ান, তাংচা ।
দুকনি কায় দাছান মান্তা ।
উনিবাदाংছেং নেম'তা জাছানা,
কায়নি কাপাল চাং ফামানা ?
ফামান্চা আনা মুক্ষাং বাঙা,
উ কপাল কাকায়ান বঙা ।
ফামানেবা ফামান্চা কায়টাং,
নেকেন্ চুঙা আয়া বাবটাং ।
পুৰকোনায়ানা বিবিযে চিং,
কায় জনম, বানাতা কামিং
কাপালি জনম্ মানে কায়,
দ্যিম দাক মিনিয়া চাই চাই ।
হা মাওঁ ! এশ্ৰে কাপাল চিঙি,
তাম ব্ৰং মাজাৰি প্ৰঙা আতানি ।
থাপে খাপা খামামুঙা আঙ,
ছিলাবা জাংচা চোকে ৰানো চাং ।

समखौ थिपै बाहायनाया जीउनि मोनसे गोनांथार बाहागो

समखौ थिपै बाहायनाया जौनि जीउनि आरो मिथिंगा बिखानि मोनसे गोनांखथार बाहागो । मानोना जौं मिथिगौदि, साना थि समजौं ओंखारो आरो दुबैयो । बेबायदिनी बोथोराबो बिसोरनि बिदिन्थानि आखायाब थि समनि गेजेरजौं सोलायो । आरोबाव जोडे बहुम बिखानि साथाव नाइबिजिरब्ला नुनो मोनोदि, जैरै गोबां दाथरखि-हाला एबा ग्रह, नक्षत्रफोर । गावसोरनि सोलिना थानाय खामानियाव उरै बायदि थिसमजौं गिदिडोदि बिसोरखौ उसेबी समनि बेरेखा थांनाप नुनो मोना ।

थिक बिन्दिनो कुलि दावनि गाबनाय, हा फिसा हौबा दावनि गाबनाय, बोथोराव दावफोरनि मोनसे जायगांनिफ्राय गुबुन मोनसे जायगासिम सोलायनाय, बिकां-लाइफांफोरनि थि सम आरो बोथोराव बिबारबारनाय आरो फिथाप थायनाय गासै बेफोरनि जौंनि जिउआर मोनसे थिसम बाहायनायनि आयदा लाबोना दोफैयो । थारैनी जौंनि जीउ आरो देरनाय, बैसो आरो थैनाया सोरजिगिरिजौं उरैबायदि सम थि खालाम जानायदि बेखौ(सम)जौं खानसेब्लाबो मोनखागोन एबा गोबाना लानो गोनां जाखागोन ।

समखौ थियै बादायनाया फालांगिनि मोनसे फारागखालामथाबै बाहागो । बेनि अनगायैबो आरजिनाय आलासि सिबिनाय आरो नेम फालिनाथनि नेरसोन । गोखैथिगोनां मोगोरमाफोर जैरै गुवाहाटी, मुम्बाई, दिल्ली बायदिफोशव मथर-गारीनि गोखैथिखौ घरीनि समजौ एरैबायदि

नबीन चन्द्र खाखलारी

B.A. 2nd year

मावफुंनगौ जायो मानोना बेकोर नोगोरमाफोराव एसेबां बुरजा मथर गारीदि बेबहाय मथर गारिनि गोखैथिखौ थामिथाबै अरथात थि समजौं सालाय नांगौ जायो । बे खोलौंनिफ्राय जोडे मिथिगौदि जोडे जौंनि मावनो सोनां खामानिखौ थि समनि गोजेरजौं मावकुंलांनांग । जुदि जोडे मावनो गोनां खामानिआव गोबाव खालामो होनब्ला जोडे खामानिआव उनजाना थालांगोन । जौं जुदि गंसे बास हमनाथाव समनि सेकेन्दजौ फेलें खालामो होनब्ला जोडे समनि घन्टाजौंने गोबाव जानो हागौ । औखाइनौ बैकोरखौने । देरहासार मानसि बुंनाय जादौ जायफोरा गावसोरनि मावनोगोनां खामानि आरो मोजां आखल-आखुरखौ थि समनि गेजेरजौं बाहायबोनो आरो दिन्थिबोनो हादों । बिसोरखौनो समनि बेसेन बुजिग्रा होननानैनो बुंनाय जादों ।

नेलसोना बुंदोंमोन आं अरायसम आंनि घन्टानि (सम) ब्रै बाहागोनि से बाहागो सिगां जानायमोन, आरो बेनो आंखौ सासे मानसि खालामदों । बे सोलौंनिफ्राय जौं मोत्थिगौदि सासै सुबड गावनि मावनोगोनां खामानिखौ समनि थि खारथायजौं फारि फारियै मावकुं लांनांगौ मानोहोनोब्ला थांनाय समा जेब्लाबो उनफिनना फैया ।

कलेज:

फरायनायाब बर' फरायसानि जेंना

मामनि खाखलारी

B.A. 2nd year

बयबो फरायस फराय सुली फोरा गावसोरनि Formal सोलों थायखौ गुदि फरायसालिनि फ्राय जा गाय जेनो। सोलों थाप लानागाव माखासे बिबांनि फरायसा फराय सुलिफोराबो गुबुन गुबुन जेंबानि मोगा मोगि जानानानै फरायनायखौ नागारनो गोबां जायों। सोरबा सोरबा मेट्रिक अनजादआव उनश्रिनो हौय जानानै फराय नायखौ नागरणी गोबां जायों। जोबोद सम बिर्बाबि फरायसा फरायसुलियासो मेट्रिक आनजाद खौ उबश्रिनानै Higher Secondary उबा College थाखोआब मोनफैयो।

College थाखोआब फैनानैबो बर' फरायसा फरायसुलि हा गीबां जेंनानि मोगा-मोगि जाफैनांगौ जायो। बर' रावजों एबा देबनागिरि हांखोजों गुदि फरायसा लिनिक्राय सोलोंथाय लाबोनागै मेट्रिक आनजादखौ उनश्रि खांनाबै कलेज फैनाबै इंग्राजि रावजों सोलोंथाय लानानाया बर' फरायसा-फरायसुलि फोरनि थाखाय गिदिर जेंना। थाखो बानिक्राय थाखो जि सिम मोनसेल इंग्राजि आयदा मोननाया बिसोरनि थाखाय थोजासे जाया। गोबां बर फरायसा फरायसुलिफ्रा सान्नानै मोना जायोआरो फरायबो लामा नागिरना मोना जायो। फिथाय महरै मोजां मोजां बर फरायसा फरायसुलिफ्रा Higher Secondary सेथि बेसोरखौ उबश्रिनो गोब्राब जायो। बिजरनि बांसिसोनो उनश्रिनो हायै जायो।

बर फरायसा फरायसुलिफ्रा गोनों

थाखोआब थानाप समाव फोरों गिरिफोरा बर' रावजों फोरोयो। नाथाय College थाखोआव M.I.L. नि अनगा गुबुन आयदाखौ इंग्राजि आरो असमिया रावजों फोरोंजानांगौ जायो। बांसिम बिबांनि बर' फरायसा फरायसुलि फोरा बुजिनानै लानो हाया जायो ओंखायनो सोलोंथाय लानायाव गोसोआ लोरबां जालाडे। बेबायदि बायदि-बायदि जेंनानि थाखाय कलेज थाखोआव बर फरायसा फरायसुलिनि उनश्रिनाय हारया खम जानानै फैयो।

गोबां जेंनाजों मोगा-मोगि जानानैब्लाबो बर फरायसा-फरायसुलिफ्रा गावसोरनि गोसोबि गोब्राब नाजानाय आरो गसायनि बोर सारसिनायाव कलेज थाखोखौ उनश्रि लांगासिनो दं आरो बुहुम फरायसालियावबो फरायखांनाबै कलेज आवनो Professar जानो हानाया जोबोद गोगायावनाय बाथ्रा। बिसोरो गोब्राब मन्नानै फावसायनानै थायाखै बांसिनसो नाजासिनदों। सोरबाफोर सोलोंथाय लानायाव गोसोआ लोरं जादोंब्लाबो सिगाडव खानानै दोभाय थांखिखौ गोसो खांनानै आरो गिबियाव उनश्रि लांनाय फरायसा फोरनि नेर्सोनखौ गोसो खांनानै फरायोब्ला रोखा बियो उनश्रिनो हागो।

आफा

मुश्री जितेन बसुमतारी
H.S. 1st year

आंनि मेथायनि गोमानाय
देंखोनि खबामखौ
गोदानै सुजुफिननो हायेनाव
गोहो हर आफा आंने ।
मोदाननायनि जौनाय
दानो आंनो नाड,
हानि आलारि बाथि
हर आंनो बिखौनो
बिनिनो जौनायाव नुसाथों
आंनि जोउनि महर
उन्दै समनि आरो दानि समनि
फेलें सिमांनि थरथिं मोदै ।
खायसे थैसामनि जाथाखानायजों
लिरदोंमोन गोसोनि मिजिं
माथाय गसंनंदों आं
थांखिनि दौलेडव ।
जेराव दडे हांमा-हांसा
जोउ जारिमिनिनि सल
नुसन हरा माथो नोडे
आंखौ सोरनिबा साइख्लुमाव ।
गोजावनोसै जाबाय आडे
जोउनि हांमा दाहायाव ।

सिमांनि रजे

प्रणय ब्रह्म दैमारी

B.A. 2nd year

सोर नों सना, माइनाव, जीउनां ?

बै अरोंबेद दैसा सेराव

दडे थाबायनानै बालाबारिपाव,

आंजो बान्त्रा साबरायनानै ।

दडे गोजोनै खाधिपाव

आंजों जिरायनानै,

लादों नोंखौ बिखायाव

आं आलौयै बजबनानै,

खुदुमदों नोंनि जारौ खावलाइ,

बिलिरदों नोंनि गौरै आखाय ।

नाथाय, बोफा-माफा .....

दसेयावनो बहा थांखौ नोंलाय,

नाइथिंबाप जैरैबो जेधिंबो ।

नोवाखिसै नोंनि हायना महर,

खोनायाखिसै नोंनि गोदै राव .....

होनब्लासो मोनदां मोनबाय आं

नों आनि सिमांनि रजे ।

फै सना

सिमांआव नड मोकथांआव,

नों आंनि गोसोआव ।

दडे आंहा मोजोमसे

सैथो, गोथार मोजां मोननाप ।

दडे नेनानै नोंखौ

गोथार गोसो लानानै

फैगोन सानसे साननानै

अराप जीउनि लामापाव ।

जाइरुलं सिमां

सन्जय बसुमतारी
B.A. 1st year

बहुमाव उजिनायनि उनबहाय,
जीउनि बै उन्दै गोलै बैसोखौ बारबोनायनिफ्राय,
हमदां हायो अननाय, मुगौनाय आरो मुंसुनाय,
लोगोसे उजियो गोसोआव मोजां मोननाय ।

संसारनि बिखायाब बोदोर जायो गोसोआ आंनि
गुवार बेसेवा ददेरे नोंखौनो मोननायनि
उन्दै नड नोंखौ नागिरनाया आंनि,
गोथौ फैलाव गोसो मिजिंनि ।

हास्थायो आडे बोदोर बावलि गोसोयै
इयुननि साननायखौ म्मां जाफुहोनो लागौ,
थाडे आडे गोथाल सौबै सौबै,
जिउनि डिडखौ जावै जावै ।

लैथोआब गोजावबायनाय,
दैथुननि गोथालजों सौफ्रुजानाय,
थिबखिल्लं-थिबखिल्लं रुगुं नागिरनाय,
गैया नाथाय बेनि फुलुडालाय ।

जावदों आरो जावदों नोंखौनो होसोनानै,
आवगायबाय थादों उदासि गोसोयै ।
उल्थांलाय-फाल्थांलाय आवगायदों बै,
सिगांनि थरनैसो दैथुन सौफ्रुनानै ।

दडे नोंखौनो फैगुन साननानै,
गोजान नौंसिम नायहरनानै ।
आवगायदों उसु खुथु गोसोयै,
नोंखौनो होसोदों आंबो नागाराखै ।

अननायनि गोदै सुफिन दामनानै,

गोर्बे सिडव मिजिं लानानै ।

दडे आं हार्सि लामा नायनानै,
फागला ग्रोसोखौ बुरखायनानै ।

दर्बि रजे, हायोमोनब्ला गोसोखौ दिहुन्नो
दोनगौमोन देहनिफ्राय बबेबा खानायव दलरसे ।
हागौमोनब्ला जोबनानै दोननो
दोनगौमोन जोबनानै फिनजिजों खनासे ।

हागौमोनब्ला खानानै दोननी,
दोनगौमोन खानानै दंफां मुरायाव ।
नाथाय हाया बे फागला गोसोखौ,
बिदि खालामनो ।

हाबाव, नैबे सिमना गोयै लैथोमानि,
सोरलिं बारलिं डिडरिया ।
मोनगोनना मोनसै दालाय,
जीउआब नोंखौलाय ।

नैबे मेंग्लिननाय जीउआव,
जानानै थासिगोन नामादालाय ।
आंनि हास्थायनायालाय,
जाइख्लंनि सिमांबादिलाय ।

नां आनि आंगो जिउनि

मामनी खाखलारी

B.A. 2nd year

नोंनि समायबा महरा
आनि गोसो इसिंआव

जाखां फैयो साया माया हाबाब ..

मा एसेबां गोमोथाव

मोहिनि दडे

नोंनि मिनिज्रित मिनिनायाव ।

गोदोनायाव बायदि बिबारनि

दोंसे माला

खरआव सनानि मुकुत

स्लिम-स्लिम आखायाव थायो

गंसे सिफुं,

मव्लाबा देंखो हगारोव्ला

गोमसारो मिंथिया बिखायाव रिउ-रिउ ।

ब्रिन्दावन हाग्रामा सेर-सेर

हारसिडै थायोव्ला आं,

खोनायो नोंनि दामानाय

बै गोदै सिफुंनि देंखोखौ

सानो आं-नों जेन,

आंखौ लिंहरदों ।

बोदोर जायों गोसोआ

खारलानो नोंनि खाथियाव

संसारनि हैंथा हैंसि

सौखिनानै नोंजों थाहैनो ।

मासे सिखरिनि दाहा

नबीन चन्द्र खाखलारी

B.A. 2nd year

सिखरिफोरनि राजा नों

एप'ल' मुंजों मुंदांखा,

सानफ्रोमबो बिरग्लाडे नों

बारसे बिबारनि सुदेम मोदोमफुनायाव ।

जारौ बिबारा बरायो नोंखौगौ,

बिनि मुहिनां गोजों-सुदेम मोदोमफुनायजों ।

गोबां रंजानाय दड नोंहा,

बैसागो दाननि बिबारबारीफोशब ।

सुबुं, उन्दै आशे गिदिर,

मोजां मोनो नोंखौ जोबोर ।

हाबाब नाथाय गैया बेयाब रावबो,

बुजिनो गोसो विंगा नोंनि ।

गोसो दाहाखौ सहायनो हाया नों,

जेव्ला गासै ज्र सिरिलाडे बिरग्लानाय बिबारा ।

नाथाय गाबखावखाडे बिबारनि बिदै सोबनो गोसो नोंनि,

नाथाय गैया बेयाब रानबो खोनां संनों जिंगा नोंनि ।

GEO-POLITICAL CHANGES OF GOALPARA DISTRICT, ASSAM.

The present Goalpara district lying on the Southern bank of the river Brahmaputra is the South-western most district of the state of Assam. It covers an area of 1958 sq. km. On the north it is bounded by the mighty river Brahmaputra, on the east by Kamrup district, on the South by Meghalaya state and on the west by Dhubri district.

Goalpara district has lost a good deal of its former entity as a result of geo-political changes since its inception. The history of the district as an administrative unit can be readily traced only from the time of its annexation by the British. Goalpara district was then a part of the easternmost British territory in India which was not included with Assam. Before it, it is doubtful

*Birbal Boro, Senior Lecturer
Deptt. of Geography.*

whether at any period of the Past, the whole of the area forming the old district of Goalpara was a separate polity under its own rulers.

The district of Goalpara had never a separate political entity under its own king and its history has to be considered in connection with that of various kingdoms of which from time to time formed a Part. It was originally included in the ancient Hindu Kingdom of Kamrupa which finds mention in the Mahabharata. This Kingdom dating presumably from about the twelfth Century B.C. is by and large a matter of doubtful and fragmentary tradition.

Narakasura is said to be the earliest king of Kamrupa followed by his son Bhagadatta who is mentioned in the Mahabharata.

It was the tenth and eleventh century A.D., that a powerful dynasty known as Pala dynasty ruled the central Assam but it is difficult to say certainly whether that Goalpara was included in their territories or not.

In the fifteenth century A.D., the district fell within the dominions of the Khen princes. The Khen dynasty was founded by Niladhvaj in 1440 A.D. after overthrowing the last degenerate descendent of the Pala dynasty. He was powerful and founded a capital at Kamatapur in the South of Cooch Behar. The capital Kamatapur was overrun by the Muslims in 1498 A.D. A few years later it passed into the hands of the Koch kings who had their capital in Koch Behar. About 1580 A.D. the Koch Kingdom was bifurcated and the region east of the Sankosh river including Goalpara, Kamrup, and Darrang district (old dist.) was surrendered to Raghu Rai, nephew of Naranarayana. The territory lying to the west of the river was reserved for Naranarayana's son. Disputes, however, soon arose between the two families and the rival camps sought aid from the Muhammedans and the Ahoms. Goalpara was conquered by the Muhammedans who

had been called by Naranarayana's son to his help. For some years, war dragged on with varying results between the Muslims and the Ahoms who were invoked on the other side. Peace was concluded in 1637 and the Barnadi which now separates Kamrup from Darrang was fixed as the boundary between Muslim and Ahom territory. The Ahoms advanced again in 1658, occupied Goalpara and held it for three years. They were however, compelled to retreat by Mirjumla. From then onwards Goalpara formed part of the Muslim dominion till it was, with the rest of Bengal.

The district ceded to the British in 1765 A.D. Goalpara has experienced jurisdictional changes for many times since it came under British rule. Initially the area covered by the jurisdiction of the three thanas of Goalpara, Dhubri and Kakaibari form part of the permanently settled district of Rangpur in Bengal.

By Regulation X of 1822, it was formed into a separate district known as North-East Rangpur with three thanas of Goalpara, Dhubri and Kakaibari along with Garo hills, and was placed under the charge of a special civil commissioner Mr. David Scott was the first official to hold this charge. After the annexation of Assam to the British Territory in 1826 through 'Yandabo Treaty', David Scott, the special civil com

missioner of North-East Rangpur was appointed as the commissioner of the new Province and the district of North-East Rangpur subsequently merged with the new province as a separate district under the name Goalpara. Since then, it was administered on the same system as the rest of Assam till 1866 with its headquarter at Goalpara. Due to administrative convenience experienced, the civil and criminal jurisdiction of Goalpara was retransferred to the judicial commissioner of Assam by a Notification dated August 10, 1868, but executive control remained with the commissioner of Koch-Bihar.

In 1869 the Garo-hills were formed into a separate district by Act, XXII of 1869 which repealed Regulation X of 1822. Goalpara was finally incorporated in the new province when Assam was created into a separate administration in 1874, under chief commissioner with Shillong as capital. In 1879, the head quarters of the district were transferred to Dhubri and Goalpara, the place of old head quarters was reduced to a sub-divisional head quarters. Since then, the district had been functioning with two civil Sub-divisions, viz., Dhubri subdivision and Goalpara and Goalpara subdivision.

In October 1905, Assam was amalgamated with Eastern Bengal to form a new province known as East-

ern Bengal and Assam under a Lieutenant Governor. This caused great resentment and protest by the people of Assam including Goalpara. Assam was again separated and became a province under a chief commissioner from 1st April of 1912. Finally, Assam was raised to a Governor's Province in 1921.

During the post-independence period there has been one major change in the administrative set-up of the district. A new sub-division known as Kokrajhar sub-division was created on February 9, of 1957 by carving out of Dhubri sub-division the areas under Gossaingaon, Kokrajhar, Bijni and Sidli police stations. Just before the formation of the Kokrajhar sub-division in February 1957 the district had 2 sub-divisions namely Dhubri and Goalpara with 9 thanas under the former and 4 under the latter. There were 3 sub-divisions in the district, which between them had 13 thanas. But according to 1981 census there are created again two more thana namely Tamarhat and Bongaigaon police station and become 15 thanas of the district. Kokrajhar was the largest sub-division with an area of 4,716.5 km², and Dhubri sub-division was the smallest with 2,745.5 km². and the area of the Goalpara sub-division was 2843 km².

There are 17 revenue circles in the district. The revenue circles

of the district as they stood in 1957. Out of these the Mauzadari system under which revenue is collected through commissioned agents known as Mauzadars is prevalent only in Dhubri and Golakganj circles. In the other 15 circles of the district revenue is collected through tehsildars, i.e., officers-in-charge of these revenue circles.

As a result of Geo-political changes in the administrative set up of the Goalpara district become on 1st July of 1983. The district consisted of three sub-divisions namely Goalpara, Kokrajhar and Dhubri are carved out into three new administrative units, viz.- Goalpara, Kokrajhar and Dhubri district respectively. Goalpara become a separate administrative unit with North Salmara and Goalpara Sub-divisions and the Bongaigaon district was again carved out on 15th August of 1989 including North Salmara and with a part of Kokrajhar district. The present Goalpara district is situated between latitudes $25^{\circ}7'0''$ and $26^{\circ}13'0''$ North and longitudes $90^{\circ}7'30''$ and $91^{\circ}5'0''$ East with an area of 1910.8 sq. km.

Another major geo-political changes in the administrative set up of the Goalpara district become with the signing of the 'MoS' Accord on "Bodoland Autonomous Council (BAC) on 20th February, 1993, curtain ringed down over the six-years

long ;Bodoland' mass movement spear headed by the All Bodo Students Union (ABSU) and the Bodo people's Action Committee (BPAC) since 1987.

The ABSU, though a non-political organisation, had to take up the issue of demand of a separate state for Bodos and other tribals of Assam, in its eighteenth Annual Conference in 1983 at Domdoma finding that movement for that cause led by political parties miserably failed to meet the demand. The resolution got ratified in 1986, in its nineteenth Annual Conference at Rowta. Thus from 2nd March, 1987 began the vigorous mass-movement for separate state and culminated in the signing of the Memorandum of settlement (MoS) on 20th February 1993 between the centre, state Government and ABSU-BPAC. The demand for separate union territory for Bodos and other plains tribals includes on the Northern Bank of Brahmaputra river on the food-hills of Bhutan and Arunachal Pradesh, extending an area of 25,478 sq. km. carving out of Assam.

Memorandum of settlement (MoS) Accord may be said as an outcome in the prevelant political situation of uncertainty in the state. Though the original demand was a separate state, yet in the prevailing political situation, the ABSU-BPAC had not other alternative but to ac

cept the offer of an Autonomous Council. The movement leaders had been wise enough to accept the Autonomous Council, lest it recognised Bodos as a distinct nationality and also provided full scope for all round development.

The district of Goalpara become another recent territorial change with the signing of the "Rabha Accord" in the name and style of "Rabha Hasang Autonomous Council (RAC) on the 10th March of 1995 between the State Government and Rabha Hasang Demand Committee (RHDC) - All Rabha Students' Union (ARSU). In the 18th

December of 1988, at Krishnai Salpara a district conference of Goalpara district Rabha National Council (G.R.N.C.), was held and since then they began the vigorous mass movement with various programmes for the creation of Rabha Hasang Autonomous Council on the Southern bank of Brahmaputra river on the foot-hills of Meghalaya extending from Jayramkushi to the west up-to Rani to the East carving out of Dhubri, Goalpara and Kamrup district of Assam, and culminated in the signing of the Rabha Accord on 10th March 1995 between state Govt. and RHDC-ARSU.

REFERENCES

1. Goalpara District Gozetter - 1979
2. Census of India - 1981 (Dist. Goalpara)
3. Statistical Handbook of Assam - 1990
4. Souvenir Thirteenth Annual Conference, N.E. India Geographical Society; Dibrugarh, 1988.
5. Journal of North East India Geographical Society- Vol. XII No. - 1&2, 1980
6. Journal of North East India Geographical Society- Vol. XIII No.- 1&2, 1981
7. Journal of North East India Geographical Society- Vol. 18 No.- 1&2, 1986
8. Goalpara District : A Geographical Account in brief by Birbol Boro, published in the Dudhnoi College Magazine, 1993-94.
9. A Chronology of Bodoland Movement : The MoS on Bodoland Autonomous Council : By Subngcha Mushahary, in New Delhi, 1993.
10. Rabha Hasang Autonomous Council (RAC) Accord, 1995.

NEED OF ENVIRONMENTALLY SUSTAINABLE AGRICULTURAL DEVELOPMENT IN INDIA.

N.B. Sheikh

(Deptt. of Geography)

Since 1965-66, the strategies of green revolution were adopted in India aiming to produce more foods to meet the growing demand of foods and to attain self-sufficiency. These new strategies, of course resulted the lot of improvement in agricultural sector, specially in Punjab, Haryana and Western U.P., and has become a self-sufficient country, as declared by govt., in her food production which was 203 million tons by the end of 1999 and 211 tons by 2001. But it has been seen that this green revolution, that has been adopted in India, has created a lot of problems in environmental, biological and in social fronts. Problems of soil salinity, acid-

ity etc are developed and about 30% of agricultural land in W-U.P., Punjab & Haryana are affected ; problems of water logging has developed which resulted the luxurient growth of flies and mosquitos and spreading diseases like malaria and dangue etc. which are not the disease of hot and dry regions ; problems of drinking water due to excessive irrigation ; soil and water pollutions ; biological problems due to excessive use of pesticides & insecticides ; social problems like tension between the rich & poor farmers and growth of militants like Ranbir Sena to protect the rich farmers etc. over and above, production is, now, following the law of diminishing return. It

is for all these constraints, agricultural scientists and planners have to think for an alternative way of agricultural development and it has been said that the environmentally sustainable agricultural development may be the only alternate system in this front.

The environmentally sustainable agricultural development means the development of agriculture without harming the natural, social and biological environment and at the same time keeping the lands qualities intact for future generations. But question is can India achieve a sustainable agricultural development in near future? The answer may be Yes. Provided area oriented rather than political oriented strategies are faithfully implemented.

The basic strategies to be involved in that resulted for such a development may be as follows.

1. Accelerate de-agriculturalisation process.

2. Maintain viable size of agricultural holdings.

3. Improve irrigation intensity and efficiency.

4. Introduce dry farming technology where necessary.

Besides these, the credit facilities, extension services, literacy improvement among the farmers etc. are to be taken as most important.

De-agricultural process means the shifting of active labour force from agricultural sector to non-agricultural sectors. This will help to maintain the viable size of operational holdings as well as improve the capacity of investment in the farms by the farmers and also improve the standard of living of the farmers. It is necessary because 78% of active rural labour force was registered as farm workers in 1991 and average size of operational holdings has declined to 0.18 hectre by 2000, which is very important to be checked. Dry farming is neces

sary because 68% of agricultural land in India is not irrigated and in most of them dry farming method can be gainfully used.

In addition to all the above, the following procedures are important to be used by the farmers for environmentally sustainable agricultural development.

1. Intercropping gap to be increased and land should be left vacant for one or two months in a year to regenerate its fertility and productivity.

2. Proper crop rotation is to be done. The crops that suck more fertility be alternated by those crops that require less fertility. Pulses or seeds be cultivated once in a year to gain fertility.

3. Agricultural waste be given in the fields and allow them to decay and convert into manures.

4. Earthworkers etc. be

allowed to live in the fields.

5. Proper and limited use of insecticides so that the other organisms specially earthworking, toads etc. can survive.

In conclusion it may be said that for balanced and sustainable agricultural development emphasis should be laid on increasing agricultural productivity by harnessing minor irrigation resources and adoption of dry-farming technology, promoting agro-processing industries at household level ; encouraging horticulture, pisciculture & floriculture, poultry & piggery etc. It is hoped that a cumulative impact of all these steps would generate employment in non-agricultural sector and finally it would accelerate the process of de-agriculturalisation and improve the socio-economic condition of the farmers.

Reference :

1. Sharma T.C. & O.Coutinho.
Economic & Commercial geography of India.
2. Ali Mohammed
Food Production & Food Problem in India.
3. Mamoria C.B. - Geography of India.
4. Singh Jasbir - Sustainable Agriculture & its need.
5. Singha - Violence of Green revolution.
6. Singh Gopal - A Geography of India.

GREEN HOUSE GASES AND THEIR IMPACT ON CLIMATE

The early stage of the Earth's atmosphere had large components of methane (CH_4) and ammonia (NH_3) and virtually no Oxygen (O_2). It was the rise of specific life forms which in turn modified the composition of the atmosphere. The Sun radiates mostly short wave electromagnetic radiation like a blackbody at 6000°C . About 50% of the Sun's radiation falling on the planet Earth is reflected back as long wave electromagnetic radiation as emitted by a blackbody at around 300°C .

The atmosphere is composed of a large number of radioactively active gases. The more important ones are carbondioxide (CO_2), methane (CH_4), nitrous oxide (N_2O) moisture contents (H_2O), tropospheric ozone (O_3), chlorofluoro carbons (CFC) and methyl chloroform (CH_3CCl_3). The Sun's radiation which is radiated back by the Earth to the atmosphere as long wave electromagnetic radiation is selectively trapped by the molecules of radioactively active gases. This acts as a blanket and results in warming of the Earth's surface as in a greenhouse. These gases are so called greenhouse gases and the warming effect due to them is known as greenhouse effect.

Abdul Kader,
Lecturer (Dept. Physics)

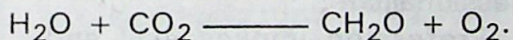
Since these gases are radiatively active, their increased concentration in the atmosphere will lead to change in the planetary radiation budget and consequently change in atmosphere and oceanic circulation system. Due to anthropogenic emissions, there has been a significant increase in the atmospheric concentration of the greenhouse gases since the industrial revolution mainly caused of massive burning of fossil fuel (coal, gas, oil), large scale of deforestation (carbon dioxide and nitrous oxide) and increasingly use of refrigerant. The green house effect has been present for a long time on the Earth surface and it has acclaimed as a controlling factor in determining past climates. During the carbondioxide concentration has been rising fast in the atmosphere.

The carbondioxide (CO_2) is exchanged between the atmosphere and land biota through photosynthesis and respiration and decomposition, where as it is exchanged between the atmosphere, oceans and the rocks by physical and chemical

process, CO_2 is released to the atmosphere by the burning of fossil fuel and through deforestation and this increased CO_2 to the atmosphere will contribute directly to increase global warming. If the present trend continues then in the coming years the resulting enhanced greenhouse effect will become so large that it can threaten the very survival of life on the Earth and it will have serious consequences for the radiation budget of the earth.

Although CO_2 is the major player in the greenhouse gases, but other gases, both natural as well as synthetic are now as important as CO_2 . The increase of Methane (CH_4) concentration in atmosphere is attributable to fossil fuel and bio mass burning. (Biomass : Plant matter created by the process of photosynthesis is called biomass.

The term 'biomass' includes all Plant lifetrees, agricultural plants, bush, grass and algae and their residues after processing after processing. Biomass may be obtained from forests-woods, agricultural lands, arid lands and even waste lands). The utilization of fertilisers in the agrosystems have also resulted in an increased of about 10% of N_2O in atmospheric concentration.

Now, it is the matter of thinking that how do we will mitigate the Problem.

One of the easiest methods to reduce concentration of atmospheric

CO_2 is afforestation i.e., to have greater plant cover over land. Due to taking up of CO_2 in photosynthesis in green plants (CO_2 fertilization), the problem of global warming may be sought to be reduced. This is particularly appropriate for countries which have large areas of fertile soil and abundant rainfall, as in India. The tropical rainforests of the Amazon region in Brazil absorb so much CO_2 that the oxygen released by them constitutes a major component in the recycling of oxygen that we all breathe.

As technology progresses generation of electricity using Renewable Energy Sources such as Solar and Wind will reduce reliance on burning of fossil fuels such as coal, lignite, oil, gas etc., thus reducing possibilities of increasing CO_2 concentrations in the atmosphere.

It is being argued that Nuclear Energy in the form of Fission or Fusion reactions is another alternative that may be promoted in order to overcome the CO_2 emissions due to fossil fuel burning.

Finally, as the climate is determined not only by the state of the atmosphere and the land masses but also that of the oceans, a greater need exists today to do comprehensive studies of global and regional climate using coupled atmosphere-land-ocean unified climate models, so that the reliability of predictions may be further improved.

PROFESSIONALISM IN HIGHER EDUCATION

Introduction :

The present age is the age of the professionalization. Different occupations like law, medicine, etc. are considered as a profession and the need for professionalization has become quite acute. Every occupation including teaching is considered to be taken as a profession because it has to go in tune with modernisation, which has entered every field of life.

Professionalism means qualities or typical features of a profession or professionals. " The quality of a nation depends upon the quality of its citizens. The quality of its citizens depends not exclusively but in critical measure upon the quality of their education, the quality of their education depends more than upon any other single factor upon the quality of their teacher" - American Commission of teacher education. To put in a nutshell, the teacher is the backbone of the education system, the maker of mankind and the architect of the society.

Higher Education :

Higher Education is for those individuals who have reached full maturity. This education must necessarily be not for all, but the selected few. Persons who have reached this stage are expected to

Mrs. Parul Nath.

Education Department

have reached maximum physical vigour, intellectual maturity, a relatively staged emotional balance. It is only higher education that trains up the future leader of the nation as scientists, philosopher, technicians, industrialists, soldiers, lawyers and teachers. So, teacher of higher education has the responsibilities to shape their students according to their choice and ability. The qualities of higher education depends on :

- 1) Quality of content and technique of education

- 2) The quality of teachers

- 3) The quality of infrastructure and

- 4) The quality of the students.

Professionalism :

Profession implies skill and competence related to a particular profession and professionalism implies a higher and more dignified meaning. Persons engaged in professions are :

- 1) Higher qualified and experts in their fields.

- 2) Develop identification, love and honest academic conduct.

- 3) They should have sense of belongingness.

- 4) They must be conscious about social needs and values.

- 5) They should have good

knowledge about the subject.

6) They must acquire interest towards students and others.

There are mainly two factors in teaching profession, e.g. - (1) Competence and (2) Code of ethics. Teaching is no more simply an occupation aimed at making money for a livelihood but it is a social service for national development. There is a need for professionalization in teaching which encompasses its social function. Teachers themselves remain unclear about whether they do or do not belong to a profession (Judge, 1980). The reason for this that teachers have never enjoyed that degree of professionalization, confidence and autonomy which is found in the field of medicine and law. A teacher has played an important role in the preparation of individuals. This accounts for the need of professionalization in teaching.

Is teaching professional to-day ?

In this respect so far as, India is concerned teaching is not professional today. Nobody can definitely assert that the work of teaching can be done effectively by the teacher. Today, teaching is done and knowledge is given through other agencies.

Criterion of professionalization of teacher education :

According to Shein (cited in Joshi and Bhogayata, 1995), the criteria of professionalization are the following :

(1) When the occupation is full-time it is a profession and it is a main source of income for the profession.

(2) The choice of an occupation is a strong inspiration of that profession and that a person is committed to the profession for the whole life.

(3) Such a professional has the acquired special knowledge and skill through teaching and thinking and raw material is acquired through science and study.

(4) A professional draws the conclusion for the welfare for his/her client on the basis of universal laws.

(5) The profession chosen by him is aimed at the service of people and he uses his knowledge for the satisfaction of his client.

(6) Professionals form their unions control the admission and continuation of that profession, and the union fixes the standard for the best in training and teaching of the profession. When majority of these criteria are applicable to a particular occupation that occupation is called a profession. Historically, the occupation of doctors and lawyers are oldest professions. We can identify several important strategies to make teaching a profession on the basis of above criteria.

A teacher has an important role in the society and he builds up a strong, durable and ideal society. His

role is important in the building up of a nation. Accordingly, in order to achieve this goal, a teacher's occupation must be made professional. Teaching should not be a part time activity rather it should be a full time job.

Professional Development of College and University Teacher :

For professionalisation in teacher occupation, persistent study, research and investigation are essential. Teacher as researcher can be a professional. In service training is of great significance in the step evaluation of education. Essentially, this training includes short-term courses. One factor that has been identified to improve the standard relates to teacher education, the document on 'Plan of Action'. National policy of Education (1986) emphasises that "it proposed to organise, specially designed orientation programme in teaching methodology, pedagogy, educational psychology etc. for all new entrants and to organise refresher courses for serving teacher at least once in five years."

As a consequence of the above UGC introduced a scheme of Academic staff college in 1987. Centre for professional development in Higher Education (CPDHE)

Accepting the proposal of Delhi University UGC starts a centre for professional development in higher education, the CPDHE has developed a faculty development programme for college teachers in-

involved in science-teaching. This centre should be involved with the community, the centre is negotiating with the colleges having strong and functional NSS unit so that our extension work can be launched in full swing with their co-operation.

Lastly, the CPDHE has a potentiality to become international institute for professional development and research in higher learning.

Conclusion : Teachers are the backbone of a nation. Regarding this respect, teachers are of great significance in the modern society. Education is not a process only but it is a combination of different aspects. Hence, the teacher is more responsible to improve the society as well as the nation and also the students who are the future builders of the country. Therefore, teacher should be explained as responsible citizen, social engineer, guide, good administrator, leader and a faithful friend and also an inspiring figure for the students.

The teaching profession of the teacher should be developed through pre-service and in service training course, research, extension programme, e.g., summer institutand acquiring knowledge and skill, exercising self-disciplined and professional competence.

Thus, if teaching becomes a profession then teacher education can also become professional. Teaching activity should be a full time job for the whole life.

COMPUTER : AN ESSENTIAL PART OF MODERN LIFE

Science gives us various things. Modern life is totally dependent on scientific inventions. It is science and technology that have greatly contributed to the progress that man has made in different sphere of life. Man's knowledge about the material world is multiplying day to day. This multiplication of knowledge has enabled man to make new and wonderful inventions. Such modern inventions are radio, T.V., tape recorders, telegraphs, calculators and so on. Now the invention of computer is a new inclusion.

What is a computer ?

A computer is a wonderful machine. It is an electronic device that can solve various problems of men. It can be done by supplying informations or data to the computer. This supplying of data is done by an operator of computer on a disc or a magnetic tape inside the computer. The electronic device then performs various operations, including arithmetic and logic operations on the data. It thus analyses the data or information and produces further information to solve a problem. The results of the operations are shown in the computer. They are then recorded by the operator of the com-

Ajay Das.

B.A. Part - II

puter. Thus the problem is solved; i.e. the person knows what he wants to know. In a big commercial firm an efficient manager may have an important information regarding his business which a computer can supply. But before supplying the required information, the computer must have information or data regarding what the manager wants to know. The manager gives the information or data to the operator who then does his duty of recording the data on the disc or magnetic tape of the computer. Then the computer analyses the data or information and produces further information that the manager wants to know. The results are recorded by the operator and the manager can know what he wants to know.

There are various types of computers, such as calculators, digital computers and analogous computers.

Necessity of the Computers :

As days are advancing on the necessity of computer is being keenly felt in commercial firms, various in

stitutions and organizations. A computer can do the work of many clerks within a very short time which we cannot imagine. Hence these firms, institutions etc. prefer to take the help of computers to do the work. Thus it saves time and also money. The work is done efficiently and accurately. So we now find that computers are being used in various business firms. We now find that electric charge bills, municipal corporation tax bills etc. are prepared by the computers. At present the cheque books that we get from the banks are also printed in the computers.

With the help of the computer, teachers can teach the students. The computer has brought about many facilities. There will be improvement in education if the computer is used extensively. Even illiterate cultivators of the rural areas may gain knowledge if they are educated with the help of the computer.

India and Computer : The Government of India has felt the usefulness and necessity of computers.

So, it is making extensive use of this remarkable machine in different branches of administration with great success. One such example may be cited here. It is used for booking reservation of seats in railways stations. Before the introduction of the computer travellers had to wait long hours for reservation of seats. But it is now done within a few minutes with the help of the computer.

Computers are becoming indispensable in many other fields from power plant operation to oil and mineral operations. Realizing its usefulness the Central Government has wisely decided to lend money without interest and with a long term repayable benefit scheme for its senior officers to purchase personal computers. The scheme will help the officers greatly in doing their works efficiently within a remarkably short period of time.

Thus, we see that the introduction of computers will in the long run prove beneficial to the country.

যিখন অন্তৰে প্রকৃতিক ভাল পায় সেইখন অন্তৰে কেতিয়াও বিশ্বাস ঘাটকতাৰ বেদনা
ভোগ কৰিব নালাগে।

- বৰ্ভুৱৰ্থ

সংগ্ৰাহক - মিচ্ স্নিধা ৰাভা

The Great God Makes All

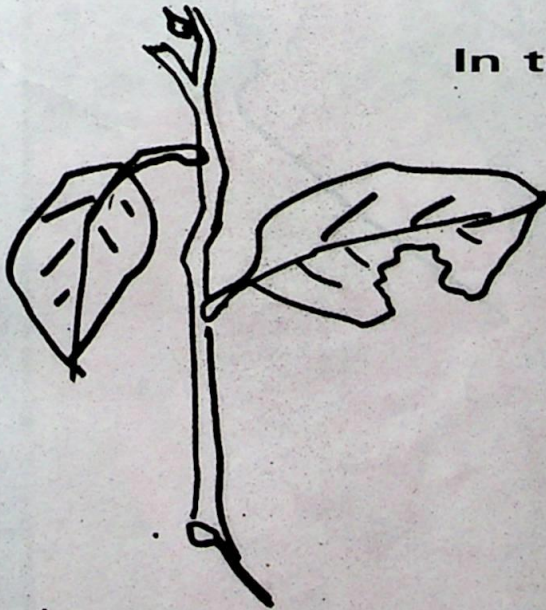
Ratanlal Rabha
H.S. 1st year

*Every little birds that sings,
Every little flowers that open,
He made their little wings.
He made their pretty colour,
The all trees in the Garden Wood,
The pleasant summer brings honour.
All the flowers green and beautiful,
All the birds great and small,
All the creatures wise and wanderful,
The great God, made them all.*

In the Heart of a seed

Prafulla Kumar Sutradhar
H.S. 1st Year Arts,

*In the heart of a seed,
Buried deep, so deep,
A dear little plant.
Lay fast asleep.
"Wake", said the voice
of the raindrops bright.
The little plant heard,
And it rose to see
What the wonderful
outside world might be.*

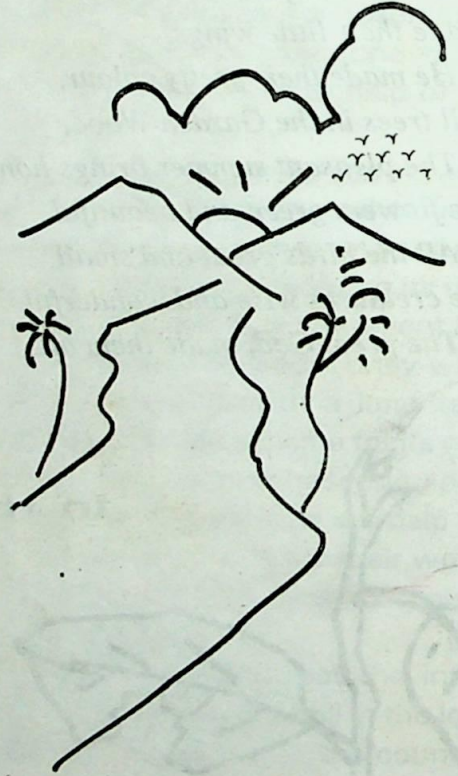
The Best Story

Namita Kachari
H.S. 2nd Year

*Where do I begin to tell
The best story that is ;
Older than the sea
The simple truth about ;
The joy you brought to me
Where do I start ?*

*With your first "help"
You changed my life.
You filled my soul with
Many special nostalgia
With so much faith
Oh! Where do I start ?*

*Who knows the legendary
of togetherness with you
I have no answer now
But I can say .....
Our freindship will remain,
Till all the stars become black hole.*

Principal's Cricket Team Eleven -Vs- G.S. Eleven

Padumi Nath
Best Actress of Dudhnoi College &
2nd prize winner in Mime at Youth Festival, G.U.

Suraj Chandra Rabha
Mr. Dudhnoi College
2001-2002

Sitting - Shyamjit Rabha, (Gen. Secy.), Hargobinda Deka, (Teacher i/c., Music Section), Surjya Kr. Swargiary (Teacher i/c., Football), Pradip Das (Teacher i/c., Cricket), Khirode Khakhlary, i/c Principal (President), Dr. Rajat Ch. Rabha (Teacher i/c., College Magazine), Tapan Ch. Kalita (Teacher i/c., Cultural), Bidyut Kalita (Teacher i/c., Boys' Common Room), Gautam Kr. Rabha, (V.P.)

Standing - Nipjyoti Rabha (Debate & Symposium), Nipon Nath (Board Magazine), Nandan Rabha (AGS), Maina (L to R) Devi (Girls' Common Room), Anup Kr. Rabha (Boys' Common Room), Biswajit Nath (Music), Raja Ram Rabha (Gymnasium & Swimming), Ashim Rabha (Minor Games), Kuldeep Hazowary (Major Games).

Monoj Gogoi (Teacher i/c., Major Games), Birbol Boro (Teacher i/c., Minor Games) Phulendra kr. Sarma (Teacher i/c., Social Service), Dipali Deka (Teacher i/c., Board Magazine), Hira Prabha Rabha (Teacher i/c., Girls' Common Room), Manash Lochan Das (Teacher i/c., Gymnasium & Swimming), Rupjyoti Mazumdar (Teacher i/c., Debate & Symposium), Kuldeep Hazowary (Major Games) are not seen in the photograph.

Editorial Board (College Magazine) Sitting from left : Sri Jibeswar Koch (Member), Sri Ashoka Ranjan Bhattacharjee (member), Dr. Kalyan Baruah (Member) Sri Kshirode Khakhlary, i/c Principal (President), Dr. Rajat Ch. Rabha (teacher - in-charge), Sri Gautam Kr. Rabha (Editor- College Magazine.)

২০০১-২০০২ বর্ষৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

অভিনন্দন গ্ৰহণ কৰিব। আৰম্ভনিতৈ যি সকলে নিজৰ প্ৰাণতকৈ মৰমৰ স্বদেশ স্বজাতিৰ বাবে প্ৰাণ বিসৰ্জন দিবলগীয়া হ'ল সেই সকল অমৰ বীৰ শ্বহীদলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা নিবেদিত্বে আনহাতে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীয়ে এনে পৰিস্থিতিত দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ দৰে সমস্যাৰে জৰ্জৰিত মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত মোক নিৰ্বাচিত কৰিছে তেওঁমলোকলৈও মই মোৰ আন্তৰিক অভিনন্দন তথা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰি মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ তথা ছাত্ৰ একতা সভালৈ কিমানখিনি সেৱা আগবঢ়াব পাৰিছোঁ সেয়া তেওঁলোকৰ বিচাৰ্য।

এই মহাবিদ্যালয়ত দেখা দিয়া সকলোবোৰ সমস্যা মোৰ কাৰ্যকালত সমাধান কৰাটো অসম্ভৱ। দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ হ'লে দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰত্যেকজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা ছাত্ৰ একতা সভাৰ সমূহ সদস্য সদস্যৰ মাজত সহায় সহযোগ থকাটো বাঞ্ছনীয়। এই মহাবিদ্যালয়ৰ যিসকলে সাধাৰণ সম্পাদক পদত নিৰ্বাচিত হয় সেই সাধাৰণ সম্পাদক সকলে এটা কথা ভাবি চোৱা উচিত যে এবছৰীয়া কাৰ্যকালত তথা স্নাতক-দ্বিতীয় বৰ্ষৰ দৰে গুৰুত্বপূৰ্ণ শ্ৰেণীত সমস্যা সমাধান কৰা ইমান সহজ নহয়। গতিকে মই ক'ব বিচাৰিছোঁ পৰৱৰ্তী সাধাৰণ সম্পাদক সকলে অন্ততঃ যাতে এটাকৈ সমস্যা সমাধান কৰি যায়, তেতিয়া হয়তো এটা সময়ত দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সমস্যা সমাধান হোৱাটো নিশ্চিত।

পৰম্পৰাগতভাৱে মহাবিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত কৰি অহা নৱাগত আদৰ্শ সভা, বিদায় সভা, সৰস্বতী পূজা আদি অনুষ্ঠানত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা বন্ধু-বান্ধৱীসকলৰ উপস্থিতি আৰু সহায় সহযোগিতা পূৰ্বৰ বৰ্ষৰ সমূহতকৈ সন্তোষজনক আছিল। এই চেগতে দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ বন্ধু-বান্ধৱী, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ এই সচেতন মনোভাৱলৈ মই আদৰ্শ জনাইছোঁ আৰু অনাগত দিনবোৰলৈ সচেতন হোৱাটো আশা কৰিছোঁ।

মহাবিদ্যালয়ত কেইটামান অতি প্ৰয়োজনীয় অভাৱ পূৰণ নহ'ল সেইবিলাকৰ ভিতৰত -

ছাত্ৰ নিবাসত আসন বৃদ্ধি, ছাত্ৰী নিবাসত আসন বৃদ্ধিৰ বাবে গৃহ নিৰ্মাণ আৰু চৌহদত চকীদাৰৰ ব্যৱস্থাকৰণ, প্ৰৱেশপথৰ গেটখনৰ নিৰ্মাণ, মহাবিদ্যালয়ৰ সন্মুখত থকা দলংখনৰ নিৰ্মাণ লগতে বহুত সমস্যাৰে জৰ্জৰিত হৈ থকা দুধনৈ মহাবিদ্যালয়।

শৰীৰ চৰ্চা আৰু সাঁতোৰ বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

যিসকল বীৰ শ্বহীদে আত্মাহুতি দি আই অসমীৰ সন্মান ৰক্ষা কৰিলে সেই সকললৈ প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধাঞ্জলি অৰ্পন কৰিলো।

২০০১-২০০২ বৰ্ষৰ দুধনৈ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ ‘শৰীৰ চৰ্চা’ আৰু সাঁতোৰ বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোক নিৰ্বাচিত কৰিলে তেওঁলোকলৈ মই ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো।

সম্পাদকৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই মই দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ ‘শৰীৰ চৰ্চা’ আৰু সাঁতোৰৰ কিছু নতুনত্ব আনিব বিচাৰিছিলো। প্ৰথমতে Swimming Pull স্থাপিত কৰাৰ কথা আৰু দ্বিতীয়তে প্ৰথমবাৰৰ বাবে Miss Dudhnoi College ৰ প্ৰতিযোগিতা অনুষ্ঠিত কৰিম বুলি ভাবিছিলো। কিন্তু বহু চেষ্টা কৰিও এইবোৰ সম্ভৱ হৈ নুঠিল। তাৰ বাবে মই দুঃখিত।

মোৰ কাৰ্যকালৰ আৰম্ভণিতে মই কিছু বস্ত্ৰৰ অভাৱত ভূগিব লগা হৈছিল। সেয়া হ’ল মোৰ বিভাগৰ খেলৰ সা-সঁজুলি সমূহ নথকা অৱস্থা। যাৰ ফলত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰায় দুবছৰ মান মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ কাৰণে সা-সঁজুলিবোৰ ভাৰা আনিব লগা হৈছিল। কিন্তু এইয়া মোৰ সৌভাগ্য বুলিব পাৰো যে মোৰ কাৰ্যকালতেই নতুনকৈ সা-সঁজুলিবোৰ কিনা হৈছে। আন আন বছৰৰ দৰে এই বেলিও দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ ‘মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ’ অতি আনন্দৰে পালন কৰা হয়। শৰীৰ চৰ্চাৰ খেল সমূহ ক্ৰমে- ভাৰোত্তলন, পাঞ্জা আৰু বডি বিল্ডিং এই কেইটাৰ প্ৰতিযোগিতা পাতি মই বৰ আনন্দ পাইছিলো। কাৰণ অন্য খেলতকৈ শৰীৰ চৰ্চাত বহু সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। দুখৰ বিষয় এইটোৱে যে সময়ৰ অভাৱত ল’ৰাৰ পাঞ্জা খেলখন পাতিব নোৱাৰিলো। এইবাৰৰ Mr. Dudhnoi College 2001-2002 শ্ৰী সুৰোজ ৰাভাই লাভ কৰিছে।

মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত বিভাগীয় তত্ত্বাবধায়ক মাননীয় শ্ৰী মানস লোচন দাস মহোদয়ে সততে লাগি থাকি সকলো কাৰ্য নিয়াৰিকৈ চলাই নিয়াত সহায় কৰিছে। তেখেতৰ উপৰিও জাজমেন হিচাপে মাননীয় শ্ৰী কল্যান বৰুৱা ছাৰ আৰু পাপলুদালৈ মই আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো। মোৰ বন্ধুবৰ্গ সৰ্বশ্ৰী হোমেন, কুলদীপ, বংশীধৰ, জুৰি, নৱনিতা আৰু প্ৰতিমা ৰায়েই যথা সময়ত উৎসাহ আৰু প্ৰেৰণা দি সহায় কৰিছে। সেই সকলৰ নাম প্ৰকাশ নকৰিলে মোৰ এই প্ৰতিবেদন আধৰুৱা হৈ ৰ’ব। এই আটাইৰে ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ। লগতে কাৰ্যকালছোৱাত কিবা ভুল-ভ্ৰান্তি বৈ যাব পাৰে তাৰ বাবে মই সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছো আৰু মহাবিদ্যালয়খনৰ উন্নতি কামনা কৰি প্ৰতিবেদন সামৰণি মাৰিলোঁ।

“ছাত্ৰ শক্তি জিন্দাবাদ”

“জয় আই অসম”

ৰাজা ৰাম ৰাভা

সম্পাদক, শৰীৰ চৰ্চা বিভাগ

লঘু-ক্রীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে যিসকল বীৰ শ্বহীদে স্বদেশ তথা জাতিৰ সৰ্বতোপ্ৰকাৰৰ মঙ্গল কামনাৰ্থে আত্মবলিদান দিলে সেইসকল শ্বহীদৰ পবিত্ৰ অমৰ আত্মালৈ মই কোটি কোটি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

গোৱালপাৰা জিলাৰ এক অন্যতম শিক্ষানুষ্ঠান ৰূপে পৰিচিত দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ লঘু ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে মোক নিৰ্বাচিত কৰি সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধাকণ দিলে তেওঁলোকলৈ মই অশেষ ধন্যবাদ তথা কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ।

সম্পাদক হিচাপে কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত কাৰ্যক্ষেত্ৰত কিমানদূৰ কৃতকাৰ্য হৈছে সেয়া আপোনাৰ বিচাৰ্য। মহাবিদ্যালয় খেল সপ্তাহ উপলক্ষে আয়োজিত মোৰ বিভাগৰ বিভিন্ন খেলসমূহ যেনে- ভলীবল, বেডমিণ্টন, ছোৱালীৰ টেনিছ আদি প্ৰতিযোগিতা সমূহ নিয়াৰিকৈ পৰিচালনা কৰিবলৈ যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিছিলো। প্ৰতিটো প্ৰতিযোগিতাতে আশানুৰূপ সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল যদিও ছাত্ৰৰ তুলনাত ছাত্ৰীৰ সংখ্যা তেনেই পুতৌ লগা।

আমি জানো ক্ৰীড়া বৰ্তমান যুগৰ এক অভিন্ন অংগ। শাৰিৰীক তথা মানসিক বুদ্ধি বিকাশৰ উৎকৃষ্ট মাধ্যম। আশা কৰো আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলেও ক্ৰীড়াক্ষেত্ৰত দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ নাম উজলাই ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰিব।

মোৰ বিগত কাৰ্যকালত সৰ্বতোপ্ৰকাৰৰ সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা তত্ত্বাবধায়ক শ্ৰদ্ধাৰ বীৰবল বড়ো আৰু মুকুন্দ বড়ো দেবলৈ মই অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ। তদুপৰি মোৰ কাৰ্য পৰিচালনাত অশেষ ত্যাগ স্বীকাৰ কৰা মোৰ সহপাঠী নিৰঞ্জন আৰু মোৰ মামাদ্বয় চন্দন আৰু প্ৰবীনৰ কথা উল্লেখ নকৰিলে মোৰ এই প্ৰতিবেদন আধৰুৱা হৈ ৰ'ব। এইখিনিতে মোক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰা বন্ধু-বান্ধৱী অৰুণ, অনুপ, শ্যামজিৎ, ৰাজাৰাম, অপৰ্ণ, বংশীধৰ, দ্বিপজ্যোতি, কীৰ্তিনাথ, বাপন, জয়দা, কুশোমণি, মৌচুমী, হীৰা, পুলমা, ৰশ্মি, ৰেখা, পপী, শেৱালী, ৰুণা, ভাইটি অঞ্জন, তপন, সিদ্ধাৰ্থ, নিপজ্যোতি আদিলৈ ধন্যবাদ তথা কৃতজ্ঞতা যাচিছোঁ।

সদৌশেষত মোৰ কাৰ্যকালত অজানিতে হৈ যোৱা ভুল-ভ্ৰান্তিৰ ক্ষমা মাৰ্জনা বিচাৰি তথা দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি কামনা কৰি মোৰ প্ৰতিবেদন পাঠৰ এইখিনিতে সাঁমৰণি মাৰিছোঁ।

“জয়তু জননী, আই অসমী”

“জয়তু দুধনৈ মহাবিদ্যালয়”

অসীম ৰাভা

সম্পাদক, লঘু ক্ৰীড়া বিভাগ।

ছাত্র জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে মই আমাৰ দেশ মাতৃৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ অৰ্থে যি সকল স্বহীদে দেশ মাতৃৰ বুকুত প্ৰাণ বিসৰ্জন কৰিলে সেইসকললৈ মোৰ অশেষ শ্ৰদ্ধা আৰু সমবেদনা জ্ঞাপন কৰিলো।

২০০০-২০০১ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ “ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদক”ৰ বাবে মোক সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধা দিয়াৰ বাবে সমূহ বন্ধু-বান্ধৱী, জ্যেষ্ঠ তথা কনিষ্ঠ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকললৈ মোৰ আন্তৰিক ধন্যবাদ আৰু কৃতজ্ঞতা যাচিলো।

সম্পাদকৰ কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়েই মই দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ “ছাত্ৰ জিৰণী কোঠাৰ” কিছু নতুনত্ব আনিব বিচাৰিলো, কিন্তু সম্পূৰ্ণভাৱে সমৰ্থ নহ’লো। তাৰ বাবে মই নিজে দুঃখিত। যি কি নহওক অইন অইন বছৰৰ দৰে এই বেলিও মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ অনুষ্ঠিত হয়। মই মোৰ বিভাগৰ খেল সমূহ নিয়াৰিকৈ চলাই নিয়াৰ বাবে আপ্ৰাণ চেষ্টা কৰিছিলো। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যৰ বিষয় মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ তুলনাত প্ৰতিযোগীৰ সংখ্যা নিচেই তাকৰ আছিল।

মোৰ বিগত কাৰ্যকালত প্ৰতিটো কামতে সহায় কৰা শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু সকললৈ মোৰ অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। তদুপৰি ছাত্ৰ-জিৰণী কোঠাৰ তত্ত্বাবধায়ক অধ্যাপক বিদ্যুৎ চাৰলৈ মোৰ অশেষ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলো। বিভিন্ন দিশত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা বন্ধু-বান্ধৱী সকল সঞ্জয়, নিৰঞ্জন, শ্যামজিৎ, অসীম, তপন, অৰুণ, সংগীতা, প্ৰবীন দা, চন্দন দা আদিলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো।

শেষত মোৰ কাৰ্যকালত আজানিতে হোৱা ভুল-ভ্ৰান্তিৰ বাবে ক্ষমা মাৰ্জনা বিচাৰি দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনা কৰি মোৰ এই প্ৰতিবেদন ইয়াতে সামৰিলো।

“জয়তু দুধনৈ মহাবিদ্যালয়”

অনুপ কুমাৰ ৰাভা
সম্পাদক, ছাত্ৰ জিৰণী কোঠা

গুরু-ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ আৰম্ভণিতে কৃতজ্ঞতা জনাম সেইসকললৈ যিসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ২০০১-২০০২ চনৰ দুধনৈ মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ গুরু ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে সেৱা আগবঢ়োৱাৰ সুবিধাকণ দিলে।

মোৰ কাৰ্যকালত যি কৰিলো তাৰ খতিয়ান আপোনালোকৰ হাতত। ক্ৰীড়াৰ ক্ষেত্ৰত মহাবিদ্যালয় খনত বহুত প্ৰতিভা সম্পন্ন ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আছে। কিন্তু তেওঁলোকে খেলিবলৈ আগ্ৰহেৰে আগবাঢ়ি নাই, তেওঁলোকক মাতি আনি খেলুৱাব লগাত পৰিছে। এইদৰেই যদি প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে আগ্ৰহেৰে আগবাঢ়ি নাহে, তেতিয়া মহাবিদ্যালয়খন

খেলা তথা কোনো বিভাগতেই নাই বুলি ক'লেও ভুল কৰা নহ'ব।

মোৰ কাৰ্যকালত বিভাগীয় তত্ত্বাবধায়ক শ্ৰীযুত মনোজ গগৈ (প্ৰবক্তা নৃত্য বিভাগ), মহাবিদ্যালয়খনৰ যি সকল প্ৰবক্তাই দিহা পৰামৰ্শ, সহায়-সহযোগিতা আগবঢ়ালে তেখেত সকলৰ ওচৰত মই চিৰ কৃতজ্ঞ।

অৱশ্যে এটা কথা প্ৰকাশ নকৰিলে মোৰ এই প্ৰতিবেদন আধৰুৱা হ'ব। বিশেষ কাৰণবশতঃ মই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ খেল সমূহ পৰিচালনা কৰিবলৈ উপস্থিত থাকিব নোৱাৰিলো। মোৰ অনুপস্থিতিত মই মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ খেল সমূহ পৰিচালনা কৰাৰ মোখ বিশেষ সহায় কৰিলে ৰাজু বসুমতাৰী, জীতু বড়ো, ৰাজীৱ ৰায়ে। এওঁলোকৰ লগতে যিসকল অনুজ-অগ্ৰজে সহায় কৰিলে তেওঁলোকলৈ এই সুযোগতে কৃতজ্ঞতা জনাইছো।

অন্তিমত মোৰ জ্ঞাত-অজ্ঞাত ভুলৰ বাবে আটাইৰে ওচৰত ক্ষমা-ভিক্ষা মাগি মোৰ এই চমু প্ৰতিবেদন সামৰিছোঁ।

“জয়তু দুধনৈ মহাবিদ্যালয়”

শ্ৰদ্ধাৰে -

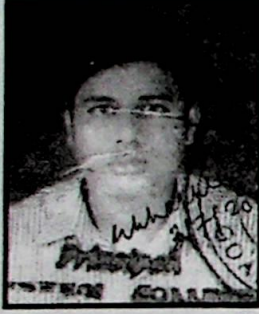
কুলদ্বীপ হাজোৱাৰী

গুরু ক্ৰীড়া বিভাগৰ সম্পাদক

দুঃ মঃ ছাঃ এঃ সং

প্রতিবেদন সংগীত বিভাগৰ/সাংস্কৃতিক বিভাগৰ

প্রতিবেদনৰ আৰম্ভনিতে নিজৰ কথাৰেই কৰিব বিছাৰিছোঁ সৰু কালৰ পৰা জনা নজনায় যিবোৰ সপোন দেখি আহিছো তাৰেই ফলশ্ৰুতিত হয়তো সংগীত বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনক সেৱা কৰাৰ সুযোগকণ। এই সুযোগকণ দিয়াৰ বাবে সংশ্লিষ্ট সকলোলৈ ধন্যবাদ জনালো। ২০০১-২০০২ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাত নিৰ্বাচিত হৈ মই বিভাগীয় দায়িত্ব মূৰ পাতি লৈছো তাৰ ঠিক কিছুদিন পিছতে সাংস্কৃতিক বিভাগৰ দায়িত্ব মোৰ ওপৰত অৰ্পণ কৰা হৈছে। এই দুয়োটা বিভাগৰ দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ যাওঁতে এটায়ে অভিজ্ঞতা মই পালো, “যি বাটেদি এসময়ত সত্য শিৱ সুন্দৰভাৱে পূজা হৈছিল, সেই বাট যেন আজি ৰুদ্ধ।” এই অধঃপতন আমাৰ নতুন প্ৰজন্মৰ বাবে কাম্যনে? আমাৰ ঐতিহ্যক আমি নিজৰ মাজতে হেৰুৱাই পেলাইছো। আমাৰ সংগীতজ্ঞ সকল সুৰ বিচাৰি যায় বাহিৰলৈ অথচ সুৱদী সুৰীয়া বহু সুৰেৰে গোটেই অসম ভৰি আছে। এশ বছৰ ব্যৱহাৰ কৰিলেও যেন শেষ নহ’ব। আমি সেইবোৰৰ মোল নুবুজো। সচাঁকৈ অসমীয়াই সোণত সুৰগা চৰাব নেজানে। কি যে দুখলগা কথা .....। যিয়ে নহওক আমাৰ ছাত্ৰ একতাৰ কাৰ্যকালৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিব লাগিলে, প্ৰথমে নাম ল’ব লাগিব “নবাগত আদৰণি সভা আৰু কলেজ সপ্তাহৰ”। এই বছৰটোৰ আৰম্ভনিতে নবাগত আদৰণি সভাত আৰু প্ৰায় শেষৰ সময়ছোৱা (৪ ৰ পৰা ৯ ডিচেম্বৰলৈ)ত কলেজ সপ্তাহত অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল সংগীত বিভাগ তথা সাংস্কৃতিক বিভাগৰ অধীনত থকা বিভিন্ন প্ৰতিযোগিতা সমূহ। নবাগত আদৰণি সভাৰ বেলিকা নিশ্চয় প্ৰতিযোগিতা সমূহ বেয়া হোৱা নাছিল। কিন্তু কলেজ সপ্তাহৰ বেলিকাহে মই যিবোৰ সমস্যাৰ সন্মুখীন হ’বলগীয়া হ’ল তাক নুনুকীয়াই অপৰাধবোধক মই পুহি ৰখা হ’ব। অকলশৰীয়াকৈ মঞ্চৰ উদং বুকুত টেটু ফালি লাউডম্পিকাৰত চিঞৰিছো প্ৰতিযোগী বিচাৰি। দুই তিনিজনৰ বাহিৰে আন কাৰোৰেই শাৰী-শব্দ নাই। সাংস্কৃতিক সন্ধিয়াত বাহিৰা শিল্পী আমন্ত্ৰণ কৰাতকৈ কলেজৰ সুপ্ত প্ৰতিভাক ওৰণিৰ তলৰ পৰা উলিয়াই আনিবলৈ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা হৈছিল; কিন্তু সিও এক প্ৰশ্ন হৈ ৰ’ল। “সমূহ কলা সংগীত বাগী, প্ৰতিভাশালী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ মোৰ এটায়ে অনুৰোধ যে তেওঁলোক আগবাঢ়ি আহিব লাগে। নিজৰ প্ৰতিভাবোৰক যাতে নিজৰ মাজতে হেৰাই যাবলৈ নিদিয়ৈ জাতিত্ব কলা-সংস্কৃতি ৰক্ষাৰ হকে। সংগীত বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে বা সাংস্কৃতিক বিভাগৰ হিচাপে মোৰ যিখিনি কৰণীয় আছিল সেই সকলোখিনি নিষ্ঠাৰে কৰিব পাৰিছো বুলি মই দাবী কৰিব পাৰো।

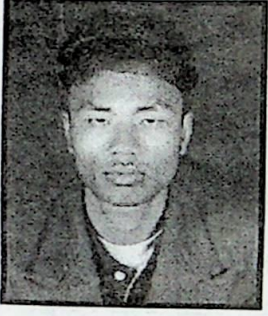
সদৌ শেষত আমাৰ কাৰ্যকালচোৱাত অজানিতে হোৱা ভুল ত্ৰুটিৰ বাবে সকলোৰে ওচৰত ক্ষমা বিছাৰিছো আৰু মোক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত সু-পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ বাবে আমাৰেই শিক্ষাগুৰু সংগীত বিভাগৰ তত্বাবধায়ক হৰগোবিন্দ ডেকা চাৰলৈ আৰু সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তত্বাবধায়ক তপন কলিতা চাৰলৈ মোৰ অশেষ ধন্যবাদ থাকিল। বিভিন্ন কাম কাজত দেহে-কেহে খাটি দিয়াৰ বাবে বন্ধু জয়দ্বীপ, নবনীতা, দেৱজীৎ ৰয়, দেৱজীৎ পাটগিৰী, জগদীশ, নিপন, হিৰুদা, স্নিগ্ধা আৰু এনি তেওঁলোক সকলোলৈও মোৰ অকৃত্ৰিম মৰম তথা অশেষ ধন্যবাদ থাকিল।

শ্ৰী বিশ্বজীৎ নাথ

সম্পাদক, সংগীত বিভাগ।

তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে মই আমাৰ দেশমাতৃৰ ৰক্ষাৰ অৰ্থে বিসকল বীৰ শ্বহীদে দেশমাতৃৰ বুকুত প্ৰাণ বিসৰ্জন দি বীৰত্ব প্ৰদান কৰিলে সেইসকললৈ মোৰ অশেষ শ্ৰদ্ধা আৰু সমবেদনা জ্ঞাপন কৰিলো। লগতে দুখনে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ অধ্যাপক-অধ্যাপিকা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীলৈ অভিনন্দন জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

২০০১-২০০১ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত মই বিনা প্ৰতিদ্বন্দিতাৰে তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হওঁ। তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ বিভাগৰ সম্পাদকৰ দায়িত্বভাৰ গ্ৰহণ কৰিয়ে মনত বহু কিবাকিবি কৰাৰ সপোন দেখিছিলো। এই বিভাগটোৰ সম্পাদক হিচাপে মই কিমান দূৰ সফল হ'ব পাৰিছোঁ সেয়া আপোনালোকৰ বিচাৰত।

মোৰ বিগত কাৰ্যকালত কাম সমূহ সুচাৰু ৰূপে চলাই লৈ যোৱাত বহুমূলীয়া পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা তত্ত্বাবধায়ক মাননীয় শ্ৰী ৰূপজ্যোতি ছাৰলৈ মই কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছোঁ। লগতে সকলোপিনৰপৰা সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা অধ্যাপক, নীলমনি দত্ত ছাৰ আৰু অধ্যাপিকা ভাৰতী শৰ্মা বাইদেউলৈ মোৰ আন্তৰিক শ্ৰদ্ধা যাছিলোঁ। লগতে মোৰ কাৰ্য্যসূচী পৰিচালনা কৰাত সহায় সহযোগিতা আগবঢ়োৱা শ্যামজিত দা আৰু অজয় ৰাভালৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

অৱশেষত মোৰ কাৰ্য্যকালত অজানিতে হৈ যোৱা ভুলৰ বাবে মই ক্ষমা বিচাৰিছোঁ। দুখনে মহাবিদ্যালয়ৰ উজ্জল ভৱিষ্যত কামনাৰে -

“জয় আই অসম”

নিপজ্যোতি ৰাভা

সম্পাদক তৰ্ক আৰু আলোচনা চক্ৰ

দুখনে মহাবিদ্যালয় ছাঃ এঃ সং

ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ সম্পাদিকাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰতিবেদনৰ পাতনিতে মই দুখনে মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীলৈ শ্ৰদ্ধা যাচিলোঁ। মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত সীমিত শক্তি আৰু জ্ঞানেৰে সেৱা অগবাঢ়াবলৈ চেষ্টাৰ ক্ৰটি কৰা নাই। ছাত্ৰী জিৰণী কোঠাৰ ভিতৰ চ'ৰাত বহুত অভাৱ তথা সমস্যা আছে; সেইবোৰ সীমিত সময়ৰ ভিতৰত সকলো মেচন কৰা অসম্ভৱ। অদূৰ ভৱিষ্যতে সিবোৰৰ পৰ্যায়ক্ৰমে সমাধান হ'ব বুলি আশা কৰিলোঁ।

সততে দিহা-পৰামৰ্শ দি মোক সহায় কৰা বাবে শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষক শ্ৰী ৰূপজ্যোতি মজুমদাৰ চাৰৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ। বিভিন্ন সময়ত নানা কামত সহায় কৰাৰ বাবে মোক বহুত বন্ধু-বান্ধৱীয়ে খনী কৰিলে। এই ছেগতে সেই সকললৈ মই ধন্যবাদ জনাইছোঁ শেষত অজানিতে ভুলৰ বাবে মাৰ্জনা বিচাৰি প্ৰতিবেদন সামৰিলোঁ।

ইতি -

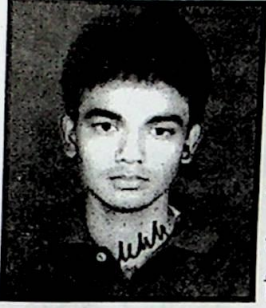
মাইনা শৰ্মা

সম্পাদিকা, ছাত্ৰী জিৰণী কোঠা

দুখনে মহাবিদ্যালয়।

প্ৰাচীৰ প্ৰত্ৰিকা বিভাগৰ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদন

জয় জয়তে দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ বিদ্যাৰ্থীলৈ মোৰ সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত জনালো। শ্ৰদ্ধা জনালো শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী তথা বিভাগীয় কৰ্মচাৰী বৃন্দলৈও।

২০০১-০২ চনৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ নিৰ্বাচনত বিনা প্ৰতিদ্বন্দ্বীতাৰে মই প্ৰাচীৰ প্ৰত্ৰিকা বিভাগৰ সম্পাদক হিচাপে নিৰ্বাচিত হওঁ। ৰং-তুলিকাৰে শিল্পী সুলভ মনটোৰে জীৱনৰ প্ৰতিটো ঘটনাক জীৱনৰ প্ৰতিটো আশাক-প্ৰতিটো কল্পনাক আমি প্ৰত্যেকেই বাস্তৱ জীৱনত এক নতুন ৰূপত অনুভৱ কৰিব বিচাৰো, প্ৰকাশ কৰিব বিচাৰো প্ৰত্যেকেই প্ৰত্যেকৰ মাজত। যাৰ ফলস্বৰূপে সৃষ্টি হয় কবি আৰু কবিতা,

চিত্ৰকাৰ আৰু চিত্ৰৰ, গল্পকাৰ আৰু গল্পৰ। আমাৰ প্ৰত্যেকৰে মাজত লুকাই থাকে এটি শিল্পী সুলভ মন য'ত থাকে অজস্ৰ প্ৰতিভা, যাক কেৱল জগাই তুলাৰ প্ৰয়োজন কাৰণ আমি শিল্পীৰেই সৃষ্টি।

“জেউতি”খন বছৰটোত দুটা সংখ্যাত প্ৰকাশ কৰা হৈছে “নবাগতআদৰণি সভাত” আৰু “মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত”। নবাগত আদৰণি সভাত বেচ সুন্দৰকৈয়ে প্ৰকাশ কৰিব পাৰিছো বুলি মোৰ ভাব হয়; কিন্তু মহাবিদ্যালয় সপ্তাহৰ বেলিকা হে কি হ'ল বুজি নাপালো। ভাল লিখনিৰ খুব অভাব অনুভৱ কৰিলো কেইটামান প্ৰেমৰ কবিতা, সংগ্ৰহ কৰা মহৎলোকৰ বাণী, কৌতু আদিৰে নিশ্চয় প্ৰাচীৰ প্ৰত্ৰিকা এখনিৰ তাৎপৰ্য বজাই ৰাখিব নোৱাৰি। তথাপি তো যিখিনি লিখনি হাতত পৰিছিল তাৰেই “জেউতি”ক প্ৰকাশ কৰিলো আশা কৰা মতে ভাল নহ'ল নিশ্চয়।

“জেউতি” দুধনৈ মহাবিদ্যালয়ৰ বিদ্যাৰ্থীসকলৰ প্ৰতিভা বিকাশৰ এটি সুন্দৰ মাধ্যম। কেৱল পাঠ্যপুথি অধ্যয়ন কৰিয়ে এজন ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীয়ে নিজৰ প্ৰতিভা বিকাশ কৰিব নোৱাৰে। সেয়ে সমূহ বিদ্যাৰ্থীলৈ মোৰ অনুৰোধ আমি যেন কিবা এটা নতুন কৰাৰ কিবা এটা নতুন বুজোৱাৰ মানসিকতাৰে আমাৰ লগতে সমাজৰ উন্নতিৰ হকে নিজ লিখনিৰে আত্ম-প্ৰকাশ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰোঁ। “জেউতি”ক আমি জীয়াই ৰাখিব লাগিব আমাৰ নৱ সৃষ্টি নৱ প্ৰতিভাৰে।

সদৌ শেষত মোৰ কাৰ্যকালছোৱাত সকলো দিশতে সহায় সহযোগিতা ও উপদেশৰে কৃতৰ্থ কৰাৰ বাবে উক্ত বিভাগৰ তত্ত্বাবধায়িকা বাইদেউ দিপালী ডেকা লগতে বাইদেউ নিৰুপমা ৰয় বৰুৱা মহাশয়লৈ হিয়াভৰা কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলো। বিভিন্ন কাম কাজত লগতে মোক মানসিক ভাৱে সহায় আগবঢ়োৱা বন্ধু জয়দ্বীপ, বিশ্বজিৎ, দেৱজীত, হিৰুদা, বান্ধৱী নবনিতা, সুনিতা আৰু ডিয়া (ডেইলৈ) মোৰ চেনেহ ভৰা মৰম যাঁচিলো।

অৱশেষত মহাবিদ্যালয়খনৰ উজ্জ্বল ভৱিষ্যত কামনাৰে মোৰ প্ৰতিবেদন ইমানতে সামৰিলো।

নিপন নাথ

সম্পাদক প্ৰচীৰ প্ৰত্ৰিকা

RESULT OF ANNUAL COLLEGE WEEK 2001-2002

Debate and Symposium

Qize

First Prize

- 1) *Gitika Roy Patgiri*
H.S. 2nd year (Arts)
- 2) *Juri Roy Patgiri (Arts)*
H.S. 1st year
- 3) *Pratima Roy (Arts)*
H.S. 1st year

Second Prize

- 1) *Debajit Das*
T.D.C. III year (Arts)
- 2) *Jibesh Rabha*
T.D.C. III year (Arts)
- 3) *Dipankar Pal*
T.D.C. III year

Major Games Competition's Results

100 mt. Race (Boys)	<i>1st Akshay Rai Muchahary</i>
	<i>2nd Dipankar Kaur</i>
100 mt. Race (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Juri Roy Patgiri</i>
4x100 mt. Relay (Boys)	<i>1st Sanjeeb Basumatary</i>
	<i>Dipankar Kour</i>
	<i>Mrigen Rabha</i>
	<i>Amar Rabha</i>
	<i>2nd Dibyajyoti Rabha</i>
	<i>Manjeet Rabha</i>
	<i>Barik Rabha</i>
	<i>Biki Hussain</i>
200 mt. Race (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Poppy Hajowari</i>
	<i>3rd Nirmali Rabha</i>

200 mt. Race (Boys)	<i>1st Dipankar Kour</i>
	<i>2nd Akshayraj Muchahari</i>
	<i>3rd Amar Rabha</i>
400 mt. Race (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Poppy Hajowari</i>
	<i>3rd Pratima Ray</i>
400 mt. Race (Boys)	<i>1st Akshayraj Muchahary</i>
	<i>2nd Mrigen Rabha</i>
	<i>3rd Ashok Rabha</i>

Throw Events

Javelin throw (Boys)	<i>1st Bapan Rabha</i>
	<i>2nd Ripan Ray</i>
	<i>3rd Akshayraj Muchahary</i>
Shotput throw (Boys)	<i>1st Bapan Rabha</i>
	<i>2nd Nabadeep Nath</i>
Discuss throw (Girls')	<i>1st Bapan Rabha</i>
	<i>2nd Naba kumar Rabha</i>
Javelin throw (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Padumi Nath</i>
Discuss throw (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Binapani Ray</i>
Shotput throw (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Heera .</i>
Long jump (Girls')	<i>1st Binita Khakhlary</i>
	<i>2nd Juri Ray Patgiri</i>
Long jump (Boys)	<i>1st Akshay raj Patgiri</i>
	<i>2nd Amal Rabha</i>
High jump (Boys)	<i>1st Akshayraj Muchahary</i>
	<i>2nd Sanjib Basumatary</i>

Marathan Race

<i>1st Nripen Das</i>
<i>2nd Dhananjoy Muchahary</i>
<i>3rd Ashok Rabha</i>
<i>4th Mukul Hajowari</i>
<i>5th Arun Choudhury</i>

- 6th *Jatin Das*
7th *Juboraj Swargiary*
8th *Abhijit Adhikary*
9th *Sidhartha Choudhury*
10th *Santanu Brahma*
11th *Arpan Rabha*
12th *Madhusudan Khakhlary*
13th *Dhiraj Boro*
14th *Jibesh Rabha*
15th *Nipun Kr. Roy*
16th *Pankaj Debnath*

Girls' Common Room

- Carrom (Single)** 1st *Sewali Rabha*
2nd *Eva Nath*
Carrom (Doubles) 1st *Dhira Machari*
Rasmi Brahma
2nd *Eva Nath*
Bina Ray
Chess Competition 1st *Nabanita Brahma*
2nd *Tumpa Singha*
Chinese Chegar 1st *Popi Hajowari*
2nd *Nabanita Brahma*

Volley Ball

Winner Team (T.D.C. 1st Year)

- Mr. Subrata Rabha*
Mr. Ramen Rabha
Mr. Akshayraj Muchahary
Mr. Gautam Rabha
Mr. Santanu Brahma
Mr. Madhusudan Khakhlary
Mr. Sanjay Basumatary

Runners-up Team (T.D.C. II Year)

- Mr. Bapan Rabha*
Mr. Arpan Rabha
Mr. Arun Rabha

Mr. Rajib Ray
Mr. Jeetu Boro
Mr. Bitumani Boro
Mr. Joy Kumar Basumatary

Badminton

Singles (Boys)

1st Parbati Prasad Brahma
2nd Lenin Brahma

Singles (Girls')

1st Nabanita Brahma
2nd Rashmi Rani Brahma

Doubles (Boys)

1st Parbati Prasad Brahma
Lenin Brahma

2nd Chandan Kr. Rabha
Prabin Kr. Rabha

Mix Doubles

1st Parbati Prasad Brahma
Doli Rani Khakhlary

2nd Lenin Brahma
Rekha Rani Brahma

Tennikoit

1st Poppy Hajowari
2nd Runa Dihingia

Best Worker

1st Niranjana Kr. Rabha
2nd Arun Kr. Rabha

Social Service

1st Mausumi Rabha
Raja Ram Rabha
2nd Rashmi Rani Brahma
Arpan Rabha

Consolation (Boys)

Arup Kr. Rabha
Kirtinath Rabha
Tapan Saha
Deepjyoti Rabha
Chandan Kr. Rabha
Ramen Rabha

(Girls')

Pranita Khakhlary
Premika Brahma
Rekha Rani Brahma
Sewali Rabha

Mridula Rabha
Purabi Rabha
Pulama Nath
Hira Mesa
Kushumani Basumatary
Himani Kalita
Sangeeta Nath
Leela Nath
Nandita Daimary
Bibha Rani Nath
Deepali Devi

Boys Common Room

Chess 1st *Dipankar Daimary*
 2nd *Chandan Kr. Rabha*

Table Tennis (Singles)
 1st *Diganta Hajowari*
 2nd *Anupam Roy*

(Doubles)
 1st *Anupam Roy*
Banshidhar Roy
 2nd *Harekrishna Barman*
Harish Rabha

Carrom (Singles) 1st *Subodh Rabha*
 2nd *Ripon Roy*

(Doubles) 1st *Nirbhay Kr. Rabha*
Shumjeet Rabha
 2nd *Chandan Kr. Rabha*
Prabin Kr. Rabha

(Mix Doubles) 1st *Prabin Kr. Rabha*
Sewali Rabha
 2nd *Nirbhay Kr. Rabha*
Eva Nath

Best Worker 1st *Prabin Kr. Rabha*
 2nd *Tapan Saha*

Cricket

Champion - H.S. 1st year (Arts)
Runners-up - T.D.C. 1st year (Arts)
Man of the Match - Madan Das
Man of the Series - Binod Kshatriya

Football

Champion - H.S. 2nd year (Arts)
Runners-up - T.D.C. (Combine)
Best Player - Bapan Rabha

Gymnasium & Swimming

(Boys) 1st Suraj Rabha
2nd Mrigen Rabha
3rd Dipjyoti Rabha

Weight Lifting

Above 60 kg. 1st Bapan Rabha
2nd Langkeswar Khakhlary
55 to 65 kg 1st Deep Saikia
up to 55 kg 1st Fatik Rabha
2nd Barukh Rabha

Gymnasium & Swimming (Girls')

Lead Lifting

Above 50 kg. 1st Binita Khakhlary
2nd Kabita Kalita
Up to 50 kg. 1st Kashumani Basumatary
2nd Pulama Nath
3rd Ushadevi Kachari
Arms Lifting 1st Ushadevi Kachari
2nd Chayanika Kalita

(Music Section)

সংগীত বিভাগৰ প্ৰতিযোগিতা সমূহৰ ফলাফল

অসমীয়া আধুনিক গীত

প্ৰথম : মিছ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)

দ্বিতীয় : মিছ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)

বিশ্বু প্রসাদ বাভাৰ গীত

- প্রথম : মিচ্ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ বিন্দিয়া শৰ্মা - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মিচ্ দিপ্তী বাভা- উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ (কলা)

জ্যোতি সংগীত

- প্রথম : মিচ্ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মিচ্ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ বিন্দিয়া শৰ্মা - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)

জনজাতীয় আধুনিক গীত

- প্রথম : মিচ্ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মিচ্ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ মাইনা দেৱী - স্নাতক ২য় বৰ্ষ

লোকগীত

- প্রথম : মিচ্ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মিচ্ বিন্দিয়া শৰ্মা - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)

বিহুগীত

- প্রথম : মিচ্ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মিচ্ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)

আন্টান্গাৰী

- প্রথম : মিচ্ বেখা বাণী ব্ৰহ্ম - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ ৰুণা দিহিঙিয়া - উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ ৰশ্মী বাণী ব্ৰহ্ম - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ মৌচুমী বাভা
দ্বিতীয় : মিচ্ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ কুমাৰিকা বসুমতাৰী - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ তাপচী দেৱ নাথ - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ কৃষ্ণ কাছাৰী - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)

আৰু

- মিচ্ ইভা নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ ডলী খাখলাৰী - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিচ্ নিপা বৰা - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)

এইবাৰ শ্ৰেষ্ঠ গায়িকা - মিছ পপী হাজোৱাৰী

সাংস্কৃতিক বিভাগৰ ফলাফল সমূহ :

একক নৃত্য

- প্ৰথম : মিছ পপী হাজোৱাৰী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মাইনা দেৱী - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)
মিছ জোনমনি শীল - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)
তৃতীয় : মিছ প্ৰেমিকা ব্ৰহ্ম - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)

দলীয় নৃত্য

- প্ৰথম : মিছ কুসুমনি বসুমতাৰীৰ দল - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিছ ৰেখা ৰাণী ব্ৰহ্ম - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিছ ৰুণা দিহিঙিয়া - উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিছ প্ৰেমিকা ৰাভা - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : মিছ কৃষ্ণা দৰীৰ দল - উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ (কলা),
মিছ পিংকী - উচ্চতৰ ২য় বৰ্ষ (কলা)

মুকাভিনয়

- প্ৰথম : মিছ পদুমী নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
দ্বিতীয় : শ্ৰী মনোজ কুমাৰ ৰাভা - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)

একক অভিনয়

- প্ৰথম : মিছ পদুমী নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
দ্বিতীয় : মিছ পুলমা নাথ - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা),

একাঙ্কিকা নাট

- প্ৰথম : পাগলীৰ অভিনয়ত - মিছ পদুমী নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা),
গান্ধীৰ অভিনয়ত - মিছ কুসুমনি বসুমতাৰী - স্নাতক ২য় বৰ্ষ (কলা)
পৰিচালিকা - মিছ পদুমী নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)

কৌতুক

- উদগনি মূলক বটা - মিছ পদুমী নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)

ভেশচন প্ৰতিযোগিতা

- প্ৰথম : (খেতিয়কৰ ভাওঁত) শ্ৰী মৃগেন ৰাভা - উচ্চতৰ ১ম বৰ্ষ (কলা)
দ্বিতীয় : (সন্যাসীৰ ভাওঁত) মিছ ডেইজী চক্ৰবৰ্তী - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)
তৃতীয় : (কলগেট) মিছ দীপালী নাথ - স্নাতক ৩য় বৰ্ষ (কলা),
(টো) মিছ পদুমী নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)
উদগনি : (পাগল) শ্ৰী ধীৰাজ চন্দ্ৰ নাথ - স্নাতক ১ম বৰ্ষ (কলা)

Jonmoni Shill

(1st Prize winner in Traditional Tribal
Folk Song, Youth Festival- G.U.)

Popy Hazowary

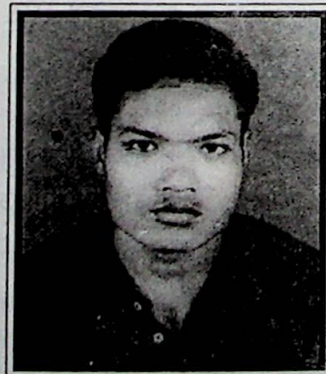
Best Singer

STARS OF THE DUDHNOI COLLEGE

Akhayraj Muchahary

(Best Athlete)

Bapan Rabha

Best Player (Football)